

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دین و بین الملل

شماره بیست و هشتم

شهریور ۱۴۰۲

ماهنامه دین و بین الملل

تهیه و تدوین: مرکز ارتباطات و بین الملل حوزه‌های علمیه
با همکاری اندیشکده راهبردی مرصاد

ناظر علمی: سید مفید حسینی کوهساری

سر دبیر: علی امیرخانی

آدرس: قم، جمکران، بلوار انتظار، مجتمع دارالولایه،

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، طبقه ۳

مرکز ارتباطات و بین الملل حوزه‌های علمیه

تلفن: ۰۲۵۳۳۱۳۳۱۴۰

فاکس: ۰۲۵۳۳۱۳۳۱۲۸

آدرس پایگاه اطلاع‌رسانی: www.hawzah-ird.ir

فهرست مطالب

پیش‌گفتار ۸

بخش اول: اخبار ۱۱

آیت الله سید مهدی الخرخسان دار فانی را وداع گفت ۱۲

آیت الله الطائی، صاحب فتوای جهاد علیه آمریکا و داعش درگذشت ۱۶

هتک حرمت قرآن کریم این بار مقابل کنسولگری ترکیه در آمریکا ۱۸

عراق خواستار تحویل سلوان مومیکا از سوئد شد ۱۹

شیخ الازهر با سفیر ایران در آلمان دیدار کرد ۲۱

جنجال آفرینی واعظ مصری با تبلیغ اپلیکیشن عمره نیابتی در ازای دریافت پول ۲۴

عربستان سعودی؛ برادر یک عالم برجسته را به دلیل انتشار توهینی به اعدام محکوم

کرد ۲۵

افشاگری رپر استرالیایی علیه مقامات سعودی پس از توهین به مقدسات ۲۷

دست رد زندانیان سیاسی بحرین به پیشنهاد دولت برای پایان دادن به اعتصاب غذا

..... ۲۹

دولت هند برای افتتاح معبد هندوها روی ویرانه مسجد بابری آماده می‌شود ۳۴

بنیاد آقاخان اولین مسجد مسلمانان در غزنی را بازسازی می‌کند ۳۶

دولت ترکیه قصد بازسازی ایاصوفیه را دارد ۳۹

نصب پرچم نازی‌ها در نزدیکی یک مسجد در ایرلند شمالی موجب نگرانی مسلمانان

منطقه شد ۴۱

- متبرک کردن مناطق روسیه با آب مقدس برای محافظت از حملات اوکراین... ۴۴
- تلاش پاپ برای بهبود روابط واتیکان و چین در سفر به مغولستان ۴۶
- پیامبر دروغین آرژانتینی پاپ را نماینده شیطان بر روی زمین خواند ۵۱
- بر ملا شدن راز امام جماعت یهودی پس از گذشت ۹۰ سال ۵۴
- منع سربازان زن رژیم صهیونیستی از آواز خوانی و پخش موسیقی ۵۶
- اخبار کوتاه ۵۹

بخش دوم: پرونده‌ها ۶۰

- دین و سیاست‌های آموزشی ۶۱
- آموزش و پرورش مصر: نقاب ممنوع و پوشاندن موی سر اختیاری است ۶۱
- تفکیک جنسیتی در دانشگاه کویت اجرا می‌شود ۶۳
- واکنش سازمان دیانت ترکیه به احتمال اجرای طرح تفکیک جنسیتی در مدارس ۶۷
- تعیین مشاور مذهبی در خوابگاه‌های دانشجویی ترکیه ۶۸
- افزایش ساعات دروس تعلیمات دینی در مدارس ترکیه ۷۰
- ممنوعیت پوشیدن عبا در مدارس فرانسه ۷۲
- پوشش عبا در مدارس فرانسه ممنوع شد ۷۲
- داغ شدن هشتگ عبا پس از جنجال ممنوعیت پوشش اسلامی در مدارس فرانسه ۷۴
- مکرون: مدارس ما سکولار هستند و جایی برای علائم مذهبی ندارند ۷۹
- تظاهرات در اعتراض به ممنوعیت استفاده از عبا در فرانسه ۸۱

پیامدهای ممنوعیت پوشش عبا در مدارس برای فرانسه؛ مواجهه با چالش حقوقی و تنش در حوزه سیاسی ۸۲

تصوف دولتی ۸۷

حذف نقاب به فتوای مفتی اعظم چچن ۸۷

کنگره جهانی صوفیه؛ میزبانی اندونزی از بزرگان صوفیه در راستای گسترش اسلام میانه‌رو ۸۹

تصوف راتتی: اندر مقامات اسامه ازهری ۹۳

بخش سوم: تحلیل‌ها ۱۰۵

فروپاشی یا پیروزی؛ بررسی چشم‌انداز آینده‌ی حکومت طالبان ۱۰۶

چرا مودی در آستانه انتخابات ۲۰۲۴ به شورش‌های ضدمسلمانان دامن می‌زند؟ ۱۱۴

امارات با تاسیس سازمان تنظیم مقررات بازی‌های تجاری یک قدم به قانونی کردن قمار نزدیک شد ۱۱۸

تولید فیلم؛ راهکار مسلمانان اروپا برای مقابله با اسلام‌هراسی ۱۲۳

تاثیر سیاسی فرهنگی نوار کاست در خاورمیانه ۱۲۵

تنش‌های واتیکان و کلیساهای کاتولیک و ناامیدی کلیسای محافظه کار آمریکا از پاپ بعدی ۱۳۰

آیا قدرت ارتدوکس‌های افراطی اسرائیل رو به افول خواهد گذاشت؟ ۱۳۳

بخش چهارم: گزارش‌ها ۱۴۸

ماجرای دستگیری روحانی شیعه پاکستانی و آغاز بزرگترین اعتراض شیعیان پاکستان ۱۴۹

- بهشت روی زمین؛ گزارش رئیس سازمان بین‌المللی صلح در آمریکا از پیاده‌روی
اربعین ۱۵۶
- جدیدترین آمار از جمعیت اقوام و مذاهب در عراق ۱۶۰
- «جرأت ایجاد صلح»؛ کنفرانس بین‌المللی صلح در برلین ۱۶۳
- الله در اروپا؛ روایتی مستند که به دنبال تشریح اسلام در اروپا است ۱۶۸
- وقف در روسیه ۱۷۲
- بحران جدید نتانیاهاو؛ شعله‌ور شدن اعتراضات یهودی‌های آفریقایی در سرزمین‌های
اشغالی ۱۳۳

پیش‌گفتار

با بررسی ابعاد گوناگون زندگی پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله) و با توجه به کمال، جامعیت و جهان‌شمولی دین اسلام، می‌توان ادعا کرد که اگر کسانی در زندگی خود به دنبال الگویی مطمئن باشند، نمی‌توانند الگویی مناسب‌تر از پیامبر اعظم (صلی‌الله‌علیه‌وآله) برای زندگی خود بیابند.

این الگو می‌تواند ما را برای دستیابی به حیات طیبه در رفتارهای فردی و اجتماعی رهنمون شود و الگوی تربیتی بی‌بدیلی برای ارتباط ما با جامعه به‌شمار آید، چراکه قرآن کریم ایشان را بهترین الگو و اسوه اخلاق و رفتار انسان‌ها معرفی کرده است که همگان باید به آن حضرت تأسی کنند: «لقد کان لکم فی رسول‌الله أسوة حسنة»؛ (احزاب/۲۱)

با نگاه به قرآن کریم در می‌یابیم که آیات متعددی در سیره و روش پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله) در چگونگی ارتباط ایشان با جامعه وجود دارد.

خُلق عظیم: اخلاق نیکو و خوش‌خلقی از اساسی‌ترین ویژگی‌های حضرت رسول اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله) به شمار می‌رود، قرآن کریم نیز از اخلاق حسنه ایشان به خوبی و عظمت یاد می‌کند: «و اینک لعلى خلق عظیم»؛ (قلم/۴). خلق عظیم نبوی عامل عمده نفوذ و محبوبیت ایشان در بین امت و علت اساسی موفقیت ایشان در نشر دین بوده است.

خلق از ماده خلقت از نظر تمامی اهل لغت به معنی سجیه است، سجیه هم به معنای صفاتی است که از انسان جدا نمی‌شود و همچون خلقت و آفرینش انسان می‌شود؛ «عظیم» نشانگر کمال و بی‌مانندی این صفت است، زیرا هیچ پیامبری به چنین صفتی توصیف نشده است و گویای آن است که اخلاق و خوی پیامبر(صلی‌الله‌علیه‌وآله) با شخصیت و سرشت آن حضرت(صلی‌الله‌علیه‌وآله) عجین بود، نه امری موقت و گذرا.

عشق و محبت به جامعه: خداوند تبارک و تعالی در حق رسول اکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله) می‌فرماید: «لقد جاءکم رسول من أنفسکم عزیز علیہ ما عنتم حریص علیکم بالمؤمنین رؤوف رحیم»؛ توبه/۱۲۸، پیامبر اکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله) از صمیم جان دلسوز مردم بودند و تمام آرزویشان هدایت مردم بود، در این آیه شریفه نهایت سوز و عشق پیامبر(صلی‌الله‌علیه‌وآله) به مردم با واژه‌های خاص بیان شده است: «من أنفسکم»؛ پیامبری برخاسته از بین شما و دارای روح انسانی همانند شما؛ این واژه گویای شدت ارتباط پیامبر(صلی‌الله‌علیه‌وآله) با مردم است، گویی که پاره‌ای از جان مردم در شکل پیامبر(صلی‌الله‌علیه‌وآله) ظاهر شده است.

رفق و مدارا با جامعه: رسول‌خدا(صلی‌الله‌علیه‌وآله) با رفتار نرم و ملاحظت‌آمیز، توانستند جامعه را دگرگون کنند و وحدت و همدلی را در میان مردم برقرار سازند که در غیر آن، امکان ایجاد پیوند اجتماعی میسر نمی‌شد. خداوند می‌فرماید: «فبما رحمة من الله لنت لهم ولو كنت فظاً غلیظ القلب لانفضوا من حولک فاعف عنهم واستغفر لهم»؛(آل‌عمران/۱۵۹)، از آیه شریفه استفاده می‌شود، پیامبر دارای اخلاقی خوش و اهل مدارا با مردم و به دور از هرگونه

سنگدلی و خشونت بودند و سرچشمه این خلق و خوی رحمت الهی بود که خداوند در دل پیامبر(صلی‌الله‌علیه‌وآله) نهاده بود و این از عوامل گرایش مردم به حضرت بوده و ویژگی یک رهبری موفق است.

تواضع و ساده‌زیستی پیامبر(صلی‌الله‌علیه‌وآله): بر روی خاک نشستن و با محرومان دم‌ساز بودن، از جمله رفتارهای متواضعانه‌ای است که در سیره پیامبر اعظم(صلی‌الله‌علیه‌وآله) فراوان دیده می‌شود. رسول‌خدا(صلی‌الله‌علیه‌وآله) نمونه کامل فروتنی بودند، ایشان در عین آن که از منصب والایی برخوردار بودند، عالی‌ترین تواضع را داشتند.

آیات قرآن به خوبی نشان می‌دهد که هر کس در پی سعادت ابدی در تمام جهات و رفتارها است، پیغمبر اکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله) بهترین الگو برای تمامی بشریت در تمام ابعاد است.

سید مفید حسینی کوهساری

مسئول مرکز ارتباطات و بین‌الملل حوزه‌های علمیه

بخش اول: اخبار

آیت‌الله سید مهدی الخراسان دارفانی را وداع گفت

آیت‌الله سید مهدی الخراسان از علما و نویسندگان برجسته عراق در سن ۹۸ سالگی در نجف اشرف دارفانی را وداع گفت.

ایشان در شرح حال خویش می‌نویسد: بنا بر آنچه که پدرم گفته است من در نجف اشرف به تاریخ نهم رجب ۱۳۴۷ق، زاده شده‌ام. قبل از اینکه به مکتب‌خانه بروم مادرم مرا قرآن آموخت و وقتی وارد مکتب شدم خواندن و نوشتن بلد بودم. بعد از آن دروس حوزه را شروع کردم و دروس سطح و خارج را در حوزه علمیه نجف نزد اساتید بزرگوار گذراندم.

برای تحصیل من مجالس علم بهترین مدرسه بوده است؛ مخصوصاً یکی از آنها را که مرحوم پدرم به مدت سیزده سال در خاندان ما، هر روز عصر برگزار می‌کرد. همچنین مجلسی علمی که هر پنج‌شنبه صبح در خانه ما برگزار می‌شد.

من در این مجالس با حدیث و رجال حدیث و مشایخ علما آشنا شدم که بخشی از آن را در کتاب «ذکریاتی فی حیاتی» نقل کرده‌ام.

بعد از رحلت پدر، مجلسی را هر جمعه برگزار می‌کنم. در این مجلس که نزدیک اذان ظهر برگزار می‌شود درباره مناسبت‌ها و مسائل علمی صحبت می‌شود. اهل دانش در این مجلس شرکت می‌کنند، مردم عادی هم در این مجلس حضور می‌یابند.

به سال ۱۳۸۸ق، برای ادای فریضه حج به مکه مشرف شدم و آثار حج و منافع آن را لمس کردم که آشنایی با اساتید دانشگاه‌های مختلف اسلامی از جمله عطاس، یکی از علمای فرهیخته و صالح، یکی از فواید آن سفر بود. آشنایی با او (عطاس) برای من سعادت بود. او از بزرگان ادب است که در مکه سکنی داشت و در مجلات عربی به دقت بودن و قوت علمی ستوده می‌شود. او مرا با بسیاری از علمای آنجا آشنا کرد. محبت و ۳ی به من بعد از اینکه به نجف برگشتم ادامه داشت.

برای بار دوم که در سال ۱۳۸۹ق، به مکه مشرف شدم، او از من پذیرایی کرد و مرا اکرام نمود که نشان از خلق و خوی بزرگوارانه او بود، سپس نسخه‌ای از کتاب «تذکره الألباب بأصول الأنساب» بتی را که خود استنساخ کرده بود، به من هدیه کرد تا آن را تحقیق کنم.

به سال ۱۳۹۴ق، نیز به مکه مشرف شدم و نسخه‌ای از کتاب را که تحقیق کرده بودم، به استاد عطاس هدیه کردم و او بسیار خوشحال شد و مقدمه‌ای بر کتاب نگاشت که در چاپ کتاب آن را آوردیم.

اساتید

دانش‌های ابتدایی و سطوح را از پدرم و شیخ محمدرضا عامری، سید محمود حکیم، شیخ محمدعلی تبریزی، شیخ علی سماکه حلی و شیخ صادق قاموسی فراگرفتم.

سپس از محضر درس حضرات آیات عظام سید ابوالقاسم خوئی (م ۱۴۱۳ق)، سید عبدالهادی شیرازی و سید محسن حکیم بهره بردم.

مشایخ من در نقل حدیث و روایت عبارتند از مرحوم پدرم و شیخ محمدمحسن، معروف به آقازرگ تهرانی (م ۱۳۸۹ق)، سید حسن بجنوردی (م ۱۳۹۵ق)، سید محمدصادق بحرالعلوم (م ۱۳۹۹ق)، سید علی بهبهانی (م ۱۳۹۵ق)، سید عبدالاعلی سبزواری (م ۱۴۱۴ق)، سید مرتضی خلخالی (م ۱۴۱۱ق)، سید علی بهشتی و از علمای اهل سنت: سید علوی بن عباس مالکی مکی، شیخ حماد انصاری، شیخ محمد ابی‌الیسر بن عابدین مفتی شام، شیخ محمدصالح قادری شامی، سید بن حمزه نقیب شامی، الحیب محمد بن علوی حضرمی مالکی و مجدالدین مؤیدی الیمانی می‌باشند.

برخی از تألیفات آیت‌الله خراسان به شرح زیر است: مقدمات کتب تراثیه در دو جلد؛ «حدیث الرزیه»؛ «السجود علی التربه الحسینیه»؛ «علی‌امام البرره، نظم السید ابوالقاسم الموسوی الخوئی - ۳ جلد»؛ «نهایه التحقيق، فیما جرى فی أمر فدک للصدیقه والصدیق بالنص والتوثیق»؛ «حی علی خیر العمل»؛ «المحسن السبط، مولودام سقط»؛ «موسوعه ابن إدريس الحلی»؛ «نشوه الأمانی در ۷۸ بیت در شرح نسب آل الخراسان»؛ «دانشنامه عبد الله بن عباس»؛ «نافذه علی التاريخ فی ربع قرن، من الصحیح الصریح والی الصریخ الذبیح»؛ «غریب القرآن»؛ «نشوه

الأمانی»؛ «رساله فی الشوری»؛ «قلائد العقیان فی تاریخ آل الخرسان»؛ «انتخاب الحسان فی لسان المیزان»؛ «مزیل اللبس فی مسالتی شق القمر ورد الشمس».

سال گذشته کنگره «امناء الرسل» در تکریم شخصیت علمی وی، پس از تدوین دانشنامه ۴۶ جلدی ایشان، با حضور اندیشمندان، علما و صاحبان مقالات در نجف، قم و مشهد برگزار شد.^۱

^۱ <https://syaaq.com/۲۸۱۶۷>

آیت الله الطائی، صاحب فتوای جهاد علیه آمریکا و داعش درگذشت

آیت الله قاسم الطائی از علما برجسته و استاد حوزه نجف اشرف پس از دو هفته کما به دلیل بیماری شدید قلبی درگذشت.

بر اساس اعلام خانواده این مرجع تقلید، وی دیشب در سن ۶۳ سالگی در یکی از بیمارستان‌های نجف اشرف درگذشت.

آیت الله قاسم الطائی از شاگردان آیت الله محمدصادق صدر و از مجتهدین بنام حوزه نجف بود که در جریان انتفاضه شعبانیه به رهبری آیت الله خوبی امنیت شهر نجف را بر عهده گرفت.

وی پس از شکست انتفاضه شعبانیه مجبور شد برای مدتی به ایران سفر کند. بعد از اشغال عراق توسط آمریکا، آیت الله قاسم الطائی حکم «وجوب جهاد علیه اشغالگران» را صادر کرد و به این جهت از پیشگامان مقاومت اسلامی در عراق محسوب می‌شود.

با آغاز فتنه تکفیری در سوریه، آیت الله قاسم الطائی از نخستین کسانی بود که حکم جهاد در سوریه را صادر کرد و تیپ «لواء ابوالفضل العباس» به عنوان یکی از نخستین گروه‌های مدافع حرم توسط عراقی‌ها با هدایت ایشان تأسیس و به سوریه اعزام شد.

این گروه، نقش قابل توجهی در دفاع از منطقه زینبیه در سال ۲۰۱۲ ایفا کرد تا در ادامه بقیه گروه‌های جهادی و رزمندگان مقاومت برای منکوب کردن فتنه تکفیری به سوریه اعزام شدند.

مراسم ترحیم این مرجع تقلید روز یکشنبه ۲۶ شهریور در حسینه فخرالدین مقابل بیمارستان الزهرا در منطقه الزهرا شهر نجف اشرف برگزار شد.^۱

^۱ <https://www.irna.ir/news/۸۰۲۳۰۴۶۹>

هتک حرمت قرآن کریم این بار مقابل کنسولگری ترکیه در آمریکا

فردی با ملیت ناشناس به یک نسخه انگلیسی قرآن کریم، در مقابل ساختمان کنسولگری ترکیه در شهر نیویورک هتک حرمت کرد.

به گفته خبرگزاری‌ها این حادثه در نیویورک در مقابل ورودی اصلی ساختمان کنسولگری ترکیه رخ داد و فردی یک نسخه از قرآن را به زمین انداخت و به آن هتک حرمت کرد.

در پی این حادثه نیروهای امنیتی به سرعت وارد عمل شده و مانع ادامه بی احترامی این شخص به کتاب قران مقدس شدند.

مقامات کنسولگری و اداره پلیس نیویورک و واحد امنیت دیپلماتیک در حال پیگیری جهت مشخص شدن هویت این شخص و انگیزه وی از این اقدام هستند.

در همین زمینه کلیبی در شبکه‌های اجتماعی نیز از چگونگی این هتک حرمت پخش شده است که نشان می‌دهد فردی با پرتاپ کتاب قرآن به زمین به آن بی‌احترامی می‌کند.^۱

عراق خواستار تحویل سلوان مومیکا از سوئد شد

سلوان مومیکا و وکیلش در مصاحبه‌ای به خبرگزاری فرانسه گفتند که بغداد از سوئد خواسته است که سلوان مومیکا پناهجوی عراقی را که با هتک حرمت به قرآن خشم بین‌المللی را برانگیخته است، تحویل دهد. دیوید هال وکیل دادگستری پس از بازجویی پلیس سوئد از مومیکا در رابطه با درخواست استرداد به خبرگزاری فرانسه گفت: «عراق خواهان استرداد او است زیرا مومیکا در ماه ژوئن یک قرآن را در خارج از مسجد (در استکهلم) سوزاند.

^۱ <https://thenewkhalij.news/article/۳۰۲۶۶۰?rand=۱۹۰۷۴>

حال گفت: «طبق قانون سوئد برای استرداد فردی به کشور دیگری، تخلف باید هم در سوئد و هم در قانون عراق جرم محسوب شود و سوزاندن کتاب مقدس اسلام در سوئد جرم نیست، بنابراین امکان استرداد او برای سوئد وجود ندارد.»

هرچند دولت سوئد هتک حرمت به قرآن را محکوم کرده است، اما قوانین این کشور در مورد آزادی بیان و اجتماعات این حق را به مومیکا داده است.

حال افزود: من نمی‌فهمم چرا آنها (عراق) با چنین تقاضایی بی دلیل زحمت می‌کشند. زیرا مطمئناً دولت عراق از این قانون سوئد اطلاع دارد.

مومیکا به خبرگزاری فرانسه گفت که عراق به دنبال استرداد من است تا بتواند در عراق طبق قوانین اسلامی من را مورد قضاوت و پاسخگویی قرار دهد.

او افزود: «از فواد حسین، وزیر امور خارجه عراق شکایت خواهم کرد، زیرا او مرتکب جنایت سیاسی علیه من شده است.»

مومیکا از ژوئن در سوئد، قرآن را سوزاند و خشم و محکومیت گسترده‌ای را در کشورهای مسلمان برانگیخت.

معترضان عراقی در ماه ژوئیه دو بار در مقابل سفارت سوئد در بغداد تجمع کردند و در نوبت دوم آتش سوزی در محوطه این سفارت نیز رخ داد.

پس از اعتراضات مردم نسبت به قرآن سوزی در سوئد، دولت این کشور در حال بررسی راه‌های قانونی برای توقف اعتراضات مربوط به سوزاندن متون مقدس است.

حال گفت که پرونده استرداد مومیکا احتمالاً در دگاه عالی سوئد بررسی شود و تصمیم‌گیری در این باره می‌تواند چند هفته یا چند ماه طول بکشد.^۱

شیخ‌الازهر با سفیر ایران در آلمان دیدار کرد

محمود فرازنده، سفیر جمهوری اسلامی ایران در آلمان با احمد الطیب، شیخ‌الازهر مصر در محل اقامتش در برلین دیدار و گفت‌وگو کرد. احمد الطیب که برای شرکت در نشست بین‌المللی صلح به برلین رفته است، تأکید کرد که دلیل اختلافات و شکاف‌های کنونی میان مسلمانان نزاع‌های غیراسلامی است که قرآن کریم نیز نسبت به آن‌ها هشدار داده است، این نزاع و

^۱ <https://newarab.com/news/iraq-asks-sweden-extradite-quran-burner-salwan-momika?rand=۱۹۰۷۴>

درگیری به وحدت اسلامی خدشه وارد ساخته و میان مسلمانان تفرقه ایجاد می‌کند.

وی گفت: مهمترین چالش اسلامی در عصر حاضر چگونگی قانع کردن سیاستمداران و تصمیم‌گیرندگان در مورد این مسئله است که مصلحت و منفعت اسلامی بالاتر از همه چیز بوده و همه مسلمانان باید درخصوص آن توافق نظر داشته باشند.

شیخ الازهر خاطر نشان کرد که علمای اسلام به طور گسترده در مورد اهمیت وحدت اسلامی صحبت کرده‌اند اما نیروهای سیاسی همواره امور را بر خلاف زبان منطق و عقل سوق می‌دهند و در حال حاضر بزرگ‌ترین چالش‌های جهانی از بین رفتن ارزش‌های دینی، اخلاقی و انسانی است.

وی افزود: چالش جدی جهان امروز حذف ارزش‌های دینی، اخلاقی و حتی انسانی از جوانب مختلف پیشرفت‌های علمی است؛ بحران واقعی امروز جدا کردن دین از زندگی انسان است و خروج از این بحران و تنگنا نیازمند این است که تصمیم‌گیرندگان جهان یک چارچوب اخلاقی و انسانی الزام‌آور را در دستور کار قرار دهند و منافع انسانی را بر منافع ذاتی ترجیح دهند.

وی گفت که الازهر به حفظ وحدت مسلمانان پایبند است و برای اجرای این امر در گسترده نقشه جهان اسلام از هیچ گامی فروگذار نخواهد کرد.

از سوی دیگر، سفیر ایران در آلمان ضمن ابراز خرسندی از دیدار با شیخ الازهر و تمجید از تلاش‌های وی برای متحد کردن جهان اسلام تأکید کرد که ایران به توان الازهر و قدرت آن برای متحد کردن مسلمانان و هدایت آن‌ها به

راه درست و مقابله با کسانی که تلاش دارند تصویر غلطی از دین اسلام نشان دهند، اعتقاد راسخ دارد.

وی همچنین گفت که ایران از دعوتی که شیخ الازهر برای برگزاری گفت‌وگوی اسلامی - اسلامی در جریان سمینار گفت‌وگوی ادیان بحرین مطرح کرد، استقبال می‌کند.

سفیر ایران همچنین با تقدیر از مواضع الازهر در نزدیک کردن رویکردهای اسلامی تقدیر کرد و گفت که صدای الازهر در تمام جهان اسلام گوش شنوا دارد و از اعتبار برخوردار است.^۱

^۱ <https://syaaq.com/۲۷۷۰۸>

جنجال آفرینی واعظ مصری با تبلیغ اپلیکیشن عمره نیابتی در ازای دریافت پول

امیر منیر واعظ مصری با تبلیغ اپلیکیشن پولی «عمره البدل» برای ادای حج عمره به نیابت از افراد ناتوانی نظیر بیماران و متوفیان در ازای دریافت ۴ هزار پوند مصر جنجال به پا کرد و مقامات دینی این کشور را به واکنش واداشت.

جنجال آفرینی این واعظ مصری پس از انتشار ویدئویی در صفحه فیسبوک خود صورت گرفت که در آن یک برنامه الکترونیکی تحت عنوان «عمره البدل» را به هدف انجام عمره نیابتی به نیابت از افراد ناتوان در ازای مقادیری پول تبلیغ کرد.

او همچنین برای پانصد نفر اول دنبال کنندگان خود که تعدادشان به پنج میلیون نفر می‌رسد، تخفیف ۳۵ درصدی در نظر گرفت.

تبلیغ این واعظ مصری جنجال‌ها و انتقادهای گسترده‌ای را در محافل مختلف مصر به همراه داشت و باعث شد تا برخی این اقدام را تلاشی برای استفاده از دین جهت سودجویی برشمارند.

محمد رمضان در این باره گفت: چطور می‌توانم به یک شرکت یا یک اپلیکیشن در خصوص منسکی همچون حج و یا حج عمره اعتماد کنم در حالی که نمی‌دانم چه کسی این منسک را انجام می‌دهد؟»

احمد کریمه استاد فقه تطبیقی و شریعت اسلامی دانشگاه الازهر نیز گفت: «بهتر است انسان خودش برای ادای حج عمره اقدام کند. بسیاری از کسانی که از طریق شبکه‌های اجتماعی درباره دین صحبت می‌کنند، نادان و کودن هستند و عالم و مفتی نیستند.»^۱

عربستان سعودی؛ برادر یک عالم برجسته را به دلیل انتشار توییتی به اعدام محکوم کرد

گروه‌های حقوق بشری گزارش دادند که دادگاهی در عربستان، برادر یک عالم برجسته و منتقد دولت را به دلیل توییت هایش علیه فساد و دفاع از علمای دینی، زندانی و به اعدام محکوم کرده است.

۱ <https://www.alquds.co.uk/داعية-مصري-يثير-الجدل-بترويجة-عمرة/>

«سعید بن ناصر الغامدی» فعال سعودی فاش کرد که دادگاهی در عربستان حکم اعدام برادرش «محمد بن ناصر الغامدی» فعال حقوق بشر را به دلیل انتشار ۵ توییت در انتقاد از فساد و نقض حقوق بشر در این کشور صادر کرده است. وی در حساب کاربری ایکس نوشت که دادگاه کیفری تخصصی ریاض به ریاست عوض الاحمری، حکم اعدام برادرم محمد بن ناصر الغامدی را به دلیل توییت‌هایی در انتقاد از فساد و نقض حقوق بشر در کشور و همچنین دفاع از «عوض القرنی»، «سلمان العوده»، «سفر الحوالی» و «علی العمری» مبلغان برجسته سعودی صادر کرده است.

سعید بن ناصر الغامدی تأکید کرد که برادرم سال‌ها پیش این توییت‌ها را در دفاع از مبلغان برجسته سعودی که در بازداشت به سر می‌برند، نوشته است. این فعال سعودی در ادامه افزود که دادگاه سعودی همه گزارش‌های پزشکی را که بیماری مزمن عصبی برادرم را اثبات می‌کند، نپذیرفت و توجهی به وخامت اوضاع جسمانی وی نکرد.

الغامدی تصریح کرد: «رویه‌های قضایی که علیه برادرم انجام شد نشان می‌دهد که صدور این حکم نادرست و با هدف کینه‌توزی شخصی صورت گرفته است».

وی در ادامه افزود هرکسی می‌تواند کمک کند تا برادرم از احکام ناعادلانه و بی‌عدالتی رها شود.

در همین زمینه طاه‌الحاجی، وکیل سعودی و مشاور حقوقی سازمان اروپایی حقوق بشر عربستان سعودی، گفت که دادگاه‌های سعودی از با دادن حکم‌هایی هرکسی را که بخواهند محکوم می‌کنند.

الحاجی گفت: بی توجهی به زندگی در عربستان سعودی به مرحله خطرناکی رسیده است. صدور حکم اعدام با اتهامات پوچ و بی اساس، خطرناک است.^۱

افشاگری رپر استرالیایی علیه مقامات سعودی پس از توهین به مقدسات

ایگی آزالیا خواننده رپ استرالیایی پس از اجرای آهنگی در کنسرت خود در عربستان در جریان فستیوال «گیمرها» که در آن به مقدسات توهین کرد، عبدالعزیز آل الشیخ رئیس هیئت ترفیه، را مورد اتهام قرار داد.

وی در جریان کنسرت خود در ریاض، آهنگ معروف خود به نام «Just Wanna» را روی صحنه اجرا کرد. متن این شعر ابیاتی شامل توهین به خدا و

^۱ tasnimnews.com/fa/news/2947104/04/06/1402

انبیاء الهی در بر داشت. او با شعر خود خطاب به خدا و انبیا [در سرزمین وحی] فمنیسم را در برابر آموزه‌های وحیانی قرار داد.

متن شعر توهین‌آمیز این رپر استرالیایی چنین بوده است:

ای خداوند! بگذار فاش حرفی را به تو بگویم که آن حرف مهم را به انبیاءت ابلاغ کنی. که اینجا هیچ مردی وجود ندارد که بتواند ما زنان را متوقف سازد. بر رب النوع زن رکوع می‌کنم؛ نزد الهه زن به خاک افتاده و سجده می‌کنم. هیچ کس قادر به ممانعت ما زنان نیست. ای خدا!! اگر این پیام را دریافت کردی به من و به همه پیامبرانت نیز بگو که هیچ مردی نمی‌تواند در راه ما زنان، ممانعت ایجاد کند.

موج خشم و دعوت علمای دین به موضع‌گیری

پس از این حادثه، فعالان شبکه‌های اجتماعی به ویژه سلفی‌ها انتقادات خود را متوجه محمد بن سلمان ولیعهد سعودی و رئیس اداره سرگرمی، ترکی آل شیخ، به دلیل غرب زدگی پادشاهی در دوران خود کردند و سکوت علما را محکوم کردند.

محمد الحسن ولد الددو الشنقیطی، واعظ موریتانیایی، سکوت هیئت کبار علمای سعودی در قبال فعالیت‌های هنری در ریاض را محکوم کرد و گفت:

از علما و واعظ و اکنشی نسبت به این منکرات نمی‌بینید. اما این شرارت‌های بزرگ به دست آنها و در پایتخت آنها رخ می‌دهد. ما هیچ اعتراضی نسبت به این موارد شاهد نیستیم مگر از افرادی که جایگاهی ندارند و در پاسخ اعتراض هم به زندان تهدید می‌شوند.

مقامات بحرین هدف قرار دادن مخالفان سیاسی را رد کرده و می‌گویند که از امنیت ملی محافظت می‌کنند. آنها گفته‌اند که طبق قوانین بین‌المللی کسانی را که مرتکب جنایت می‌شوند تحت پیگرد قانونی قرار می‌دهند.

چندی پیش زندانیان سیاسی با صدور بیانیه مشترکی تاکید کردند که مسئولان زندان جو، حقوق اولیه‌ای را که حتی اسرای جنگی از آنها برخوردار هستند، از زندانیان سیاسی دریغ می‌کنند.

در بیانیه زندانیان سیاسی آمده است: آن‌ها مجبور هستند ۲۳ ساعت از شبانه روز را داخل سلول‌های خود بمانند و تنها یک ساعت در روز می‌توانند کارهای شخصی خود را انجام دهند. مسئولان زندان حتی مدت زمان و روزهای ملاقات با این زندانیان را بسیار کاهش داده‌اند. شرایط بهداشتی و ارائه خدمات پزشکی در زندان نیز بسیار ناگوار است.

آنها همچنین به سیستم ناعادلانه ملاقات از طریق دیوار شیشه‌ای و کاهش زمان ملاقات و جلوگیری از ملاقات با خانواده‌ها و محرومیت از حق تحصیل و بهداشت اشاره کردند.

پیش از این نیز ائتلاف ۱۴ فوریه بحرین در بیانیه‌ای همبستگی مطلق خود را با زندانیان سیاسی بحرین اعلام و بر لزوم رسیدگی به مطالبات زندانیان به دنبال اعتصاب غذای نامحدود تاکید کرد.

شیخ «عیسی قاسم» رهبر معنوی انقلاب بحرین نیز در واکنش به استمرار اعتصاب غذای زندان سیاسی در این کشور بر ضرورت ادامه حمایت‌های منطقه‌ای و جهانی از زندانیان سیاسی این کشور تاکید کرد.

شیخ «عیسی قاسم» رهبر معنوی انقلاب بحرین در واکنش به استمرار اعتصاب غذای زندان سیاسی در این کشور گفت: ملت بحرین نمی‌تواند از مساله فرزندان در بند خود چشم پوشی کند، زیرا دین و انسانیت و غیرت این ملت به آنان می‌گوید که در مقابل ظلم و ظالم بایستند و یاور ستم‌دیده باشند.

شیخ عیسی قاسم ادامه داد: سکوت ملت در برابر ظلمی که به فرزندانشان در زندان‌ها می‌شود و حتی یک لحظه باقی ماندن آنان در زندان به مثابه مشروعیت دادن به این ظلم‌ها و اجازه دادن برای امتداد آن به باقی آزادگان این ملت است و این به معنی مشارکت در ظلم و گناه ظالم است.

وی افزود: صدای فریاد وجدان‌های بیدار و آزادگان جهان باید استمرار داشته، محکوم کردن درد کشیدن زندانیان تحت شکنجه به دست نیروهای نظامی، خواه شکنجه‌گر باشد و خواه دستور دهنده، باید ادامه داشته باشد. باید باقی ماندن به ناحق زندانیان در زندان‌ها حتی اگر کمتر از یک روز باشد را محکوم کنیم. فریادهای وجدان بیدار جهانی و گسترش دایره آن کمک می‌کند تا این زندانیان شریف از مصیبت و تهدید همیشگی به مرگ و بیماری و ناتوانی‌های جدی‌رهایی یابند.

سایت مرآه البحرین در گزارشی تیترومنتشر شده توسط رویترز در مورد دست‌برد زندانیان بحرین به پیشنهاد دولت را مغرضانه دانست و با بررسی شرایط موجود نوشت:

اول: آیا پیشنهاد واقعی به زندانیان داده شده است یا فقط وعده‌هایی که در یک خبر رسانه‌ای به آن اشاره شده است؟

دوم: آیا افزایش خطر بزرگ‌ترین رویارویی در چند سال اخیر بین اپوزیسیون و خاندان حاکم که رویترز در مورد آن صحبت کرده، نتیجه امتناع زندانیان از پیشنهادی است که به آنها گفته شده و آنها آن را رد کرده‌اند؟

سوم: آیا زندانیان باید بر اساس وعده‌هایی که در گزارش رسانه‌ها آمده، اما در صحنه عملی نشد، اعتصاب خود را قطع می‌کردند؟

کسانی که از روز اول اعتصاب را دنبال کرده‌اند، می‌دانند که توالی وقایع چیست. حدود بیست روز پس از آغاز اعتصاب، ولیعهد سلمان بن حمد از راشد بن عبدالله آل خلیفه وزیر کشور و روز بعد وزیر کشور رئیس مرکز ملی حقوق بشر را پذیرفت و وزیر کشور در این دیدار بررسی برخی رویه‌ها را پذیرفت. با بازگشت به متن بیانیه منتشر شده توسط خبرگزاری بحرین، متوجه می‌شویم که تمام آنچه ذکر شد، چیزی جز وعده نبوده و در مورد هیچ یک از این موضوعات تصمیمی گرفته نشده است.

به عنوان مثال، در این بیانیه آمده است: «خدمات بهداشتی ارائه شده به زندانیان توسط بیمارستان‌های دولتی مورد بحث قرار گرفته است»، بدون اینکه مشخص شود این به چه معناست. این بیانیه همچنین می‌افزاید: «بررسی و توسعه سیستم ویزیت برای زندانیان به منظور افزایش زمان ملاقات. کلمه بررسی لزوماً به معنای اتخاذ تصمیم خاصی در آینده نیست.

در بیانیه وزارت کشور آمده است که در این جلسه «افزایش زمان استراحت روزانه (آفتابگیری) نیز مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با توجه به افزایش تعرفه ارتباطات، هماهنگی‌های مستمری با شرکت مخابرات برای بررسی این موضوع وجود دارد.

وزیر کشور که از اختیارات کامل برخوردار بود می‌توانست در این جلسه بگوید که تصمیم به افزایش زمان آفتاب گرفتن و یا افزایش تعداد اعضای خانواده و اصلاح شرایط لیست بازدید و ... گرفته است. اما او ترجیح داد که گزینه‌های خود را باز نگه دارد، به این معنی که اگر کاری کنم زندانیان امروز اعتصاب کنند، در آینده هیچ امتیازی نخواهد داد.

به همین دلیل است که زندانیان تصمیم گرفتند به اعتصاب خود ادامه دهند زیرا وزارت کشور پیشنهادی نداده است بلکه با بیانیه رسانه‌ای صرفاً وعده‌هایی داده است، نه بیشتر و نه کمتر.

زندانیان تصمیم گرفتند به اعتصاب خود ادامه دهند زیرا راه حلی برای آنها وجود ندارد و سال‌هاست که از نظر انسانی از شرایط بسیار سختی رنج می‌برند و تعدادی از آنها به دلیل تجاوزات مستمر علیه خود به شهادت رسیده‌اند.^۱

^۱ <https://syaaq.com/۲۷۱۹۷>

دولت هند برای افتتاح معبد هندوها روی ویرانه مسجد بامبری آماده می‌شود

دولت هند اعلام کرد: این کشور آماده افتتاح معبد هندوها روی ویرانه مسجد قدیمی بامبری است.

نارندرا مودی، نخست وزیر هند، با اعلام این که معبد جدید و بحث برانگیز هندو در ماه ژانویه در زمین‌های مورد مناقشه افتتاح می‌شود، به عمل به وعده ۱۰ ساله خود افتخار کرد.

اولین توصیفات دقیق از معبد «رام جانمابهومی ماندیر» روز پنجشنبه ۱۴ سپتامبر منتشر شد، که ساختار مجلل تزئین شده را نشان می‌دهد که در محل مسجد بامبری ساخته می‌شود؛ مسجدی که که توسط اوپاش دست راستی هندو در سال ۱۹۹۲ ویران شد. قسمت داخلی معبد که در شهر مقدس آیودیا در ایالت مهم انتخاباتی اوتار پرادش واقع شده است، با شمش‌های طلا و آثار هنری تزئین شده است.

انتظار می‌رود که افتتاح معبد به حزب مودی در پیشبرد انتخابات رونق بخشد و به قولی که نزدیک به یک دهه پیش به حامیانش داده بود عمل کند. پیمانکار اصلی ساخت این معبد گفته هزینه اصلی ساخت معبد ۱۸۰ میلیون دلار است اما هندوها بیش از ۳۶۰ میلیون دلار برای ساخت آن کمک کرده‌اند. مسلمانان ادعای مالکیت زمین را دارند زیرا مسجد در سال ۱۵۲۸ در آنجا ساخته شده است. اما بسیاری از هندوها معتقدند مسجد بابر بر روی ویرانه‌های معبد هندو ساخته شده که گفته می‌شود توسط بابر، اولین امپراتور مغول ویران شده است.

گفتنی است در سال ۲۰۱۹ پس از یک نبرد حقوقی طولانی، دادگاه عالی هند به هندوها اجازه ساخت معبد را در محل مورد مناقشه داد و به اختلاف پایان داد. این به عنوان یک پیروزی برای مودی و حامیانش تلقی می‌شد، اما با اینکه بسیاری از مسلمانان این رای را قبول نداشتند اما به خاطر دامن نزدن به اختلافات قومی و کشته نشدن انسان‌ها این رای را قبول کردند.^۱

^۱<https://edition.cnn.com/۱۵/۰۹/۲۰۲۳/india/india-ram-mandir-ayodhya-modi-bjp-intl-hnk/index.html>

بنیاد آقاخان اولین مسجد مسلمانان در غزنی را بازسازی می‌کند

بنیاد فرهنگی آقاخان در افغانستان کار مقدماتی بازسازی مسجد تاریخی باباجی در غزنی را آغاز کرد. ریاست اطلاعات و فرهنگ تحت مدیریت طالبان در غزنی روز یکشنبه ۲۷ آگوست، با انتشار اطلاعیه‌ای از آغاز کار بازسازی مسجد تاریخی باباجی از سوی بنیاد فرهنگی آقاخان در این ولایت خبر داده است. در این اطلاعیه به نقل از فضل کریم احمدی، رییس هیئت دفتر بنیاد فرهنگی آقاخان در غزنی آمده که این بنیاد در سال جاری کارهای مقدماتی این مسجد را در دست گرفته است تا در زمستان پیش‌رو، از احتمال فروریختن آن جلوگیری شود.

وی افزود برنامه تکمیلی بازسازی این مسجد برای آغاز سال آینده در دست اقدام است. گفتنی است که مسجد تاریخی باباجی یکی از بناهای مهم تاریخی در غزنی است. به گفته مورخان، این مسجد بیش از هزار سال قدمت تاریخی دارد و

اولین مسجد در این ولایت است که پس از انتشار دین اسلام در این قلمرو بنا شده است.

قابل ذکر است که این مسجد تاریخی در جریان سال‌های اخیر و به علت حوادث طبیعی آسیب دیده است و به گفته مسئولان، در صورت عدم بازسازی اساسی احتمال فروریختن آن وجود دارد.^۱

ملاحظه: اسماعیلیان گروهی به اصطلاح، شیعه هستند که امامت را به اسماعیل، فرزند امام جعفر صادق (علیه السلام) ختم می‌کنند و او را امام هفتم می‌دانند. فرقه اسماعیلیه، دومین فرقه پرجمعیت شیعه، بعد از اثناعشری است. اینان هم زمان با روزگار سامانیان سربرآوردند؛ در سال ۱۴۸ ه. ق. (۷۶۵ م.) در «کوفه» از شیعیان جدا شدند و دست به نهضتی سیاسی، مذهبی برای براندازی عباسیان زدند. آنها قائل بودند که حکومت عدل، توسط امامی از فرزندان اسماعیل بن جعفر (پسر بزرگ امام صادق (ع)) به وجود می‌آید و سده‌ها با توان بسیار به پراکندن اندیشه خویش پرداختند.

امروزه از شمارشان کاسته شده است. امام کنونی اسماعیلیان نزاری که در منطقه «الموت» تمرکز جغرافیایی داشتند، کریم آقاخان نام دارد که زاده «ژنو» است و اکنون در «پاریس» اقامت دارد و فارغ التحصیل دانشگاه «هاروارد» است.

بنیاد فرهنگی آقاخان در دو دهه گذشته، ۱۵۰ پروژه را که شامل ترمیم و مرمت مکان‌های تاریخی و راه‌اندازی برنامه‌های آموزشی - فرهنگی

^۱ <https://am.media/the-aga-khan-foundation-is-renovating-the-first-muslim-mosque-in-ghazni/>

می‌شوند، در افغانستان انجام داده است. از جمله این پروژه‌ها مناره پنجم مصلی هرات، مرمت کاری باغ علم گنج یا ماشین خانه در مرکز شهر کابل و مسجد خواجه پارسا و پروژه نه گنبد در بلخ است. بنیاد فرهنگی آقاخان سیزده سال پس از ایجادش در شهر جنوای سوییس دفتر خدمات فرهنگی‌اش را در کابل فعال کرد که به ترمیم و بازسازی بازمانده‌های تاریخی پردازد.

بانک وام‌های کوچک شبکه توسعه آقاخان از جمله بانک‌هایی بود که تا قبل از فروپاشی دولت پیشین افغانستان، در سراسر افغانستان فعالیت داشت و بیشتر مراجعان آن، کشاورزان و صاحبان کسب و کارهای کوچک بودند. با مسلط شدن طالبان بر شهرها، شماری از فرماندهان محلی این گروه، این بانک‌ها را به دلیل ارائه وام‌های ربوی بستند.

دفتر خدمات فرهنگی بنیاد فرهنگی آقاخان علاوه بر افغانستان در هشت کشور برای نگهداری و ترمیم مکان‌های تاریخی فعالیت می‌کند.

دولت ترکیه قصد بازسازی ایاصوفیه را دارد

دولت ترکیه تصمیم گرفته تا مسجد جامع ایاصوفیه در استانبول را بازسازی کند. کارشناسان، آسیب‌های قابل توجهی را در داخل و خارج از این بنای تاریخی مرتبط به قرن ششم بیزانس کشف کرده‌اند.

برخی از کارشناسان در حال طراحی یک پروژه، برای بازسازی کامل این بنا هستند. اتمام این عملیات بازسازی چندین دهه طول می‌کشد. به همین دلیل در میان برخی از محافل سیاسی ترکیه این گمانه زنی وجود دارد که طرح بازسازی ایاصوفیه به دلایل سیاسی و برای ممانعت از برگزاری مراسم عبادی در این مسجد صورت گرفته است. با این حال، مهمت نوری ارسوی، وزیر گردشگری ترکیه اطمینان داده که ایاصوفیه باز خواهد ماند و به عنوان یک مسجد از آن استفاده خواهد شد.

مطالعات سازه برای آغاز عملیات حفاظت و نگهداری لزره‌ای از گنبدها در حال انجام است. با این حال، باستان شناسان تأکید می‌کنند که در طول عملیات

مرمت، محوطه نماز باید محدودتر شود و این به معنای بسته شدن قسمتی از مسجد برای مدت طولانی است.

رسانه‌های ترکیه بارها از تبدیل ایاصوفیه به مسجد و در دسترس قرار گرفتن بازدید از این مکان تاریخی به صورت رایگان برای مردم انتقاد و گزارش‌های زیادی از مورد آسیب قرار گرفتن دیواره‌های این بنای تاریخی منتشر کرده‌اند. (همچنین بازگشایی این بنای تاریخی مسیحی به عنوان مسجد توسط دولت ترکیه، نزاع سیاسی‌ای را بین آنکارا و کشورهای اروپایی ایجاد کرده است.)

کارشناسان همچنین خاطرنشان می‌کنند که ایاصوفیه در طول قرن‌ها آسیب زیادی دیده و نشت آب باران از گنبد و قسمت‌های دیگر، در حال آسیب رساندن به کل این بنا شده است.^۱

^۱<https://knews.kathimerini.com.cy/en/news/hagia-sophia-to-undergo-massive-restoration?rand=۱۹۰۷۴>

نصب پرچم نازی‌ها در نزدیکی یک مسجد در ایرلند شمالی موجب نگرانی مسلمانان منطقه شد

نصب پرچم نازی‌ها در بیرون مسجدی در ایرلند شمالی حساسیت جامعه مسلمان محلی از حملات احتمالی توسط افراط‌گرایان راست افراطی را برانگیخته است.

سه پرچم صلیب شکسته و نشان SS صبح روز چهارشنبه ۲۳ آگوست در نزدیکی مسجد اقرا در بلفاست پایتخت ایرلند شمالی توسط پلیس کشف شد. دوربین‌های مداربسته لحظات نصب پرچم‌ها را ثبت کرده‌اند. فردی با استفاده از نردبان برای نصب پرچم‌ها بر روی تیر چراغ‌ها در طول شب ظاهر می‌شود.

مسجد اقراء بلفاست یک مدرسه و موسسه خیریه ثبت شده است که در سال ۲۰۰۸ تأسیس شد.

جمال ایویده، امام جماعت و رئیس مسجد گفت: این حادثه باعث ایجاد ترس در میان مسلمانان منطقه، به ویژه در مورد امنیت کودکان شده است. او به بی‌بی‌سی گفت: «ما احساس می‌کنیم که توسط گروه یا افرادی زیر نظر گرفته شده‌ایم. و ما البته، نگران این هستیم که آیا این منجر به اقدامات بعدی می‌شود یا خیر.»

یکی از نمازگزاران گفت که پرچم‌ها یادآور قتل عام کرایست‌چرچ در سال ۲۰۱۹ است. زمانی که ۵۱ مسلمان در دو مسجد در شهر نیوزیلند به ضرب گلوله یک تندروی راست افراطی کشته شدند و ۴۰ نفر نیز زخمی شدند.

شورای مسلمانان بریتانیا (MCB) این حادثه را محکوم و اعلام کرد چنین جنایاتی بر ضد مسلمانان در ایرلند شمالی غیر معمول نیست.

MCB در بیانیه‌ای اعلام کرد: «جوامع مسلمان در ایرلند شمالی در سال‌های اخیر با چالش‌های متعددی از جمله آتش زدن مسجد و حمله به تجارت متعلق به مسلمانان و اقدامات رعب آمیز روبرو بوده‌اند. این عمیقاً نگران کننده است که این حوادث خشونت آمیز در راستای اسلام‌هراسی همچنان بدون مانع رخ می‌دهد.»

این نهاد گفت فقدان قانون مؤثر جرایم ناشی از نفرت در ایرلند شمالی، مسلمانان و سایر اقلیت‌ها را در برابر تهدید افراط گرایی راست افراطی آسیب پذیر کرده است.

زارا محمد، دبیر کل MCB گفت: «ما از دولت بریتانیا می‌خواهیم تا برای ایجاد قانونی تلاش کند که منجر به پیگرد قانونی علیه کسانی شود که در جنایات ناشی از نفرت علیه مسلمانان و سایر اقلیت‌های مذهبی و جوامع قومی هستند.»

ضروری است که دولت با نفرت نازی‌ها مقابله کند و تعهد خود را به فراگیری، مدارا و امنیت همه شهروندانش نشان دهد.»

در پاسخ به درخواست برای اظهار نظر، سخنگوی دولت بریتانیا گفت هیچ جایی برای نفرت یا تبعیض در ایرلند شمالی وجود ندارد.

سخنگوی وزارت امور خارجه افزود: ما درک می‌کنیم که این حادثه به عنوان جنایت ناشی از نفرت تلقی می‌شود و سرویس پلیس ایرلند شمالی در حال بررسی است. دولت [بریتانیا] متعهد به حمایت از یک جامعه یکپارچه‌تر در ایرلند شمالی است، اگرچه ارائه قوانین جدید در این زمینه همچنان بر عهده دولت تفویض اختیار ایرلند شمالی است.

ایرلند شمالی در سال ۱۹۲۱ شکل گرفت و زمانی که بقیه ایرلند به یک کشور مستقل تبدیل شد، بخشی از بریتانیا باقی ماند.

این امر باعث ایجاد شکاف در جمعیت بین اتحادگرایان که مایل به ماندن ایرلند شمالی در بریتانیا بودند و ملی‌گرایان که خواهان آن بودند این منطقه بخشی از جمهوری ایرلند باشد، شد.

از اواخر دهه ۱۹۶۰، گروه‌های مسلح از هر دو طرف، مانند ارتش جمهوری خواه ایرلند و نیروی داوطلب اولستر دست به بمباران و تیراندازی زدند و نیروهای بریتانیایی به ایرلند شمالی اعزام شدند. این دوران تقریباً ۳۰ سال طول کشید و بیش از ۳۵۰۰ نفر در این مدت جان باختند.

پس از توافقنامه جمعه خوب ۱۹۹۸ اولین دولت چهار حزبی ایرلند شمالی تشکیل شد. این پیمان که به ۳۰ سال درگیری در ایرلند شمالی، موسوم به «ترابلز» پایان داد، در سال ۲۰۰۲ فروپاشید.

از فوریه ۲۰۲۲ در ایرلند شمالی دولتی که بر اساس پیمان جمعه نیک و بر اساس قدرت سپاری باید تشکیل می‌شد شکل نگرفته است و این مساله بر تصویب قانون برای مقابله با اسلام‌هراسی نیز موثر خواهد بود.^۱

مترک کردن مناطق روسیه با آب مقدس برای محافظت از حملات اوکراین

کشیش‌های کلیسای ارتدکس روسیه با هدف «برکت دادن به یگان موشکی این کشور در منطقه کالوگا» ۱۰۰ لیتر «آب مقدس» را از هلیکوپتر بر روی این منطقه ریختند.

^۱ <https://www.newarab.com/news/nazi-flags-flown-outside-belfast-mosque-spark-muslim-fears>

شهر کالوگا پایتخت منطقه فدرال کالوگا اوبلاست است که پیدایش آن به قرن چهاردهم برمی‌گردد. این شهر در ۹۵ کیلومتری جنوب غربی مسکو واقع شده است. این شهر در بین ۱۰ شهر روسیه با بیشترین تعداد مسلمان قرار دارد.

چندی پیش نیز تصاویری از یک کشیش روسی در رسانه‌های روسیه منتشر شد که روی تانک‌هایی که عازم جنگ هستند، آب مقدس می‌پاشد تا به زعم خود از آنها در برابر حملات اوکراین محافظت کند.

پس از آن کاربران شبکه‌های اجتماعی، تصاویری از چند ماه قبل منتشر کردند که او روی یک پل آب می‌پاشد ولی آن پل هدف حملات اوکراینی‌ها قرار گرفته و تخریب شده است.

در موردی دیگر کشیشان ارتدکس روسی یک هلیکوپتر نظامی را قرض گرفتند تا «آتش مقدس» را بر فراز یک شهر روسیه که هفته‌ها حملات اوکراین آن را لرزانده بود، به پرواز درآورند.

ویدئوی منتشر شده دو کشیش را نشان می‌دهد که با یک فانوس و نماد مقدس مادر خدا بر فراز شهر استاری اسکول در فاصله صد کیلومتری مرز اوکراین در حال پرواز هستند.^۱

^۱ <https://syaqa.com/27031>

تلاش پاپ برای بهبود روابط و اتیکان و چین در سفر به مغولستان

پاپ فرانسیس ۸۶ ساله رهبر کاتولیک‌های جهان برای دیدار رسمی به مغولستان سفر کرد. با اینکه ۹۰ درصد مردم مغولستان بودایی هستند اما پاپ در جمع اندک پیروان مسیحیان کاتولیک مراسم دینی برگزار کرد. این نخستین سفر پاپ فرانسیس به مغولستان است.

پاپ در جمع شماری از مبشرین کاتولیک (تبلیغ‌کنندگان کاتولیک) در مغولستان گفت چیزی وجود ندارد که باعث شود دولت‌ها از مبشرین کلیسا نگران باشند.

او در کلیسای قدیس پطرس در شهر اولان باتور پایتخت مغولستان گفت: دولت‌ها و سازمان‌های سکولار دلیلی ندارد از فعالیت‌های تبشیری کلیسا نگران باشند زیرا این کلیسا برنامه سیاسی را دنبال نمی‌کند.

رسانه‌ها و تحلیلگرها می‌گویند منظور پاپ دولت چین است. کشوری که هنوز دین در آن موضوع حساسی به شمار می‌آید.

مغولستان با وجود اینکه کشور پهناوری است اما در میان روسیه در شمال و چین در جنوب، محصور در خشکی است. جمعیت مسیحیان کاتولیک در مغولستان حدود ۱۴۰۰ نفر از جمعیت ۳ میلیون نفری این کشور است.

خبرگزاری فرانسه نوشت: به نظر می‌رسد پاپ در این سفر می‌خواهد از فرصت استقرار در نزدیکی مرزهای چین برای بهبود روابط واتیکان و پکن بهره ببرد.

خبرگزاری فرانسه ادامه داد: هر سازمانی به ویژه اگر دینی باشد می‌تواند باعث نگرانی حزب حاکم کمونیست شود. حزب حاکم چین به این سازمان‌های دینی به عنوان تهدیدکننده قدرتش نگاه می‌کند. چین نگران نفوذ پاپ و واتیکان و تاثیرات احتمالی آنها بر کاتولیک‌های چین است.

چین و واتیکان رابطه رسمی و دیپلماتیک ندارند. در مقابل، واتیکان، تایوان را به عنوان یک کشور به رسمیت می‌شناسد. همین موضوع خود باعث تنش و اختلاف واتیکان و چین شده است.

واتیکان اعلام کرده است که پاپ به هنگام پرواز از آسمان چین به سمت مغولستان، خطاب به شی جی پینگ رئیس‌جمهوری چین پیام آرزوی خوب برای او ارسال کرد. دولت چین هم در واکنش تمایل خود را برای تقویت اعتماد متبادل با واتیکان اعلام کرد.

تایوان به عنوان یک کشور مستقل رفتار می‌کند گرچه اکثریت کامل کشورهای جهان تایوان را به عنوان یک کشور به رسمیت نمی‌شناسند. دولت

چین اما تایوان را بخشی از خاک خود می‌داند و متعهد شده آن را به حاکمیت خود باز می‌گرداند.

پاپ روز جمعه وارد پایتخت مغولستان شد و در مراسم رسمی با حضور گارد ریاست جمهوری در میدان سخبانار مورد استقبال قرار گرفت. این میدان به نام قهرمان انقلابی مغولستان نام‌گذاری شده است. در کنار رئیس جمهوری مغولستان حدود هزار نفر نیز برای استقبال و دیدن پاپ حضور داشتند.

از نکات جالب توجه این سفر استقبال کم‌رنگ مردم مغولستان از پاپ بود. با اینکه معمولاً از سفرهای پاپ صدها هزار نفر استقبال می‌کنند اما سفر او در مغولستان با استقبال چندانی روبرو نشد.

پاپ در سخنرانی خود از حکمت مردم مغول تقدیر کرد چرا که به گفته او قرن‌ها در دوستی با طبیعت در زندگی هستند. او خواستار افزایش تلاش‌ها برای حمایت از محیط زیست شد. مغولستان یکی از بزرگترین صادرکنندگان ذغال سنگ جهان است. هوای پایتخت مغولستان یکی از آلوده‌ترین‌ها در جهان به دلیل سوزاندن ذغال سنگ است.

تعدادی از کاتولیک‌های چین هم برای دیدار با پاپ به مغولستان سفر کردند.

به گفته خبرگزاری فرانسه، تعدادی از کاتولیک‌های چین هم برای دیدار با پاپ به مغولستان سفر کرده‌اند.

این خبرگزاری در توصیف این افراد در مراسم استقبال و و سخنرانی پاپ نوشت: آنها چهره خود را پشت ماسک و چتر پنهان کرده بودند. یک خانم چینی که برای دیدار پاپ به مغولستان سفر کرده و ترجیح داد نام خود را اعلام نکند گفت: باید پنهان بمانیم. قبل از هر چیزی باید بگویم که ما اینجا برای پاپ آمده‌ایم. در گمرک چین از ما سوال کردند آیا ما کاتولیک هستیم؟ و ما جواب دادیم تنها برای دیدن مکان‌های دیدنی به این کشور آمده‌ایم.

یک چینی دیگر هم که به دلیل ترس از مجازات در چین، هویت خود را اعلام نکرد گفت: بسیاری از کاتولیک‌ها در چین می‌خواستند در مراسم پاپ در مغولستان حاضر باشند اما نتوانستند. ما خوش شانس بودیم.

پاپ روز یکشنبه سوم سپتامبر در حضور رئیس کلیسای ارتدوکس روسی در اولان باتور در جمع پیروان ادیان سخنرانی کرد. او همچنین در جمع پیروان مذهب کاتولیک در ورزشگاه تازه ساز هاکی پایتخت مغولستان هم برنامه دینی اجرا نمود.

پاپ فرانسیس که خود را یکی از «وارثان فروتن» مکاتب خرد باستانی می‌خواند و از بودا نقل قول کرد و از همه ادیان خواست تا در هماهنگی زندگی کنند و از بنیادگرایی ایدئولوژیک که به خشونت دامن می‌زند، بپرهیزند. فرانسیس در یک نشست بین‌مذهبی در اولان باتور پایتخت مغولستان سخنرانی

می‌کرد. فرانسیس از زمانی که سفر را آغاز کرده است، آزادی مذهبی در مغولستان را ستایش کرده است.

فرانسیس پس از گوش دادن به سخنان رهبران بودایی، مسلمانان، انجیلی‌ها، یهودیان، ارتدوکس‌ها، مورمون‌ها، هندوها، شیتوها و شمن‌ها گفت: مذاهب فراخوانده شده‌اند تا این هماهنگی را به جهان ارائه دهند، که پیشرفت تکنولوژی به تنهایی نمی‌تواند آن را به ارمغان آورد.

فرانسیس از نوشته‌ای از بودا نقل کرد که می‌گوید «مرد عاقل از بخشیدن شادی می‌کند» و خاطرنشان کرد که این جمله شبیه گفتار عیسی است که «دادن از گرفتن با برکت تر است».

گفتنی است کاتولیک‌های محافظه کار، مانند اسقف آتاناسیوس اشنایدر از قزاقستان، پاپ را به خاطر حضور در اجتماعاتی با حضور دیگر مذاهب مورد سرزنش قرار داده و آن را سوپرمارکت ادیان نامیده که جایگاه کلیسای کاتولیک را کاهش می‌دهد. اما پاپ روز یکشنبه سوم سپتامبر تکرار کرد که اهمیت زیادی برای گفتگوهای جهانی، بین مذهبی و فرهنگی قائل است. او گفت که گفت و گو به معنای دمیدن بر تفاوت‌ها نیست، بلکه به دنبال تفاهم و غنی‌سازی است.^۱

^۱ <https://www.reuters.com/world/pope-quoting-buddha-urges-religious-dialogue-fight-fundamentalism-۲۰۲۳-۰۹-۰۳/>

پیامبر دروغین آرژانتینی پاپ را نماینده شیطان بر روی زمین خواند

خاویر میلی، اقتصاددان ۵۲ ساله آرژانتینی که اخیرا به عنوان نامزد پیشتر از انتخابات ریاست جمهوری اکبر مطرح شده، پاپ فرانسیس، هموطن ۸۶ ساله خود را یکی از مهمترین کانون‌های حملات انتقادی خود به جریان‌های حامی ایده‌های کمونیستی قرار داده است.

میلی که نامزد ائتلاف راست افراطی «پیش به سوی آزادی» است و موفق شده در جریان رقابت مقدماتی ماه اوت بیش از هر نامزد دیگری رای آورد، مستقیم و غیرمستقیم، پاپ را با القابی همچون «کمونیست لعنتی» و «نماینده شیطان بر روی زمین» خطاب کرده و او را به عنوان مروج دکترین عدالت اجتماعی به تمسخر گرفته است.

در مقابل، پاپ فرانسیس بارها نگرانی شدید خود را از اجرای سیاست‌های «بی‌رحمانه» در آرژانتین ابراز کرده است. او در یک گفتگوی تلویزیونی که در ماه مارس انجام شد، در پاسخ به سوالی درباره انتخابات آتی آرژانتین گفت:

«راست افراطی همیشه خود را بازسازی می‌کند، این پیروزی خودخواهی بر جامعه‌گرایی است.»

پاپ در سخنانی که به نظر می‌رسید به آقای میلی اشاره می‌کند، تنها نامزد انتخاباتی ۲۲ اکتبر که پیش از سال ۲۰۲۱ هیچ تجربه سیاسی نداشته، افزود: «من از ناجیانی که سابقه حزب سیاسی ندارند، وحشت دارم.»

خاویر میلی با وجود این که سابقه ۲۰ سال تدریس اقتصاد در دانشگاه‌های آرژانتین را دارد و از جمله مشاوران اقتصادی دولت‌های مختلف بوده، از سال ۲۰۲۱ و پس از انتخاب به عنوان نماینده پارلمان، وارد عرصه سیاست شده است. دکترین عدالت اجتماعی مورد تبلیغ پاپ در مرام حزب آزادی که از سوی آقای میلی پایه‌گذاری شده، مترادف با «دزدی» است چرا که بر مالیات ناعادلانه‌ای که دولت‌ها از مردم اخذ می‌کنند، متکی است. بر همین اساس، میلی یک بار در توییتی با برجسب‌گذاری حساب رسمی پاپ نوشت: «عیسی مالیات پرداخت نکرد.» او که با حضور پرشور در برنامه‌های اقتصادی رسانه‌های آرژانتین خود را بدل به چهره‌ای شناخته شده کرده، با انتشار پیام‌های دیگری در شبکه اجتماعی ایکس (تویتر سابق)، پاپ فرانسیس را یک «کمونیست حقیر» و «تکه آشغال» خطاب و پاپ را به «موعظه کمونیسم به جهان» متهم کرده است.

پاپ هم در جواب گفته است: «می‌دانم که درباره من چیزهایی می‌گویند، اما برای حفظ سلامت روانم نشنیده می‌گیرم و برای آنها دعا می‌کنم.»

خوان گرابوآ، یک چپ‌گرای دارای پیوندهای نزدیک با پاپ، که نامزدی جریان پرونیست‌ها (حامیان عدالت اجتماعی و دولت رفاه) را به وزیر اقتصاد فعلی سرخیو ماسا باخت، میلی را «پیامبر دروغین» نامید که ظهورش متأثر از

تورم ۱۱۵ درصدی و کاهش ۲۵ درصدی قدرت خرید کارگران در ۷ سال گذشته است.

خاویر میلی که از حامیان مکتب اتریشی و کاهش مداخله دولت در اقتصاد است، افزون بر وعده تعطیلی بانک مرکزی و لغو قانون آموزش و بهداشت و درمان رایگان، از قانونی کردن فروش اعضای بدن، تعطیلی وزارت زنان و نیز قانونی کردن خرید و فروش اسلحه سخن می‌گوید. او همچنین، گرمایش زمین را نیز دروغ سوسیالیست‌ها می‌داند.

خوان گونزالس، روزنامه نگار و نویسنده بیوگرافی آقای میلی با عنوان «دیوانه»، معتقد است که روی کار آمدن او موجب تشدید بی‌ثباتی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی آرژانتین خواهد شد و با تحریک به ناآرامی‌های خشونت‌بار اجتماعی راه را برای قدرت‌گیری دوباره نظامیان و تضعیف دموکراسی هموار خواهد کرد.^۱

^۱ <https://parsi.euronews.com/۲۷/۰۸/۲۰۲۳/the-false-prophet-v-the-pope-argentina-faces-clash-of-ideologies-in-election>

بر ملا شدن راز امام‌جماعت یهودی پس از گذشت ۹۰ سال

روزنامه یدیعوت آحرونوت رژیم صهیونیستی، ماجرای یک یهودی ایرانی را پس از افشای یک سند محرمانه دیپلماتیک که تاکنون در آرشیو دولتی رژیم صهیونیستی مخفی مانده بود، منتشر کرد.

در این سند، داستان تنها یهودی ساکن چاد در نامه‌ای از سوی یک دیپلمات اسرائیلی که در سال ۱۹۶۲ در آفریقا خدمت کرده، نقل شده است.

آریه لوری که در آن زمان به عنوان کاردار در سفارت رژیم صهیونیستی کار می‌کرد، عبارت «تنها یهودی ساکن چاد را پیدا کردم» در نامه خود از یک یهودی ایرانی‌الاصیل نام می‌برد که به عنوان مؤذن در شهر چاد خدمت می‌کرد.

در این نامه آمده که جرج همدانی از شهر همدان ایران در دهه ۱۹۳۰ به فورت لامی آمده است. در این شهر، مردم برای مسجد بزرگی که ساخت آن به تازگی تکمیل شده بود، به دنبال روحانی بوده‌اند.

همدانی به بهانه این که کسی داوطلب این خدمت نشده خود را مسلمان معرفی کرد تا بتواند در این سمت مشغول فعالیت شود.

همدانی با حفظ این سمت تا سال ۱۹۴۳، در طول سالیان متمادی ثروت هنگفتی به دست آورد که شامل ۴۰ خانه، دو هتل و یک سالن سینما و سایر املاک بود. او با یک زن مسلمان ازدواج کرد و صاحب هفت فرزند شد. نوشته این نامه شامل جملات زیر در مورد همدانی بود که سال‌ها بعد هویت یهودی خود را اعلام کرد:

در سال ۱۹۴۳ او به طور ناگهانی از رفتن به مسجد امتناع کرد و اعلام کرد که در واقع به دین یهود اعتقاد دارد.

این امر آشفتگی زیادی در شهر ایجاد کرد، اما در آن زمان همدانی بسیار ثروتمند بود و توسط افراد دارای منافع محافظت می‌شد. به دلیل جدی نگرفتن اینگونه مسایل در آفریقا این موضوع فراموش شد.

اطلاعات بیشتر در مورد کارهایی که همدانی پس از سال ۱۹۴۳ انجام داد، ثبت نشده است.^۱

ایران/یدیعت-آخرونوت-یک-یهودی-ایرانی-تبار- <https://www.aa.com.tr/fa/>
در-۵۵-۱۹۳۰-مؤذن-مسجدی-در-چاد-بود/۲۹۸۵۹۹۰

منع سربازان زن رژیم صهیونیستی از آوازخوانی و پخش موسیقی جنجال آفرین شد

تلویزیون رژیم صهیونیستی روز پنجشنبه گزارش داد که به دانشجویان زن در یک پایگاه نیروی دفاعی این رژیم گفته شده به دلیل حساسیت‌های سربازان مذهبی، از آواز خواندن و پخش موسیقی در حین انجام وظیفه خودداری کنند. بر اساس این گزارش، زنان در حین کار در آشپزخانه در حال پخش موسیقی و آواز خواندن بودند که به دلیل حضور سربازان مذهبی از آن‌ها خواسته شد که این کار را متوقف کنند. در این گزارش اشاره نشده است که چه کسی این دستور را صادر کرده است.

برخی از مردان یهودی ارتدوکس شنیدن آواز خواندن زنان را غیر مجاز می‌دانند.

ارتش اسرائیل در پاسخ گفت که در حال بررسی این گزارش است. این گزارش در بحبوحه یک سری حوادث در هفته‌های اخیر منتشر شده که به تیتیر یک خبرها تبدیل شده است. طبق این گزارش‌ها به زنان و دختران گفته شده است که صرفاً در قسمت عقب اتوبوس بنشینند و یا به دلیل حساسیت مسافران مرد مذهبی از سوار شدن خودداری کردند.

ارتش رژیم صهیونیستی در بیانیه‌ای اعلام کرد به افرادی که خدمت می‌کنند، صرفاً از مذهب، نژاد و جنسیت، احترام می‌گذارد.

تمرکز بر تبعیض مبتنی بر مذهب علیه زنان در حالی است که تنش‌های اجتماعی بین راست و چپ و بین مذهبی و سکولار به دلیل تلاش‌های دولت برای محدود کردن برخی از اختیارات قوه قضاییه افزایش یافته است.

بنیامین نتانیاهو در هفته‌های اخیر مجبور شد در مورد این موضوع صحبت کند. نتانیاهو در بیانیه‌ای کوتاه اعلام کرد هر فردی که در حمل و نقل عمومی نسبت به مسافران تبعیض قائل می‌شود باید مجازاد شود. کسانی که این کار را می‌کنند قانون را زیر پا می‌گذارند و باید مجازات شوند.

دختران نوجوان می‌گویند راننده از آنها خواسته به عقب اتوبوس بروند و لباس‌های تابستانی خود را بپوشانند تا به مسافران حردی توهین نشود.

این بیانیه یک روز پس از آن صورت گرفت که یک راننده اتوبوس به گروهی از دختران نوجوان دستور داد که به دلیل پوشش نامتعارف خود در قسمت عقب اتوبوس بنشینند و خود را بپوشانند. یک راننده اتوبوس دیگر از پاسخگویی به یک بازمانده ۸۸ ساله هولوکاست خودداری کرد و گفت که با زنان صحبت نمی‌کند.

یک راننده اتوبوس در اشدود به یک زن گفت که او نمی‌تواند سوار اتوبوس شود زیرا فقط برای مردان ارتدوکس در نظر گرفته شده بود، و در تل آویو راننده‌ای یک زن را به دلیل پوشش خاص سرزنش کرد.

برخی از اتوبوس‌های موسوم به «مهادرین» با قرار دادن مردان در قسمت جلو و زنان در قسمت عقب اتوبوس، جداسازی جنسیتی را برای پذیرایی از مسافران افراطی ارتدوکس اعمال می‌کردند. دیوان عالی دادگستری در سال ۲۰۱۱ طی حکمی به این جداسازی پایان داد.^۱

^۱ <https://www.timesofisrael.com/report-female-soldiers-barred-from-singing-at-idf-base-due-to-religious-troops/>

اخبار کوتاه

قرآن سوزی و اهانت به کتاب مسلمانان در سوئد ممنوع نمی‌شود

«اولف کریسترسون» صدراعظم سوئد اعلام کرد که این کشور همانند دانمارک برنامه‌ای برای ممنوعیت سوزاندن کتب مذهبی ندارد چراکه این کار مستلزم اصلاح قانون اساسی پادشاهی سوئد است.^۱

نشست علما و بزرگان کابل با صدور قطعنامه ۱۲ ماده‌ای پایان یافت

نشست بزرگ علما و بزرگان کابل چهارشنبه، ۸ شهریور با حضور مسئولان بلند پایه امارت اسلامی در خیمه لوی جرگه کابل برگزار گردید. مسئولان شورای علمای ولایت کابل هدف برگزاری این نشست را برداشتن فاصله میان مردم و امارت اسلامی و حمایت از نظام کنونی عنوان کرده‌اند.^۲

تعداد یهودیان در سرزمین اشغالی کاهش یافته است

روزنامه ماکروریشیون در گزارشی نوشت، نسبت یهودیان به جمعیت کل (رژیم صهیونیستی) در مقایسه با سال گذشته یک سوم درصد کاهش یافته است. جمعیت یهودیان ۱۵,۶ میلیون نفر است که ۷,۲ میلیون نفر از آنها در فلسطین اشغالی اسکان داده شده‌اند، ۶,۳ میلیون نفر در آمریکا و ۲,۲ میلیون نفر هم در بقیه نقاط جهان هستند.^۳

۱ www.jomhornews.com/fa/news/۱۶۳۲۳۹/

۲ avapress.com/vdch-mnii۲۳nq۱d.tft۲.html

۳ <https://tn.ai/۲۹۰۶۰۶۸>

بخش دوم: پرونده‌ها

دین و سیاست‌های آموزشی

آموزش و پرورش مصر: نقاب ممنوع و پوشاندن موی سر اختیاری است

دکتر رضا حجازی وزیر آموزش و پرورش و آموزش فنی مصر در خصوص مشخصات حجاب و لباس فرم کلیه دانش آموزان مدارس دولتی و غیردولتی برای سال تحصیلی ۲۴-۲۰۲۳ دستورالعمل جدیدی صادر کرد.

وزیر آموزش و پرورش تأیید کرد که در مورد پوشش موی دختران مقرر شده است که پوششی که دانش آموز به میل خود انتخاب می‌کند نباید چهره‌ی او را بپوشاند.

در این دستورالعمل آمده است، ولی دانش آموز از انتخاب دختر خود آگاه است و می‌داند که انتخاب او برای انجام این کار بر اساس میل او بوده و فشار یا اجبار از طرف شخصی غیر از ولی صورت نگرفته است. البته ولی دانش آموز باید از چنین انتخابی مطلع باشد.

رنگ لباس نیز باید از طریق همکاری ادارات مدارس و شورای امنای والدین و معلمان انتخاب شود.

حجازی در حالی این دستورالعمل را برای منع پوشیدن نقاب صادر کرده که در سال ۲۰۲۰ در ماجرای جنجالی اجبار یک دانش آموز به پوشش موی سر گفته بود: «در حجاب یا بی حجابی دختران هیچ گونه دخالتی از سوی وزارتخانه وجود ندارد و موضوع اختیاری است.»

ممنوعیت پوشیدن نقاب در مصر در گذشته نیز توسط مسئولین این کشور تصویب شده بود که با مخالفت‌هایی روبه رو شد.

۱۹ فوریه ۱۹۹۶ یک کمیته مشورتی دادگاه عالی قانون اساسی مصرر پوشش نقاب را ممنوع اعلام کرد. این کمیته اعلام کرد که پوشش نقاب ریشه دردوران پیش از اسلام دارد و با شریعت اسلام بی ارتباط است.

براساس نظر این کمیته، وزیر آموزش و پرورش مصر می‌توانست از ورود دختران دارای پوشش نقاب به مدارس جلوگیری کند زیرا این ممنوعیت نقض آزادی مذهب تلقی نمی‌شد.

حسین کامل بهاء الدین وزیر آموزش و پرورش مصر نیز در سال ۱۹۹۴ با صدور یک حکم مانع از حاضرشدن دخترهای دارای پوشش نقاب در سر کلاس‌های درس شد.

طبق حکم بهاء الدین، اجازه والدین برای استفاده از نقاب برای دختران ضروری بود که این بخش از حکم به دلیل اعتراض مردم لغو شد. اما تعدادی از والدین عدم مشروعیت ممنوعیت استفاده از نقاب را در دادگاه‌های اداری مصر

مطرح کردند که برخی از آنها موفق شدند مجوز حضور در کلاس درس با نقاب را دریافت کنند.^۱

تفکیک جنسیتی در دانشگاه کویت اجرای شود

دانشگاه کویت قرار است در پی توافقی بین محمد حیف المطیری، نماینده مجلس این کشور و عادل المنه وزیر آموزش کویت، تفکیک جنسیتی را در کلاس‌های درس اجرا کند.

مطیری روز چهارشنبه ۲۲ شهریور در یک کنفرانس مطبوعاتی به خبرنگاران گفت که دانشگاه کویت کلاس‌های مختلط را در تمام دانشکده‌ها ممنوع خواهد کرد و برای جداسازی دانشجویان دختر و پسر تلاش خواهد کرد. المطیری تأکید کرد که توافقی با وزیر آموزش و مدیر دانشگاه کویت برای لغو گروه‌های مختلط که قانون را نقض می‌کنند، چه در دانشکده حقوق و چه

^۱ <https://syaq.com/27741>

در همه دانشکده‌هایی که گروه‌های مختلط دارند، به دلیل قانون‌گذاری جدید وجود دارد.

این نماینده مجلس خاطرنشان کرد: جداسازی دانشجویان دختر و پسر در دانشگاه و ممنوعیت اختلاط دانشجویان زن و مرد در چارچوب اجرای قانون ۲۴ سال ۱۹۹۶ میلادی است.

وی افزود: به منظور دستیابی به وضعیت مطلوب قانونی، دانشگاه باید با در نظر گرفتن مکان‌های تعیین شده برای دانشجویان دختر در ساختمان‌ها، کلاس‌های درس، آزمایشگاه‌ها، کتابخانه‌ها، فعالیت‌ها، خدمات آموزشی و اداری و کلیه امکانات، از اختلاط جلوگیری کند.

علاوه بر قانون، اخلاق مردم کویت و قوانین شریعت اسلامی در کویت نیز معیارها و مقرراتی را برای حفظ اخلاق جوانان کویتی در برابر هر موضوعی که با شریعت مغایرت داشته باشد یا به اختلاف دامن بزند، وضع کرده است.

فیاض منشور الظفری مدیر موقت دانشگاه کویت بر تعهد این موسسه آموزشی به اجرای توافقنامه تاکید کرد و افزود که دانشگاه فعالانه تلاش می‌کند تا از هر گونه اختلاط جنسیتی در کلاس‌های درس خود به جز در موارد ضرورت واقعی اجتناب کند.

الظفری گفت: «شرط پیش‌فرض در بخش‌های دانشگاهی، جداسازی زنان از مردان است، مگر اینکه ضرورتی قانع‌کننده وجود داشته باشد که خلاف آن را حکم کند».

حمد النومسی رهبر حزب محافظه‌کار مدنی، این اقدام را ضربه‌ای به آزادی‌های عمومی و خصوصی و به دموکراسی که کویت مدت‌هاست در اطراف خلیج فارس به آن افتخار کرده است، توصیف کرد.

او به بی‌بی‌سی عربی گفت که این اقدام یک فرآیند انتخابی است که مبتنی بر دلایل عملی یا حتی قانونی نیست.

بسیاری از کویتی‌ها در رسانه‌های اجتماعی این اقدام را به عنوان یک "پسرفت" که حدود ۳۵۰۰ دانشجو را در آستانه آغاز سال تحصیلی جدید تحت تاثیر قرار می‌دهد، محکوم کردند.

دهم القحطانی یک روزنامه‌نگار کویتی در حساب کاربری خود در "X" (توییتر سابق) نوشت: این تصمیم صدمات جدی به هزاران دانشجو وارد می‌کند، که برخی از آنها به دلیل جداسازی گروه‌های دانشگاهی برای رشته‌های خاص در معرض خطر برکناری از دانشگاه هستند. این تصمیم ناعادلانه باعث تشدید اختلافات خواهد شد.

این تصمیم همچنین آخرین گام از یک سری اقدامات جهت‌اسلامی سازی قوانین در کویت تلقی می‌شود. قوانین قبلی الزاماتی را برای زنان جهت استفاده از لباس‌های اسلامی هنگام رای دادن یا نامزدی پیشنهاد می‌کرد.

متخلفان ممکن است با پنج سال زندان و حداقل جریمه هزار دیناری روبه‌رو شوند.

اعتراض دانشجویان

موج‌های خشم و مخالفت دانشجویان کویتی با تصمیم وزیر آموزش عالی این کشور مبنی بر لغو شعبه‌های تحصیلی مختلط در دانشگاه الکویت برای سومین روز پیاپی ادامه دارد.

در همین راستا دانشجویان به برگزاری تجمع مسالمت آمیز روز دوشنبه در دو دانشکده ادبیات و علوم تربیتی در اعتراض به این تصمیم دعوت کرده‌اند.

هیات هماهنگی تجمعات اعتراضی دانشجویان اعلام کرد: اخلاق دانشجویان پسر و دختر کویتی و تربیت آنها خط قرمز است. آموزش یک رسالت شریف است که هر اخلاق کریمانه و شریف از آن می‌گذرد و دانشجویان کویتی بزرگتر از آن هستند که اخلاقشان برای اهداف و منافع انتخاباتی زیر سوال برود.

در همین حال خانم جنان بوشهری نماینده مجلس کویت اعلام کرد که روز یکشنبه (۲۶ شهریور) اصلاحیه‌ای را ارائه خواهد کرد که ممنوعیت آموزش مشترک را لغو خواهد کرد.»

بوشهری اظهار کرد: «پابندی فرزندان دانشجوی ما به نشستن سر کلاس‌های درس مایه افتخار و دلیل احترام آنها به یکدیگر و تربیت خوب خانوادگی آنهاست. این نتیجه دادگاه قانون اساسی است و قانون اساسی هم فراتر از قوانین است؛ بنابراین قانون ممنوعیت تفکیک هیچ ارزش قانونگذاری ندارد.»

عده‌ای دیگر از نمایندگان کویتی هم با این اقدام مخالفت کرده‌اند.^۱

واکش سازمان دیانت ترکیه به احتمال اجرای طرح تفکیک جنسیتی در مدارس

ریاست امور دینی ترکیه فتوایی درباره آموزش مختلط در مدارس این کشور صادر و به جنجالها در این کشور پایان داد.

شورای عالی امور دینی ترکیه وابسته به سازمان دیانت این کشور در پاسخ به سوالی پیرامون این موضوع اعلام کرد: «آموزش مختلط به شرط رعایت موازین دین اسلام درباره حیا و تنظیم روابط مرد و زن جایز است.»

بیانیه سازمان دیانت ترکیه پس از آن صادر شده است که وزیر آموزش این کشور به احتمال اجرای طرح تفکیک جنسیتی در مدارس اشاره کرده بود.

«یوسف تکین» وزیر آموزش ترکیه در سخنانی گفته بود که به خاطر امتناع برخی خانواده‌ها از فرستادن دختران خود به مدارس به دلیل آموزش مختلط،

شاید به عنوان یک راه حل، کلاس‌های درسی مستقلی برای پسران و دختران در نظر گرفته شود.^۱

تعیین مشاور مذهبی در خوابگاه‌های دانشجویی ترکیه

دکتر علی ارباش رئیس سازمان امور دیانت ترکیه که در همایش آغاز سال تحصیلی جدید و جلسه مشاوره مدیران خوابگاه‌های بنیاد دیانت ترکیه شرکت کرده بود، با اعلام این مطلب که باید برای مقابله با تأثیرات فراوان فضای مجازی بر کودکان و جوانان تلاش کنیم، اظهار داشت: خوابگاه‌ها فرصت بسیار خوبی برای محافظت از جوانان در برابر مشکلات زندگی است. وی گفت: امروزه اهمیت خوابگاه‌ها بیش از پیش افزایش یافته است.

رئیس سازمان امور دیانت با اشاره به تأثیرات فراوان فضای در حال توسعه مجازی بر کودکان و جوانان افزود: باید روی این موضوع کار کنیم که چگونه

^۱ <https://fa.shafaqna.com/?p=۱۶۴۲۸۷۲>

از تأثیرگذاری [منفی] فضای مجازی بر جوانان جلوگیری کنیم. البته ما می‌توانیم با ساخت و پخش فیلمها و سریالهای سازنده و مستند از فضای مجازی بهره ببریم. در حال حاضر یک فیلم مستند درباره دایره المعارف اسلامی ساخته شده است که در روزهای آینده پخش خواهد شد.

او گفت: می‌توانیم فرزندانمان را متقاعد کنیم تا در خوابگاه‌های خود، فیلم‌هایی از این دست را ببینند. یا اینکه از شخصیت‌های مطرح و محبوب هر استان دعوت کنیم، برنامه‌های گفت و گو محور ترتیب بدهند و با جوانان صحبت کنند و در آن برنامه‌ها بر روی تربیت و پرورش جوانان متمرکز شویم. دکتر ارباش در بخش دیگری از سخنان خود جوانان را ثروت آینده هر جامعه توصیف کرد و افزود: ما در حال حاضر ۹ میلیون دانشجو در کشور داریم. در مجموع نزدیک به ۱۵۰۰ خوابگاه دانشجویی شامل ۵۳ خوابگاه متعلق به بنیاد دیانت، قریب به ۱۰۰۰ خوابگاه متعلق به موسسات اعتباری و سایر موسسات غیردولتی وجود دارد. در نظر داریم تا در این خوابگاهها برای جوانان دانشجو، مشاوره مذهبی تعیین کنیم.^۱

^۱ <https://farhangemelal.icro.ir/news/۱۶۹۶۸>

افزایش ساعات دروس تعلیمات دینی در مدارس ترکیه

بر اساس تصمیمی که روز سه شنبه ۲۹ آگوست ۲۰۲۳ اتخاذ شد، وزارت آموزش ترکیه از افزایش تعداد کلاس‌های آموزش دینی در مقاطع ابتدایی، راهنمایی و متوسطه برای سال ۲۰۲۳-۲۰۲۴ خبر داد و در مجموع آن را به ۱۲ تا ۱۶ ساعت در ماه افزایش داد.

طبق گزارش رسانه‌های ترکیه، ساعات دروس دین و اخلاق در گذشته ۸ ساعت اجباری بوده که اکنون در مجموع به ۱۶ ساعت اجباری در ماه افزایش یافته است.

بر اساس این مصوبه، ساعات کلاس‌های اجباری دین و اخلاق در مقطع متوسطه به ۱۲ ساعت علاوه بر ۴ کلاس اختیاری افزایش یافت.

پیش از این، این کلاس‌ها ۸ ساعت اجباری در مقاطع مختلف تحصیلی تا پایان مقطع متوسطه را شامل می‌شد.

علاوه بر این، این تصمیم، راه را برای اعطای ۱۸ ساعت اختیاری دروس زبان عربی به دانش‌آموزان سال اول راهنمایی باز کرد.

طبق آنچه رسانه‌های ترکیه گزارش دادند، این تصمیم ساعات کلاس‌های زبان خارجی «اختیاری» و همچنین کلاس‌های هنری و ورزشی را کاهش داد.

همچنین چند درس دیگر از جمله «قرآن کریم، تفسیر قرآن کریم، سیره پیامبر صلی الله علیه و آله، مبانی دینی و متون اخلاقی» به دروس مقطع متوسطه اضافه خواهد شد.^۱

ترکیا-التربیة-۲۰۲۳/۰۹/۰۱/middle_east/اخبار/https://arabicpost.net/
الدینیة/

ممنوعیت پوشیدن عبا در مدارس فرانسه

پوشش عبا در مدارس فرانسه ممنوع شد

«گابریل آتال» وزیر آموزش و پرورش فرانسه اعلام کرد از جمعه اول سپتامبر/۱۰ شهریور ماه، دانش‌آموزان اجازه حضور در کلاس‌ها را با پوشش عبا، نخواهند داشت.

خبرگزاری اسپوتنیک در این خصوص گزارش کرد، تصمیم وزیر آموزش و پرورش فرانسه که در ماه ژوئیه (ماه گذشته میلادی) در این سمت منصوب شد، اقدامی است که انتقادات شدید چپ‌گرایان و جامعه مسلمانان فرانسه را به همراه داشته است.

آتال گفته است با دانش‌آموزانی که با پوشش اسلامی به مدارس بیایند، گفت‌وگو خواهد شد و به آن‌ها توضیح داده می‌شود که به چه دلیل اجازه ندارند با این نوع پوشش در کلاس‌ها و مدارس فرانسه حضور یابند.

وزیر آموزش و پرورش فرانسه روز یکشنبه ۲۷ آگوست تصمیم گرفت که پوشش عبای اسلامی در مدارس این کشور ممنوع شود و مدعی شد که عبا در تضاد با قوانین سکولار فرانسه است.

شبکه یورونیوز در این خصوص گزارش کرد که این خبر پس از چندین ماه بحث در خصوص پوشیدن عبا در مدارس فرانسه اعلام می‌شود و درست در شرایطی چنین محدودیتی اعمال می‌شود که استفاده از عبا به طرز چشمگیری در مدارس فرانسه رواج پیدا کرده است و حتی این تصمیم منجر به ایجاد یک شکاف سیاسی در این کشور شده است.

از طرف دیگر پیش از این نیز در سال ۲۰۱۰، تصمیم پاریس برای ممنوعیت پوشیدن برقع در انظار عمومی موجب برانگیخته شدن خشم پنج میلیون مسلمان این کشور اروپایی شد.^۱

داغ شدن هشتگ عبا پس از جنجال ممنوعیت پوشش اسلامی در مدارس فرانسه

بسیاری از کاربران فرانسوی فضای مجازی در واکنش به ممنوعیت پوشش اسلامی (عبا و قمیص) در مدارس این کشور که از روز دوشنبه چهارم سپتامبر با شدت و نظارت بالایی اجرا می‌شود، انتقاد خود را در شبکه‌های اجتماعی بازتاب داده و هشتگ عبا را در شبکه اجتماعی ایکس (تویتر سابق) داغ کردند.

فرانسه با بیشترین جمعیت مسلمان در میان کشورهای اروپایی، در طول دهه‌های اخیر همواره شاهد اعمال تبعیض و محدودیت‌های دینی برای مسلمانان بوده و در تازه‌ترین اقدام وزیر آموزش ملی و جوانان این کشور دوشنبه گذشته (ششم شهریور) پوشیدن عبا (لباس مخصوص زنان مسلمان در کشورهای عربی) را در مدارس فرانسه ممنوع اعلام کرد.

گابریل آتل (Gabriel Attal) وزیر ۳۰ ساله دولت امانوئل ماکرون رئیس جمهوری فرانسه، محدودیت‌های اعلام شده را در راستای اصل سکولاریسم در این کشور توجیه کرد و مدعی شد که عبا در مدارس فرانسه جایی ندارد. وزیر آموزش ملی و جوانان فرانسه همچنین وعده داده است که تا سال ۲۰۲۵ سالانه ۳۰۰ هزار کارمند و تا پایان سال جاری میلادی تمام ۱۴ هزار کارمند مدیریتی را در زمینه مسائل سکولاریسم آموزش خواهند داد. وی که کمتر از ۲ ماه پیش به این سمت منصوب شده است، با بیان اینکه مدرسه ما آزمایش شده است، در اظهاراتی قابل تامل، پوشیدن لباس‌های مذهبی در مدارس را حمله به سکولاریسم توصیف کرد و مدعی شد که در ماه‌های اخیر، اینگونه حملات به سکولاریسم به ویژه پوشیدن عبا و قمیص (لباس بلندی که در کشورهای عربی به طور سنتی توسط مردان پوشیده می‌شود) به میزان قابل توجهی افزایش یافته است.

وی با حضور در شبکه RTL از نگرانی دولت برای اجرای این طرح در ۵۱۳ موسسه آموزشی خبر داد و اظهار داشت: ما با تیم‌های آموزش ملی و همچنین وزارت کشور در این زمینه کار کردیم تا موسساتی را شناسایی کنیم که می‌دانیم پیش از این چنین وضعیتی در آنها ایجاد خواهد شد. اما این تمام ماجرا نبود و خبرهای بسیاری از استقرار گشت‌های نظارتی در مدارس فرانسه برای حسن اجرای این محدودیت‌ها که مسلمانان این کشور را هدف قرار داده، منتشر شده است.

روزنامه لوپاریزین در این ارتباط نوشت: تیم‌های «ارزش‌های جمهوری» در دانشکده‌ها و دبیرستان‌هایی که ممکن است به آنها نیاز داشته باشند، مستقر می‌شوند.

وزیر آموزش ملی و جوانان فرانسه در مصاحبه امروز خود همچنین با بیان اینکه حدود ۱۲ میلیون دانش آموز در روز جاری به مدارس بازگشتند و افزون بر ۲ هزار کارمند برای سکولاریسم آموزش لازم دریافت کردند، از تمایل خود برای آزمایش پوشیدن لباس فرم در مدارس فرانسه از پاییز سال جاری میلادی خبر داد.

وی اضافه کرد: من مطمئن نیستم که این یک راه‌حل جادویی باشد که تمام مشکلات مدرسه را حل کند اما در هر صورت فکر می‌کنم شایسته آزمایش است.

هشتگ عبا در شبکه ایکس فرانسه داغ شد

اما برآیند این سیاست اسلام‌ستیزانه دولت مکرون، در واکنش تند سیاستمدارانی همچون ژان لوک ملانشون رهبر حزب چپ رادیکال فرانسه تسلیم‌ناپذیر تجلی یافت که سخنان وزیر آموزش ملی و جوانان فرانسه را یک جنگ مذهبی توصیف کرد.

وی هفته گذشته با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: جای تأسف است که شروع سال تحصیلی از نظر سیاسی به دلیل یک جنگ پوچ جدید مذهبی تبدیل و ۲ قطبی شده است.

اما واکنش‌های تند انتقادی به سیاست دولت مکرون علیه پوشش اسلامی، به رهبران سیاسی محدود نشد و هشتگ عبا (#abayas) در فرانسه ترند شبکه اجتماعی ایکس شد.

تاکنون هزاران کاربر این شبکه اجتماعی با هشتگ عبا نسبت به سیاست‌های تبعیض‌آمیز دولت فرانسه که پوشش اسلامی را محدود می‌کند، اعتراض داشته‌اند؛ روندی که در دیگر شبکه‌های اجتماعی همچون اینستاگرام و تیک‌تاک نیز نمود یافته است.

در این بین صفحات شناخته شده‌ای در شبکه اجتماعی ایکس همچون مدیاونیر (Mediavenir) از حضور افسران پلیس در مقابل برخی مدارس فرانسه برای اجرای طرح ممنوعیت استفاده از عبا خبر دادند؛ موضوعی که خشم بسیاری از کاربران این شبکه اجتماعی را به همراه داشته است.

کاربران فرانسوی ایکس چه می‌گویند؟

تاکنون چندین کاربر در انتقاد از این رویکرد، نوشته‌اند: وقتی قرار است از مدارس در برابر آزارگران محافظت شود، تلاش زیادی انجام نمی‌شود و پلیس وجود ندارد؛ این به وضوح سختگیری دولت مکرون را نسبت به مسلمانان نشان می‌دهد.

برخی کاربران نیز با همین نگاه انتقادی، تاکید داشتند: تا این میزان برای آزارگران انرژی صرف نمی‌شود؛ چه دولت شرم‌آوری!
برخی کاربران نیز این رویکرد را عجیب و غریب و برخی دیگر، نگرانی‌های این کشور را مورد انتقاد قرار داده‌اند.

در این بین الیزابت بورن نخست وزیر فرانسه با بیان اینکه امروز هیچ حادثه‌ای در ارتباط با ممنوعیت پوشش عبا در مدارس این کشور گزارش نشده است، تلاش کرد وضع موجود را عادی جلوه دهد.

اما باید دید برآیند واکنش جامعه مسلمان فرانسه، کابران شبکه‌های اجتماعی و سیاستمدارانی همچون ماتیلد پانو (Mathilde Panot) که با عصبانیت از محدودیت‌های دولت مکرون علیه مسلمانان انتقاد یا کلماتین اوتن (Clémentine Autain) سیاستمدار دیگری که خشمگینانه این تصمیم الیزه را غیرقانونی، مغایر با اصول بنیادی سکولاریسم و نشانه‌ای از طرد و سواسی مسلمانان، ارزیابی کرده است، به چه نتیجه‌ای خواهد انجامید؟ آن هم در کشوری که هر روز آستان حوادث جدید و تظاهرات‌های میلیونی علیه دولتمردی است که سابقه طولانی در سرکوب معترضان دارد.^۱

رئیس‌جمهور فرانسه: مدارس ما سکولار هستند و جایی برای علائم مذهبی ندارند

با اجرایی شدن ممنوعیت عبایه برای دختران و خمیس برای پسران مسلمان در مدارس فرانسه، رئیس‌جمهور این کشور در مورد شکل لباس دانش‌آموزان هم نظر داد.

مکرون در مصاحبه با یک رسانه آنلاین گفت: من طرفدار تجربه و آزمایش لباس‌ها برای دریافت نظارت عمومی هستم.

رئیس‌جمهور فرانسه گفت: یکی دیگر از گزینه‌های آزمایشی می‌تواند این باشد که بچه‌ها لباس‌های مشابه بپوشند، مانند یک شلوار جین، یک تی‌شرت و یک ژاکت. ما مطمئناً می‌توانیم چیزهایی داشته باشیم که برای نوجوانان قابل قبول‌تر باشد (تا یونیفرم). ممکن است از نظر انضباطی کمی سختگیرانه‌تر به نظر برسد.

مکرون مجدداً تأکید کرد که مقامات در اجرای قانون جدید در مورد لباس‌های بلند (عبایه) در مدارس دولتی که به عنوان چالشی برای ارزش‌های سکولاریستی فرانسه تلقی می‌شود، «محکم» خواهند بود.

مدارس فرانسه یونیفرم یا لباس متحدالشکل ندارند هرچند برخی مدارس یونیفرم خاص خود را دارند.

مکرون افزود: مدرسه سکولار است و این بدان معناست که جایی برای علائم مذهبی وجود ندارد. اما من فکر می‌کنم این بسیار مهم است، زیرا مدرسه باید یک مکان بی طرف باقی بماند.

این قانون جدید انتقادهایی را در سراسر کشور برانگیخته است و برخی استدلال می‌کنند که لباس‌های گشاد و پوشاننده بدن به منزله نمایش خودنمایی دین نیستند و نباید از کلاس‌های درس منع شوند. این قانون شامل دانشجویان دانشگاه نمی‌شود.

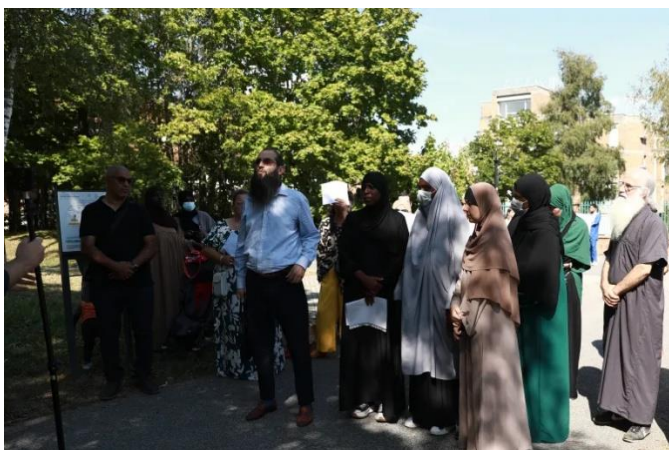
چارچوب این ممنوعیت قانونی مصوب ۲۰۰۴ با هدف حفظ سکولاریسم در مدارس دولتی فرانسه است. این قانون روسری مسلمانان، صلیب‌های بزرگ مسیحی، کپیه‌های یهودی و عمامه‌های بزرگ سیک‌ها را ممنوع می‌کند.

برخی از مسلمانان معتقدند که قوانین جدید ضداسلامی هستند و به آنها برچسب می‌زنند.

در همین حال گابریل عطال وزیر آموزش فرانسه گفت: با سرپیچی از ممنوعیت پوشش مسلمانان، نزدیک به ۳۰۰ دختر صبح دوشنبه ۴ سپتامبر با

پوشیدن عیابی در محل حاضر شدند. اکثر آنها موافقت کردند که لباس خود را عوض کنند، اما ۶۷ نفر قبول نکردند و به خانه فرستاده شدند.^۱

تظاهرات در اعتراض به ممنوعیت استفاده از عبادر فرانسه

مردم شهر «تارب» در شمال فرانسه در اعتراض به ممنوعیت پوشیدن عبا در مدارس تظاهرات کردند و خواستار پایان دادن به تبعیض علیه مسلمانان و اسلام‌هراسی در این کشور شدند.

تظاهرکنندگان با بیان این که ممنوعیت عبا علیه مسلمانان و ناقض آزادی‌ها است، بر لزوم ممنوعیت «گفتمان ضد مسلمانان» به جای ممنوعیت عبا تأکید کردند.^۲

^۱ <https://www.france24.com/en/france/20230904-macron-open-to-experimenting-with-school-uniforms-as-abaya-row-mounts>

^۲ [مظاهرة/9/9/2023](https://www.aljazeera.net/news/9/9/2023/مظاهرة)

پیامدهای ممنوعیت پوشش عبا در مدارس برای فرانسه؛ مواجهه با چالش حقوقی و تنش در حوزه سیاسی

۴۵ هزار مدرسه در فرانسه شاهد بازگشت ۱۲ میلیون دانش‌آموز برای آغاز سال تحصیلی جدید بودند؛ سال تحصیلی که با جنجال آفرینی دولت فرانسه در پی اعلام قانون ممنوعیت پوشش عبا در مدارس این کشور آغاز شد.

زمینه اجرای قانون ممنوعیت پوشش عبا در مدارس فرانسه، قانون مصوب ۲۰۰۴ کشور است که با ادعای حفظ سکولاریسم در مدارس به تصویب رسید.

قانون مذکور با استانداردهای دوگانه و تبعیض‌آمیز در حالی داشتن حجاب را برای دانش‌آموزان مسلمان ممنوع کرد که در مورد نمادهای مذهبی برای مسیحیان، یهودیان و حتی سیک‌های هندی سکوت کرده است؛ قانون مورد اشاره در نهایت پس از یک ماراتن پارلمانی برای اجرا در مدارس تصویب شد.

مسلمانان فرانسه تاکید دارند که این قانون عامل تحمیل تبعیض بر جمعیت ۵ میلیون نفری مسلمانان فرانسه است.

قانون ممنوعیت پوشش عبا در مدارس فرانسه تنها مشکل این کشور در سال تحصیلی جدید نیست؛ موضوع مهمی که در جنجال آفرینی دولت فرانسه به حاشیه رفته، کمبود معلمان و کارکنان در مدارس فرانسه است.

چالش مهم کمبود معلم در مدارس فرانسه اکنون تحت‌الشعاع موضوع ممنوعیت حجاب در این کشور قرار گرفته است.

در واقع، اقدام بحث‌برانگیز فرانسه مبنی بر ممنوعیت پوشش عبا در مدارس باعث واکنش شدید به دولت این کشور به دلیل هدف قرار دادن مسلمانان از طریق صدور بیانیه‌ها و اعمال سیاست‌های خاص شد؛ فرانسه در سال‌های اخیر به مساجد و بنیادهای خیریه حمله کرده و در قالب قانون ادعایی «ضد جدایی‌طلبی» محدودیت‌های گسترده‌ای را بر جامعه مسلمان خود اعمال می‌کند.

ممنوعیت پوشش عبا در مدارس و تشدید جدال در عرصه سیاسی فرانسه

موضوع ممنوعیت پوشش عبا در مدارس فرانسه اکنون به جدالی جدی میان سیاستمداران این کشور تبدیل شده است؛ در حالی که سیاستمداران راست‌گرا و محافظه‌کار از این قانون حمایت می‌کنند، سیاستمداران چپ‌گرا از قانون ممنوعیت پوشش عبا در مدارس به عنوان اهانت به آزادی‌های اساسی یاد کرده و با آن مخالفت می‌کنند.

احزاب چپ‌گرای فرانسوی تأکید دارند که «مکرون» وارد رقابتی جدی با حزب راست‌گرای افراطی «مارین لوپن» با چشمداشت به پیروزی در انتخابات پیش‌رو شده است.

برخی از سیاستمداران فرانسه در انتقاد به قانون مذکور می‌گویند که با فرض حمایت از سکولاریسم موضوع انسجام اجتماعی در فرانسه به شدت در معرض خطر قرار گرفته است.

انتقادهای جدی به ممنوعیت پوشش عبا در مدارس

سال تحصیلی جدید در فرانسه از روز دوشنبه، ۱۳ شهریور آغاز شد؛ آغاز سال تحصیلی جدید موج انتقادات به تصمیم فرانسه مبنی بر ممنوعیت پوشیدن عبا در مدارس را تشدید کرد.

پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی در فرانسه از دیروز شاهد انتقادهای گسترده در این رابطه هستند؛ شدت و گستردگی انتقادات به حدی بود که هشتگ «عبا» در رسانه اجتماعی «ایکس» ترند شد.

در عین حال، بسیاری از والدین و کارشناسان حوزه آموزش فرانسه ضمن انتقاد از رویکرد بحث‌برانگیز دولت فرانسه در آغاز سال تحصیلی جدید تأکید دارند که این جنجال‌آفرینی با هدف پوشش بحران‌های مختلف موجود در بحث آموزش در مدارس ایجاد شده است.

آنها می‌گویند که دولت فرانسه از طریق مانور روی موضوع ممنوعیت پوشش عبا برای دانش‌آموزان در مدارس تلاش دارد تا مشکلات واقعی را بپوشاند و ادعای «مکرون» مبنی بر اجرای وعده «یک معلم، یک کلاس» غیرقابل باور است.

یکی از اتحادیه‌های آموزشی در فرانسه درباره کمبود معلم در مدارس این کشور هشتگی با نام #LaRentréeEnVrai را راه‌اندازی و تأکید کرده که تلاش‌های دولت برای حل این بحران به‌صورت مشخص ناکافی بوده است.

فرانسه در حال حاضر با کمبود ۳ هزار و ۱۰۰ معلم برای سال تحصیلی جدید مواجه و به‌دلیل بحران در جذب معلمان تحت فشار قرار گرفته است.

یک کارشناس حوزه آموزش تأکید دارد که فرانسه از طریق به راه انداختن بحث ممنوعیت پوشش عبا قصد دارد تا توجه از چالش‌های موجود در مدارس این کشور یعنی آزار و اذیت جنسی و قلدری را منحرف کند.

در عین حال، گروه‌های حقوق بشری و اقلیت‌های مذهبی انتقادهای جدی را به قانون ممنوعیت پوشش عبا در مدارس فرانسه وارد کرده‌اند.

برخی از گروه‌های حقوقی تأکید دارند که این قانون از ویژگی طرد و سواست‌گونه مسلمانان از سوی دولت فرانسه ناشی می‌شود.

چالش حقوقی پیش‌روی دولت فرانسه در موضوع ممنوعیت پوشش عبا در مدارس

یک سازمان ناظر بر حقوق بشر در فرانسه، ممنوعیت پوشش عبا در مدارس این کشور را در شورای دولتی به عنوان بالاترین دادگاه فرانسه به چالش کشید.

«وینسنت برنگارث»، وکیل مدافع حقوق مسلمانان (ADM)، اعلام کرد که آن‌ها به شورای ایالتی درخواست تجدیدنظر دادند تا تعلیق این ممنوعیت را که به گفته او چند آزادی اساسی را نقض می‌کند، درخواست کنند.

تحت فشار قرار دادن دانش‌آموزان به دلیل قانون ممنوعیت پوشش عبا

براساس گزارش‌ها، بیش از ۵۰۰ دانش‌آموز فرانسوی به شدت از سوی مقام‌های فرانسوی تحت نظارت قرار گرفته‌اند؛ هدف از این امر، حصول اطمینان از اجرای قانون ممنوعیت پوشش عبا از سوی دانش‌آموزان مذکور اعلام شده است.

این موضوع را می‌توان در چارچوب موضع‌گیری مکرون در این باره مورد بررسی قرار داد؛ رئیس‌جمهور فرانسه گفته بود که کارکنان خاصی به مدارس دارای حساسیت اعزام می‌شوند تا در صورت نیاز برای گفت‌وگو با دانش‌آموزان و خانواده‌های آن‌ها به مدیران و معلمان کمک کنند.^۱

^۱ <https://www.mizanonline.ir/fa/news/۴۷۳۲۹۴۸>

تصوف دولتی

حذف نقاب به فتوای مفتی اعظم چین

صلاح مژیف - مفتی سنتی چین - در تلویزیون دولتی زنان مسلمان را وادار به عدم استفاده از نقاب در صورت کرد و پوشاندن چهره با نقاب را یک رسم «وهابی» خواند.

با اینکه رمضان قدیروف - رئیس جمهور چین - موافق حجاب در سطح اجتماع است ولی استفاده از نقاب را ممنوع می‌داند.

پیشتر قدیروف مردان را تهدید کرده بود که اگر اجازه دهند که زنان با لباسهای سیاه و چانه‌های پوشیده از خانه‌ها خارج شوند، مأمورین آنان را خواهند ربود و مجبورشان خواهند کرد تا لباسشان را در بیاورند تا همه جای او را بازرسی کنند... حتی بین سینه هایشان را...

چچن از هفت سال پیش مبارزه با وهابیت و برائت از آنها را در دستور کار خود قرار داده است. سال ۲۰۱۶ گروزی پایتخت چچن میزبان کنگره «اهل سنت و جماعت واقعی» بود. احمد الطیب، مشاهیر دیوبند و دویت عالم از سراسر جهان دعوت رمضان قدیروف را اجابت کردند.

برگزار کنندگان کنفرانس مهمترین هدف این کنفرانس را ارائه تعریفی جامع از «مذاهب اهل سنت و جماعت» و «شناسایی و معرفی هویت اهل سنت و جماعت» اعلام کردند، اما به صورت غیر مستقیم هدفی دیگر، یعنی «برائت از گروه‌های سلفی تکفیری» را دنبال می‌کردند.

در این کنگره تأکید شد که گروه‌های تروریستی تکفیری مثل داعش که تحت نام وهابیت به فعالیت‌های جنایت آمیز خود می‌پردازند و مورد حمایت بی وقفه عربستان و هم پیمانان منطقه‌ای آن هستند، هیچ ارتباطی با اهل سنت و اسلام سنی ندارند.^۱

^۱ <https://oc-media.org/chechen-women-scolded-and-forced-to-remove-niqabs-on-state-tv/>

کنگره جهانی صوفیه؛ میزبانی اندونزی از بزرگان صوفیه در راستای گسترش اسلام میانه‌رو

کنگره جهانی صوفیه (۲۰۲۳) به میزبانی رئیس جمهور اندونزی جوکو ویدودو ۲۹ تا ۳۱ آگوست در مرکز همایش‌های بین‌المللی شهر پکالونگن، استان جاوه مرکزی برگزار شد.

این کنگره با عنوان «کارکرد معاصر تصوف در دنیای جدید» اولین کنفرانس بین‌المللی است که توسط مجمع جهانی صوفیان (WSA) پس از تأسیس این مجمع در سال ۲۰۱۹، برگزار می‌شود. تأسیس مجمع جهانی صوفیان نتیجه چندین کنفرانس بین‌المللی است که از سال ۲۰۱۶ توسط حبیب لطفی بن یحیی برگزار شده است. در نشست سال ۲۰۱۹، علمای صوفی حاضر با انتخاب شیخ حبیب لطفی به عنوان رئیس مجمع موافقت کردند.

وزیر دفاع اندونزی پرابو سوبیاتو به عنوان رئیس کمیته سازماندهی طی گزارشی اعلام کرد که این کنفرانس با حضور ۷۳ عالم صوفی از ۳۸ کشور جهان برگزار گردیده است.

شیخ حبیب محمد لطفی بن یحیی رئیس مجمع جهانی صوفیان (WSA)، شیخ ریاض بازو از لبنان، یسری جبر و اسامه الازهری از مصر، شیخ دکتر ابراهیم نیاس از سنگال، شیخ کریستوفر سلیمان از فرانسه و شیخ احمد التیجانی از غنا از جمله مهمانان این کنفرانس بین‌المللی بودند.

رئیس جمهور اندونزی جوکو ویدودو در سخنرانی خود در افتتاحیه این کنفرانس از علما و شخصیت‌های دینی که همیشه وحدت و صلح را آموزش داده‌اند، قدردانی کرد. وی با بیان اینکه ملت اندونزی با ۲۷۰ میلیون جمعیت، اقوام و مذاهب متنوعی دارد، ابراز امیدواری کرد که وحدت و احترام متقابل بین مردم اندونزی به عنوان یک الگو برای همه کشورها قرار بگیرد.

با این حال، ویدودو اذعان کرد که موارد اختلاف و عدم مدارا هنوز در کشور رخ می‌دهد. از این رو وی تأکید کرد که همه ارکان جامعه مسئول ارتقای مدارا هستند تا صلح در اندونزی و جهان حفظ شود.

ویدودو همچنین گفت تصوف نقش مهمی در حفظ صلح ایفا می‌کند، زیرا مظهر ارزش‌های انسانی جهانی و اصول اسلام میانه رو است. اعتقاد بر این است که از طریق تصوف، تساهل، هماهنگی و وحدت ملی حتی قوی‌تر می‌شود. به غیر از رئیس جمهور، در افتتاحیه کنگره همچنین وزیر امور خارجه، وزیر دفاع، رئیس پلیس ملی و فرماندار جاوهی مرکزی نیز حضور داشتند.

شیخ حبیب محمد لطفی بن یحیی رهبر جمعیت أهل الطریقه المعترفه النهضیه و رئیس مجمع جهانی صوفیان

شیخ حبیب محمد لطفی بن یحیی رهبر جمعیت أهل الطریقه المعترفه النهضیه و رئیس مجمع جهانی صوفیان نیز در سخنرانی خود در این کنگره گفت: اکنون وقت آن نیست که در مورد اختلاف نظر صحبت کنیم. اکنون زمان ایجاد برادری اسلامی و برادری ملی در اقتصاد و آموزش است که بتواند به چالش‌های مردم پاسخ دهد. وی همچنین در مورد امنیت غذایی در اندونزی و جهان ابراز نگرانی کرد.

بررسی آموزش و پرورش مبتنی بر عرفان و تأثیر آن بر رشد شخصیت دانش آموزان، بررسی سهم تصوف در اصلاحات اجتماعی و اقتصادی و توسعه پایدار، رسانه‌ها و تشکیل افکار عمومی و نقش اصلی صوفیان در تربیت انسان و ساخت تمدن از جمله موضوعات و مباحثی بود که در این کنگره سه روز توسط شرکت کنندگان مورد بررسی قرار گرفت.^۱

^۱ <https://syaaq.com/۲۶۸۲۳>

ملاحظه: از جمله نکات حائز اهمیت این نشست افتتاح بنیاد شیخ اسامه الازهری مشاور مذهبی رئیس جمهور مصر در حاشیه این کنفرانس بود. در مراسم افتتاحیه این بنیاد که در هتلی در جاکارتا پایتخت اندونزی برگزار شد حبیب محمد لطفی بن یحیی، رئیس مجمع جهانی صوفیان، اشرف سلطان سفیر مصر در اندونزی، حبیب هلال العیدید، نایب رئیس سازمان نهضت العلماء و دیگر مهمانان کنگره جهانی صوفیه حضور داشتند. بنا بر اعلام رسانه‌های اندونزی این بنیاد که یک سازمان خیریه حمایتی، آموزشی و بشردوستانه است در راستای ایجاد ساختار دانش و گسترش رویکرد معتدل در سطوح محلی و جهانی فعالیت خواهد کرد. اسامه الازهری که پس از روی کار آمدن السیسی در مصر بسیار مورد توجه وی قرار گرفته، در سال‌های اخیر به عنوان سفیر دولت مصر در کشورهای مختلف به دنبال ترویج گفتمان اسلام معتدل است. الازهری چندی پیش (۸ مه ۲۰۲۳) نیز به همراه چند تن از علمای الازهر به اندونزی سفر کرد و تصاویر استقبال مردم این کشور از او در مصر جنجال آفرین شد.

اگرچه تصوف در اذهان عمومی با عزلت و گوشه‌گیری عجین شده و علیرغم تلاش وهابیت برای مبارزه با تصوف، شاهد این هستیم که این گروه از مسلمانان نه تنها به حاشیه نرفته‌اند بلکه اکنون فعال‌تر از گذشته حتی در خدمت سیاست دولت‌ها نیز اقدام به برگزاری کنگره و حتی تشکیل جنبش و و نهضت کرده‌اند.

تصوف رانقی: اندر مقامات اسامه ازهری

به قلم: امین محمدی و احمد معصوم زاده

نهم شهریور ۱۴۰۲ کنگره جهانی صوفیه در مالزی به پایان رسید اما حضور یکی از علمای الازهر که از مشایخ صوفیه هم شمرده می‌شود باز خبرساز شد؛ با وجود اینکه شمار بسیاری از بزرگان صوفیه و علمای اهل سنت در این کنگره شرکت کرده بودند اما اسامه ازهری به عنوان سخنران افتتاحیه به نمایندگی از دیگر مهمانان برگزیده شد اما این تنها شگفتی این رویداد نیست. اسامه ازهری مؤسسه خودش، «مؤسسه ازهری»، را در جاکارتا بازگشایی می‌کند و در دانشکده اصول دین دانشگاه باندا آسه اندونزی از او تجلیل می‌شود. به راستی چه چیزی این شیخ جوان را از دیگر پیران طریقت حاضر در کنگره متمایز کرده است؟ آیا تأیید آسمانی و عنایت ربانی به همراه دارد یا کرامات و علم لدنی دربردارد؟

اسامه ازهری که سفر او در ۸ می ۲۰۲۳ به مالزی هم جنجالبرانگیز شده بود، خود را مبلغ اسلام میانه‌رو می‌خواند، هرچند دیگران او را به چشم نماینده‌ی السیسی می‌نگرند. البته، این سخن پر بیراه نیست، چراکه وی در ۲ اکتبر ۲۰۱۴ به‌عنوان مشاور دینی رئیس‌جمهور مصر، عبدالفتاح السیسی، گماشته شد. او همچنین با حمایت‌های السیسی سفرهای زیادی به کشورهای اسلامی و حتی غربی از جمله روسیه (تاتارستان)، قرقیزستان، قزاقستان، استرالیا، موریتانی، تونس، ایتالیا و واتیکان، چین (سین کیانگ) و انگلستان داشته است. در این میان حضور او در اجلاس گروزنی که با موضعی ضدسلفی خاتمه یافت و کنگره جهانی تصوف در مالزی بیش از همه اهمیت دارد. پشتیبانی از اسامه ازهری در صورتی انجام می‌گیرد که دولت پس از سرکوب و به حاشیه راندن جریان سلفی و اخوانی اکنون با آخرین هم‌اورد خود الازهر، یا دقیق‌تر احمد طیب، روبرو شده است.

باوجوداینکه تاریخ معاصر مصر همواره شاهد تعامل و تعارض الازهر، تصوف و دولت به‌ویژه پس از جمال عبدالناصر بوده است اما زنجیره رخدادها نشان می‌دهد آرایش جریان‌های دینی مصر در آستانه دگرگونی قرار دارد. پیش از آنکه این موضوع تشریح شود لازم می‌آید یک بازخوانی از روابط الازهر، تصوف و دولت صورت بگیرد.

بازدید السیسی از مرکز فرهنگ اسلامی مصر در قاهره در سال ۲۰۲۳؛ این مراسم نماد روشنی جایگاه احمد الطیب و اسامه الازهری در سیاست‌های دینی السیسی بود؛ در حالی که در تمام طول مراسم الازهری گرداننده مجلس و در کنار السیسی قدم می‌زد، احمد الطیب در انبوه جمعیت به حاشیه رانده شده بود. مرکز فرهنگ اسلامی مصر یکی از پروژه‌های مهم السیسی در پایتخت جدید مصر است.

در باب معاملات صوفیه و فراعنه

حضور صوفیه در مصر به سده‌های نخست اسلام بازمی‌گردد و تصوف مصر جنبه‌ای عملی و عامیانه به خود گرفت. در مقابل، الازهر نهادی دولتی بود چنانچه مسجد آن به سوی قبله قصر خلیفه ساخته شده بود اما سرانجام توانست در دوره عثمانی به بازیگری مستقل تبدیل شود.^۱

الازهر هر چند تصوف را به رسمیت شناخته اما خوانشی متشرعانه و عالمانه بسان قشیری و غزالی از تصوف دارد و کاملاً با تصوف عامیانه هم‌خوان نیست.

^۱ <https://www.cgie.org.ir/fa/article/۲۲۹۹۶۶>

^۲ <https://www.cgie.org.ir/fa/article/۲۲۴۲۶۷>

بنابراین، الازهر برای تثبیت مرجعیت دینی خود همواره خواهان اعمال نفوذ بر طریقت‌های صوفیه بود تا اینکه محمدعلی پاشا در سال ۱۸۱۲م برای نخستین بار شیخ خلیل بکری را به رهبری همه طریقت‌های صوفیه گماشت تا از این رهگذر از مرجعیت علمای الازهر کاسته شود. باری، سنگ بنای تعارض دو نهاد دینی مهم در مصر نهاده شد. جمال عبدالناصر شیخ محمد محمود علوان را به‌عنوان شیخ طریقت‌های صوفیه گماشت. هدف عبدالناصر هم کاهش نفوذ الازهر و مقابله با اخوان المسلمین بود اما عبدالناصر در یک گام فراتر تصوف مصر را وارد معادلات منطقه‌ای نیز کرد: او احمد جنیدی، شیخ طریقت جنیدیه، را متقاعد کرد تا برای وحدت بین کشور مصر و سوریه شاخه‌ای از طریقت خود را در سوریه ایجاد کند.

ناصر در ازای این کار برخی از مشایخ صوفیه را وارد مجلس مصر کرد. سادات نیز رویه ناصری در قبال صوفیه را در پیش گرفت تا جایی که نوعی اتحاد استراتژیک بین صوفیه و دولت پدید آمد. برای نمونه، مشایخ صوفیه مانند شیخ زکی ابراهیم، رئیس طریقت محمدیه شاذلیه، جهت ارتقای روحیه سربازان وارد ارتش شدند. دوران مبارک تفاوت چندانی با دوره سادات نداشت مگر مخالفت صوفیه چند ماه پیش از انقلاب ۲۵ ژانویه ۲۰۱۱ با دولت به دلیل گماشتن شیخ عبدالهادی قصبی، عضو حزب مبارک، به‌عنوان رئیس شورای عالی احزاب صوفیه. صوفیه به دلیل پیوندهایی که با دولت داشتند با انقلاب ژانویه در موضع ضعف قرار گرفتند و سرانجام در کنار لیبرال‌ها ایستادند. در مقابل، جریان‌های دیگر مانند اخوان المسلمین، سلفیه دوباره قدرت اجتماعی خود را احیا کردند.

در این میان الازهر در آغاز بیش از همه سود برد، چراکه در طی انقلاب به‌عنوان میانجی اجتماعی شناخته می‌شد اما سرکار آمدن محمد مرسی، برخاسته از حزب اخوانی آزادی و عدالت، سبب همسویی احمد طیب و صوفیه با کودتاگران شد.^{۲۱}

در پناه لویاتان

اینکه چرا صوفیه از السیسی پشتیبانی کردند و شعار «لا اله الا الله؛ السیسی حیب‌الله» سردادند، می‌گویند پدر عبدالفتاح السیسی، سعید السیسی، به طریقت مرازقه احمدیه تعلق داشته و خود عبدالفتاح متأثر از اسماعیل صادق عدوی، از مشایخ خلوتیه، است و چه بسا او نیز صوفی باشد.^{۲۳}

اما این ظاهر قضیه است. دلیل پشتیبانی صوفیانی چون زین‌العابدین فهمی سلامه، خلیفه رفاعیه و عبدالهادی قصبی به دلیل شکست سنگین دو حزب صوفیه، آزادی‌بخش مصر و صدای آزادی، در انتخابات مجلس از حزب آزادی و عدالت و حزب سلفی نور بود. افزون بر این، سلفیه و اخوان‌المسلمین با استفاده از خلا قدرت پس از سرنگونی دولت مبارک به آشوب و خشونت‌های شهری دست زدند. از این‌رو، الازهر نیز مانند صوفیه در کنار کودتای السیسی قرار گرفتند تا از برآمدن بهیموث اخوانی-سلفی در مصر جلوگیری کنند.

^۱ <https://www.ida۲at.com/ascetic-and-politicians-relationship-between-sufism-and-regime-in-egypt/>

^۲ <https://www.ida۲at.com/sufism-and-politics-in-egypt/>

^۳ <https://www.albawabhnews.com/۱۳۳۴۴۴۵>

^۴ <https://www.noonpost.com/۱۷۹۴۶/>

با وجود این، اتحاد الازهر و صوفیه که قضبی^۱ و عبدالخالق شبراوی، شیخ طریقت شبراویه،^۲ از آن سخن می‌گفتند پس از سرکوب اخوان المسلمین و محدود ساختن سلفیه طول چندانی نکشید. السیسی در دو سخنرانی در ۵ می ۲۰۱۴ و آغاز سال ۲۰۱۵ ضمن نفی حکومت اسلامی، تلویحاً خواستار انقلاب در گفتمان دینی از علمای الازهر شد. هرچند این تقاضا با واکنش‌های منفی روبرو شد و «کودتای مذهبی پس از کودتای نظامی» خوانده شد اما فدراسیون جهانی تصوف با همکاری وزارت اوقاف مصر، کنگره «تصوف در برابر افراط‌گرایی» را در ژوئن ۲۰۱۵ برگزار کردند.^۳

هرچند احمد طیب، رئیس الازهر، خود از مشایخ شاذلیه و بیگانه با سلفیت است اما مقاومت او در برابر درخواست‌های دولت از قبیل طلاق شفاهی، عدم تکفیر داعش و گروه‌های مسلح در صحرای سینا، ناکامی الازهر در راه‌اندازی یک کارزار قوی ضد اسلام سیاسی به‌ویژه اخوان و داعش، پافشاری بر اتخاذ موضعی افراطی در برابر شیعیان، نادیده گرفتن مواضع دولت مصر به ایران، عراق و سوریه و مخالفت با اجلاس «گروزی»، همگی السیسی را به این نتیجه رساند که برای جلوگیری از نفوذ فزاینده الازهر از انقلاب ۲۵ ژانویه و چه‌بسا جایگزینی آن در بلندمدت باید چون اسلاف خود از تصوف استفاده کند.^۴

^۱ <https://carnegieendowment.org/۲۰/۱۲/۲۰۱۱/salafis-and-sufis-in-egypt-pub-۴۶۲۷۸>

^۲ <https://rasanews.ir/fa/news/۲۷۶۷۱۱>

^۳ <https://www.ida۲at.com/ascetic-and-politicians-relationship-between-sufism-and-regime-in-egypt/>

^۴ <https://thenewkhalij.news/article/۶۰۲۷۲>

^۵ Bano, Masooda, "Protector of the "al-Wasatiyya" Islam: Cairo's al-Azhar University" Shaping Global Islamic Discourses: The Role of al-Azhar, al-Medina and al-Mustafa. Masooda Bano &

از حکمرانی روحانی تا مجلس مصر

حدود ۷۷ طریقت در مصر وجود دارد که همگی از شش طریقت اصلی آن «دسوقیه، شاذلیه، رفاعیه، بدویه، عزمیه و قادریه» سرچشمه می‌گیرند و این طریقت‌ها از طریق سه نهاد سازماندهی می‌شوند: «شورای عالی طریقت‌های صوفیه، اتحادیه عمومی گردهمایی آل‌الیت، نقابت اشراف».^۱

سماع‌کنندگان صوفی در ۲۵ مارس ۲۰۱۱ در میدان تحریر قاهره مراسم اجرا می‌کنند.

آمار دقیقی از شمار صوفیه وجود ندارد اما برآوردها از گستردگی پیروان و محبوبیت این جریان خبر می‌دهند. ادعای قصبی ۱۵ میلیون صوفی از جمعیت ۱۰۴ میلیونی مصر است. صوفیه مصر عمدتاً در ذیل مقوله «تسنن دوازده‌امامی» قرار دارد و بسیاری از آنها به «حکومت پنهان اهل‌بیت» باور دارند.^۲ ارزش‌های مرکزی این طریقت‌ها تساهل، زهد، تقوا و صبر بر ستمگری فرمانروایان است و

Keiko Sakurai (editor) Edinburgh: Edinburgh University Press, ۲۰۱۵, ۷۳-۹۰.

^۱ <https://www.ida۲at.com/ascetic-and-politicians-relationship-between-sufism-and-regime-in-egypt/>

^۲ net/opinions/۲۵/۴/۲۰۱۹/فی-السیاسه-الحضور-الصوفی-فی-السیاسه

عدالت در حاشیه قرار دارد.^۱ کمابیش ۶ هزار زیارتگاه و مقبره صوفیه در سراسر مصر و ۲۹۴ زیارتگاه در قاهره وجود دارد که مهم‌ترین آنها زیارتگاه «حسین، سید زینب و سید نفیسه» هستند.^۲ از جمله دهش‌های السیسی برای جلب پشتیبانی صوفیه اختصاص بودجه‌های قابل‌توجه برای ترمیم این زیارتگاه‌هاست. برای نمونه، اختصاص ۱,۶ میلیون دلار برای ترمیم مسجد و حرم سید نفیسه.^۳ این اقدامات علاء ماضی ابو عزائم، شیخ طریقت عزمیه، را به ستایش السیسی واداشت.^۴

السیسی افزون بر دهش و کمک به تبلیغ تصوف، سیاست برکشیدن برخی از مشایخ صوفیه را در پیش گرفته است: ائتلاف «حمایت از مصر» در ۱۷ سپتامبر ۲۰۱۸ با گرفتن ۴۰۰ صندلی از ۵۹۶ صندلی به پیروزی قاطع دست‌یافت. این ائتلاف با ۷ حزب صوفی و با ریاست شیخ عبدالهادی قصبی (معاون رئیس حزب مستقبل وطن، رئیس کمیته همبستگی در پارلمان مصر و رئیس شورای عالی طریقت‌های صوفیه) همراه بود.^۵ از صوفیه دارای پشتیبانی دولت می‌توان به علی جمعه، شوقی علام و عبدالهادی قصبی و به‌تازگی اسامه ازهری اشاره کرد اما دولت در میان آنان به فرد اخیر اقبال بیشتری نشان داده است.

^۱ <https://www.ida۲at.com/sufism-and-politics-in-egypt/>

^۲ <https://www.noonpost.com/۱۷۹۴۶/>

^۳ <https://ghadnews.net/ar/post/۳۱۳۷۴>

^۴ <https://www.elbalad.news/۵۰۹۳۳۱۸>

^۵ <http://almon.co/۳۴۸۵>

الازهری علیه الازهر

اسامه ازهری از اهالی اسکندریه و دانش‌آموخته الازهر و از علمای آن به شمار می‌آید. وی در سال ۲۰۰۰ در حلقهٔ نزدیکان مفتی وقت مصر، علی جمعه، قرار گرفت و نخستین حضور و تدریس او در انظار عمومی به سال ۲۰۰۵ در مسجد سلطان حسن قاهره بازمی‌گردد که به نیابت از او به ایراد خطبهٔ نماز جمعه پرداخت.

او برخلاف بسیاری از وعاظ و علما که در پایان حکومت مبارک تحت رنج و شکنج دستگاه امنیتی بودند، به آسانی فعالیت‌های تبلیغی خود را انجام می‌داد و در زمان مرسی نیز از منتقدان سرسخت او و اخوان المسلمین بود. روزنامهٔ المصری الیوم پس از انتصاب او به عنوان مشاور دینی وی را «سرنیزهٔ السیسی» نامید، چراکه افزون بر اینکه السیسی او را به نمایندگی کارگروه دینی مجلس مصر گماشت، وظیفهٔ بررسی وضعیت فقهی - عقیدتی اسلام‌گرایان بازداشت شده را به او سپرد.^۱ رسانه‌ها به موجب این اقدام او را نامزدی قدرتمند برای جانشینی احمد طیب توصیف کردند. این گمانه‌زنی با ایراد خطبهٔ عید قربان از سوی ازهری در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ در حالی که السیسی، شوقی علام و احمد طیب حضور داشتند تقویت شد. او از سال ۲۰۱۵ مدیریت پروندهٔ تجدید گفتمان دینی را به عهده گرفت که این اقدام در آن زمان مقدمه‌ای برای جانشینی طیب تلقی می‌شد.^۲ تاکنون در سه مقطع بین ازهری و طیب اختلاف رخ داد: پشتیبانی ازهری از کشتار و سرکوب ۱۴ اوت ۲۰۱۳، مخالفت طیب با مداخلهٔ کارگروه دینی مجلس مصر

^۱ <https://www.alestiklal.net/ar/view/۱۷۷۵۲>

^۲ <https://syaaq.com/۱۳۷۴۰>

و عدم اصلاح کتاب‌های دینی در ژانویه ۲۰۱۷ و مخالفت او با برنامه آموزشی ازهری برای تربیت وعاظ.^۱

مهم‌ترین اقدام در برابر کارشکنی‌های طیب در ژوئیه ۲۰۲۰ با پیشنهاد قانون تنظیم دارالافتا (نهاد دینی مسئول صدور تفاسیر و آرا دینی) آغاز شد. بر پایه این قانون، دارالافتا به رقیب الازهر تبدیل می‌شود و این نهاد کاملاً تحت نظارت دولت خواهد بود. اگرچه این قانون با مخالفت شدید الازهر لغو شد، السیسی در اوت ۲۰۲۱ به دارالافتا یک «ماهیت حقوقی ویژه» داد و توانست خود جانشین این نهاد را تعیین کند.^۲

جنرال برانگیزترین سفر اسامه ازهری به مالزی در ۸ می ۲۰۲۳ بود. اهمیت مالزی به داشتن رتبه نخست میان دانشجویان خارجی حاضر در الازهر است. ازهری در صفحه فیس‌بوک خود تصویری از استقبال مردم اندونزی منتشر کرد

^۱ <https://www.alestiklal.net/ar/view/17752>

^۲ <https://masralarabia.net/1551951-قصة-قانون-تنظیم-الإفتاء-> «من-إعترض-الأزهر-لتجميد-البرلمان-»-ملف

که مردم صندلی وی را بر دوش می‌کشند یا در هنگام سخنرانی مردم با دست‌کشیدن به کفش‌های او خود را متبرک می‌کنند.^۱ خرده‌گیران به رفتار او تصویری از حضور اخیر احمد طیب در مدینه را منتشر کردند که متواضعانه در حال عبادت است.

نتیجه

اینکه دولت رانتی به مدد درآمدهای به‌دست‌آمده از منبع رانت به تقویت یا پیدایش یک خوانش دینی بپردازد، امر نوپدیدی نیست؛ برای نمونه، پشتیبانی سعودی از وهابیت، قطر از اخوان المسلمین و امارات از اسلام لیبرال و صوفیانه. البته تعامل و تعارض جریان‌های موازی دینی در تاریخ مصر هم امری شگفت نیست اما آنچه واپسین آرایش جریان‌های دینی را خاص می‌کند نه تقویت تصوف برای تضعیف الازهر و نه برکشیدن صوفی‌نماهایی چون اسامه ازهری، بلکه تحقق بخشی از پازل امارات متحده عربی مبنی بر مرجعیت جهانی یک تصوف رانتی

^۱ <https://www.mobtada.com/egypt/۸۵۸۱۹۷>

در جهان اسلام است. عواملی که سبب شده دولت مصر و امارات با دادن رانت‌های مالی، رسانه‌ای و دیپلماتیک (سفر به کشورهای اسلامی یا شرکت در اجلاس‌ها) به تقویت تصوف بپردازند، جنبه منطقه‌ای و حتی بین‌المللی دارند، برای نمونه، فراگیر شدن معنویت نوپدید یا نگاه مصرفی به دین، ظهور نسل زد و تجربه تلخ جهان اسلام از خشونت‌های مذهبی مانند داعش. روی هم رفته عوامل جهانی، منطقه‌ای و محلی ضرورت طرح یک اسلام میانه‌رو در برابر اسلام سیاسی را نشان می‌دهند که اجلاس گروزی، اجلاس اسلامی مکه و کنگره جهانی تصوف در اندونزی گواه این گرایش هستند.^۱

^۱ <https://syaaq.com/۲۷۸۷۳>

بخش سوم: تحليل ها

فروپاشی یا پیروزی؛ بررسی چشم‌انداز آینده‌ی حکومت طالبان

سایت اطلاعات روز در یادداشتی تحلیلی با عنوان «پنج سال بعد در کجا خواهیم بود؟» به بررسی چشم‌انداز آینده‌ی افغانستان تحت حکومت طالبان پرداخته است. آنچه در ادامه می‌آید متن کامل این یادداشت تحلیلی است:

«چه خواهد شد؟» اگر از مردم افغانستان بخواهید که چند قلم از پرسش‌های اساسی خود را با شما در میان بگذارند، این یکی (چه خواهد شد؟) شاید نخستین و مهم‌ترین پرسش‌شان باشد. این وضعیت تا چه وقت ادامه خواهد یافت؟ آیا تغییری رخ خواهد نمود؟ کی؟ در چه شکلی و در چه دامنه‌ای؟

پاسخ مطمئنی که هر کس می‌تواند به این سؤال بدهد این است: «نمی‌دانم؛ خدا می‌داند». اما این پاسخ به همان اندازه که درست و بی‌خطر است، بی‌فایده هم هست؛ چون عاری از هر تلاشی برای فهمیدن چشم‌انداز آینده‌ی این سرزمین است. این نوشته سعی می‌کند از این «نمی‌دانم» فراتر برود.

اما چرا پنج سال؟ چرا نپرسیم که مثلا دو سال بعد در کجا خواهیم بود؟ یا ده سال بعد در کجا خواهیم بود؟

انتخاب بازه‌ی زمانی «پنج سال» فقط یک دلیل دارد و آن این است: در سال جاری و سال آینده‌ی میلادی بعضی از کشورهای مهم جهان و منطقه انتخابات‌های مهمی برای تعیین حکومت‌ها و پارلمان‌های بعدی خود دارند. امریکا، پاکستان، اتحادیه اروپا، روسیه، ازبکستان، هند، اوکراین و مصر از این جمله‌اند. بسیاری از اداره‌ها یا حکومت‌های موجود در جهان هنوز در کار سبک و سنگین کردن روابط خود با طالبان هستند. برای گروه بزرگی از این حکومت‌ها جنگ اوکراین هنوز عمده‌ترین چالش سیاست خارجی‌شان به شمار می‌رود. در طی پنج سال آینده، این کشورها فرصت خواهند داشت که یک دور چهار یا پنج‌ساله از مدیریت داخلی و بین‌المللی احزاب و گروه‌های پارلمانی خود را به آزمون بگذارند و به سوی انتخابات کلان بعدی خود بروند. البته در امریکا و اروپا معمولا رسم نیست که وزارت خارجه‌ی جدید در حکومت جدید به طرح سیاست‌های کاملا متفاوت یا متضاد با طرح‌های استراتژیک حکومت‌های قبلی بپردازد. با وجود این، گاهی که نامزدهای انتخاباتی و گروه‌های پارلمانی از سیاست‌های جاری در حکومت خود شدیداً ناراضی هستند، سعی می‌کنند در وقت انتخابات و پس از پیروزی در انتخابات سیاست‌ها و رویکردهای جدیدی در حوزه‌های داخلی و بین‌المللی معرفی کنند. به همین خاطر، پنج سال آینده را می‌توان به عنوان یک چارچوب معقول برای بعضی دگرگونی‌ها یا تصمیم‌های مهم برگزید.

چشم‌انداز

در میان سناریوها یا پاسخ‌هایی که در برابر این سؤال مطرح می‌شوند، یک سناریو بسیار نامحتمل است: حمله‌ی یک کشور خارجی بر حکومت طالبان. ما در گزارشی دیگر توضیح دادیم که چرا این احتمال تقریباً صفر است. از این سناریو که بگذریم، چهار سناریوی دیگری که شهروندان افغانستان در موردشان سخن می‌گویند، موارد زیر است:

۱. پایان کار امارت به واسطه فروپاشی از درون

حکومت طالبان تا پنج سال آینده به‌خاطر اختلافات درونی خود از هم فرو خواهد پاشید. طبق این سناریو، هرچند طالبان سعی می‌کنند خود را یکپارچه و متحد نشان دهند، هر روز که می‌گذرد نزاع‌های درونی‌شان قوی‌تر و روشن‌تر می‌شود. دو طرف عمده‌ی این نزاع را طرفداران ملا هبت‌الله در قندهار و اردوی حقانی‌ها در پایتخت تشکیل می‌دهند. این نزاع فرصتی فراهم خواهد آورد که جبهات مخالف طالبان به‌صورت مستقل یا از طریق همکاری با یکی از جناح‌های طالبان بعضی از مناطق استراتژیک کشور را با فشار نظامی از چنگ طالبان بیرون بیاورند.

۲. بقای امارت با استحکام بیشتر

حکومت طالبان در پنج سال آینده قوی‌تر و محکم‌تر خواهد شد. بر اساس این دیدگاه، طالبان با غلبه بر اختلافات درونی خود در این مدت هم باقی‌مانده‌ی مقاومت در داخل کشور را سرکوب خواهند کرد و هم بازیگران بین‌المللی را متقاعد خواهند ساخت که با طالبان وارد تعاملات گسترده‌تر شوند.

۳. غلبه‌ی طیف تندرو

جناح تندرو طالبان در پنج سال آینده بر جناح معتدل طالبان غلبه کرده و اعضای میانه‌رو این گروه را به انزوای کامل خواهند راند. در این صورت، حکومت طالبان همان مسیری را در پیش خواهد گرفت که در دهه‌ی نود میلادی طی کرده بود. این وضعیت فشارهای بین‌المللی (در شکل تحریم‌های اقتصادی و سیاسی) بر طالبان را افزایش خواهد داد و حکومت طالبان را ضعیف‌تر از امروز خواهد ساخت. چنین وضعیتی کنترل نظامی طالبان بر سراسر کشور را سست خواهد کرد و به کشورهای قدرتمند عضو شورای امنیت سازمان ملل انگیزه خواهد داد که دوباره به حمایت از مخالفان طالبان و سناریوهای تغییر رژیم در افغانستان فکر کنند.

۴. پیروزی طیف عمل‌گرا

جناح عمل‌گراتر و معتدل‌تر طالبان (با حمایت بعضی کشورهای قدرتمند منطقه و جهان) تندروان را به حاشیه خواهند راند و بعضی از مهم‌ترین اصلاحات مورد مطالبه‌ی جامعه‌ی جهانی را اجرا خواهند کرد. در آن صورت، راه برای تعامل با طالبان و حتی به رسمیت شناختن حکومت‌شان هموار خواهد شد. در نتیجه، حکومت طالبان در شمار یکی از حکومت‌های نرمال بین‌المللی در خواهد آمد.

سناریوی اول

از میان این چهار سناریو (فروپاشی از درون، اتحاد و استحکام بیشتر، غلبه‌ی طیف تندرو، پیروزی عمل‌گرایان)، سناریوی اول، یعنی فروپاشی حکومت طالبان از درون بعید به نظر می‌رسد. پاکستان، به‌عنوان بازی‌گردان اصلی در حکومت طالبان، به احتمال قوی اجازه نخواهد داد که شکاف‌های درونی طالبان به فروپاشی حکومت این گروه بیانجامد. این عبارت «پاکستان اجازه نخواهد داد» شاید برای بعضی قدری غریب و متصل به تئوری توطئه به نظر بیاید؛ اما واقعیت آن است که حتی امروز که طالبان خود حکومتی دارند، هنوز پاکستان پایگاه اصلی‌شان است و هیچ چهره‌ی سیاسی طالبان نخواهد توانست با ابراز مخالفت با پاکستان موقعیت خود در ساختار «امارت» را با خطر مواجه کند. پاکستان با بازی سیاسی جناح‌های مختلف طالبان تا آن‌جا راه خواهد رفت که اصل حکومت طالبان با خطر فروپاشی روبه‌رو نشود. اگر کار به فروپاشی برسد، قطعاً جناح نامطلوب‌تر برای پاکستان را از میان برخواهد داشت.

سناریوی دوم

سناریوی دوم (اتحاد و استحکام بیشتر در درون طالبان) نیز بعید به نظر می‌آید. طالبان حتی اگر بتوانند همین مقاومت‌های مسلحانه‌ی اندک چون «جبهه مقاومت ملی» و «جبهه آزادی» را کاملاً سرکوب کنند، بعید است که بتوانند در درون خود به اتحاد بیشتر برسند. حذف مخالفان بیرونی، گرایش‌های قبیله‌ای - در هیأت سهم‌خواهی - را در درون طالبان تشدید خواهد کرد. مخصوصاً اگر جناح‌های قبیله‌ای پرنفوس در درون طالبان احساس کنند که به سهم لازم و کافی

از قدرت سیاسی و بهره‌مندی مالی نرسیده‌اند، جنگ سهامداران طالب بر سر غنیمتی به نام افغانستان تشدید خواهد شد و جلو مستحکم‌تر شدن اتحاد سیاسی طالبان را خواهد گرفت.

سناریوی سوم و چهارم

از میان دو سناریوی دیگر، غلبه‌ی تندروان یا کامیابی عمل‌گرایان، غلبه‌ی تندروان محتمل‌تر به نظر می‌آید. این چند دلیل دارد:

دلیل اول بر قوت این احتمال همان نقش پاکستان است. پاکستان اجازه نخواهد داد که «عقلای» میانه‌رو یا عمل‌گرای طالبان در افغانستان حاکم شوند و راهی برای اصلاحات یا کاهش درگیری میان پشتون‌ها و اقوام دیگر افغانستان بجویند. پاکستان دوست ندارد طالبان اصلاح شوند و گرایش‌های ملی قوی پیدا کنند. نیز، برای پاکستان هرچه گرایش به ناسیونالیسم پشتونی دو طرف خط مرزی دیورند در برابر ایدئولوژی جهان‌وطنی اسلامیستی کم‌رنگ‌تر شود، بهتر است. برای داغ‌نگه داشتن تنور اسلام‌گرایان جهان‌وطن و سردکردن آتش گرایش‌های ناسیونالیستی پشتونی در داخل خاک پاکستان، لازم است که طالبان هرچه کم‌تر ناسیونالیست باشند و هرچه بیشتر مسلمان تندرو. این رویکرد البته برای پاکستان بی‌هزینه نیست. رشد اسلام‌گرایی خلافت‌خواه و امارت‌طلب در مناطق صوبه‌سرحد پاکستان می‌تواند دست تحریک طالبان پاکستان (تی‌تی‌پی) را قوی‌تر کند. تی‌تی‌پی هم اکنون حکومت مرکزی آن کشور را به چالش می‌خواند. اما این معضل راه‌حل دارد. راه‌حلش همان است که پاکستان در یکی-دو ماه اخیر دنبال آن بوده است: از یک‌سو، از طالبان می‌خواهد که اعضای تی‌تی‌پی را از

مرزهای نزدیک به خاک پاکستان دور کنند؛ از سویی دیگر، بر ملا هبت‌الله، رهبر طالبان فشار می‌آورد تا شخصا فتوا بدهد که جهاد در داخل خاک پاکستان و علیه نظام آن کشور حرام است.

دلیل دوم برای دست بالا یافتن تندروان رویکرد جامعه‌ی جهانی در برابر طالبان است. به نظر می‌رسد که شرایط جامعه‌ی جهانی برای به رسمیت شناختن طالبان به گونه‌ای است که حتی جناحی از طالبان که معتدل‌تر و عملگراتر پنداشته می‌شود نیز نمی‌تواند آن‌ها را برآورده کند. وقتی که مسأله‌ی به رسمیت شناخته شدن دیگر مطرح نباشد، جناح تندرو (به‌عنوان جناح اصولی‌تر و قوی‌تری که در برابر غرب کوتاه نیامده است) بازی خود با جامعه‌ی جهانی را با مقبولیت بیشتر در نزد سربازان طالب و پایگاه سنتی اجتماعی خود ادامه خواهد داد. تا اکنون ملا هبت‌الله هر روز بر محدودیت‌های گوناگون خود علیه مردم افغانستان افزوده است و پاسخی که از جامعه‌ی جهانی دریافت کرده «میل به تعامل» بوده است. به بیانی دیگر، جناح تندرو طالبان تا کنون توانسته برای جناح معتدل‌تر خود اثبات کند که تندروی با مردم افغانستان و عدم انعطاف در برابر جامعه‌ی جهانی آن قدر هم فاجعه‌بار نبوده که در ابتدا تصور می‌شد. جامعه‌ی جهانی پیوسته به طالبان تندرو علامت می‌دهد که «شما هر جا که بروید، ما از پی‌تان خواهیم آمد».

دلیل سوم، ایدئولوژیک است. سربازان طالب از درک مناسبات کلان اجتماعی و سیاسی در سطح ملی و بین‌المللی عاجزند. آنان به‌عنوان یک نیروی جنگجوی معتقد و دارای گرایشات قبیله‌ای می‌جنگند. در دنیای آنان، عقب‌نشینی از ایدئولوژی ساده و تن‌دادن به ملاحظات مشکوک عملی به مثابه‌ی دست‌کشیدن

از ایمان و مسلمانی است. از آن جا که بیشتر نیروی جنگی طالبان را همین افراد تشکیل می‌دهند، جناح تندرو طالبان در برابر عملگرایان و اهل اعتدال‌شان پیشاپیش دست بالاتری دارند. این امتیاز تا سال‌ها در اختیار کسانی چون ملا هبیت‌الله خواهد ماند.^۱

^۱ <https://www.etilaatroz.com/۱۷۶۰۸۱>

چرا مودی در آستانه انتخابات ۲۰۲۴ به شورش‌های ضدمسلمانان دامن می‌زند؟

تابستان امسال، گروه‌های ملی‌گرای هندو، یک راهپیمایی مذهبی را در منطقه‌ای با اکثریت مسلمان در ایالت شمالی هاریانا هند رهبری کردند که باعث شورش‌های جمعی گسترده‌ای شد. موج تازه خشونت‌های فرقه‌ای نشان‌دهنده تداوم یورش مداوم به مسلمانان هندی در این کشور است که با استراتژی هندوتوا برای دوقطبی کردن رأی‌دهندگان پیش از انتخابات عمومی همسو شده است. خشونت‌های جمعی در ناحیه نوح ایالت هاریانا باعث شد که جمعیتی مشاغل متعلق به مسلمانان را هدف قرار دهند و فروشگاه‌ها، خودروها و یک مسجد محلی را به آتش بکشند. در جریان این خشونت‌ها دست کم شش نفر کشته شدند.

در عرض چند روز پس از شورش، سیاست بولدوزری بکار گرفته شد. بولدوزرها به سرعت به مناطق مسلمان‌نشین آورده شدند و صدها خانه را به

بهانه اینکه بصورت غیرقانونی بنا شده‌اند، تخریب کردند. براساس گزارش‌ها ۱۲۰۰ ساختمان که عمدتاً متعلق به مسلمانان بودند، به ویرانه تبدیل شدند.

آنیل ویج، وزیر داخلی استان هاریانا، گفته بود که «بولدوزر می‌تواند بخشی از اقدامات اصلاحی» علیه کسانی باشد که در خشونت شرکت کرده‌اند، اما مقامات بعداً تأکید کردند که این سازه‌ها غیرقانونی ساخته شده‌اند، ادعایی که توسط مردم محلی به چالش کشیده شده است.

کمپین تخریب، الگوی تکرارشونده‌ای را در ایالت‌هایی که توسط حزب ملی گرای هندو بهاراتیا جاناتا (BJP) اداره می‌شود، بازتاب می‌دهد، جایی که بولدوزرها به نمادی از ماشین‌آلات به کار رفته برای اجرای «قانون و نظم» تبدیل شده‌اند و به عنوان ابزاری فراقانونی برای برچیدن خانه‌ها، شرکت‌ها و عبادتگاه‌های مسلمانان عمل می‌کنند.

چنین خشونت‌های جمعی منجر به پیامدهایی همچون؛ فرار خانواده‌های مسلمان و ترک خانه‌های خود، افزایش بازداشت خودسرانه جوانان مسلمان و شخصیت‌های برجسته اجتماعی توسط مجریان قانون و تخریب خانه‌ها و اماکن کار مسلمان، شده است.

بهانه‌ای برای خشونت

وقایع قبل از خشونت نوح نیز با الگوی تکرار شونده دیگری مطابقت داشت. در گزارشی که امسال توسط ابتکار شهروندان و وکلا منتشر شد، آشکار شد که «مصوبات» قابل توجهی در سوءاستفاده از مناسبت‌های مذهبی به عنوان بهانه‌ای برای اعمال خشونت علیه جوامع اقلیت به تصویب رسیده‌اند.

این گزارش نشان داد که خشونت جمعی اغلب به اقدامات مورد حمایت دولت، از جمله تخریب غیرقانونی خانه‌ها و مغازه‌ها، هدف قرار دادن افرادی که برچسب «شورش‌گر» یا «ضداجتماعی» می‌خورند، مرتبط است. این خشونت‌های دولتی به «بحران آوارگی» برای خانواده‌های مسلمان دامن زده است که از ترس آزار و اذیت بیشتر دولت، بی‌خانمان شده یا مجبور به فرار شده‌اند.

تاریخ سیاسی هند مملو از درگیری‌های طبقاتی، قومی و مذهبی است که احزاب ملی‌گرا و راست‌گرای هندو از آن برای بسیج رای‌دهندگان هندو قبل از رای‌گیری‌ها و انتخابات عمده استفاده کرده‌اند. از زمان به قدرت رسیدن نارندرا مودی، نخست‌وزیر هند در سال ۲۰۱۴، افزایش افراط‌گرایی خشونت‌آمیز علیه اقلیت‌های مذهبی، با حملات مکرر به روزنامه‌نگاران، جامعه مدنی و منتقدان مودی و حزب حاکم، تعهد هند به سکولاریسم را به خطر انداخته است.

مودی عضو مادام‌العمر (RSS) Rashtriya Swayamsevak Sangh، یک سازمان نظامی است که به عنوان یک سازمان حمایتی برای گروه‌های مختلف هندوتوا عمل می‌کند. این یک راز آشکار است که مودی و BJP از دستگاه سازمانی RSS و وابسته‌های آن برای سازماندهی درگیری‌های جمعی استفاده می‌کنند تا از مزایای سیاسی پیش از نظرسنجی‌های مهم بهره ببرند.

با تجزیه و تحلیل اثرات شورش‌ها بر سهم آرای احزاب افراطی هندو میتوان پی برد که شورش‌ها نقش مهمی در افزایش آرای این احزاب دارند. در همین چارچوب مطالعه‌ای در سال ۲۰۱۴ توسط محققان دانشگاه ییل نشان داد که حزب BJP پس از شورش در سال قبل از انتخابات، شاهد افزایش ۰٫۸ درصدی

در سهم آرای خود بود. این مطالعه به بررسی انتخابات بین سال‌های ۱۹۶۲ تا ۲۰۰۰ پرداخت.

هندوتوا و خشونت‌های فرقه‌ای

به نظر می‌رسد چنین روندی در قرن بیست و یکم ادامه داشته باشد. پس از شورش‌های مرگبار سال ۲۰۰۲ ایالت گجرات، مودی - که در جریان کشتاری که در آن صدها مسلمان به قتل سیدند، وزیر ارشد این ایالت بود - شروع به تحکیم قدرت خود کرد و خود را به عنوان یک رهبر قدرتمند هندوتوا معرفی کرد.

وقایع گجرات منجر به انزوای سیاسی بین‌المللی مودی شد و ایالات متحده آمریکا، انگلیس و چندین کشور اروپایی دیگر برای سال‌ها از صدور ویزا برای مودی خودداری کردند. با اینحال مهندسی سیاسی BJP برای قطبی کردن انتخابات همچنان ادامه دارد.

پس از خشونت تابستان امسال، یک کمیسیون مستقل حقیقت یاب دریافت که گروه‌های وابسته به RSS سربازان را به کار گرفتند تا به عنوان نیروی چندبرابر در جهت تحقق مصلحت‌های سیاسی خود عمل کنند.

این کمیسیون که متشکل از روزنامه نگاران و مدافعان حقوق بشر است در گزارش خود آورده است که «هجوم ناگهانی گروه‌های زیادی از هندوهای افراطی به تنها ناحیه تحت سلطه مسلمانان در هاریانا چیزی جز یک برنامه

حساب شده برای [تقویت] چشم‌انداز BJP در دوئل‌های انتخاباتی پیش رو در سال ۲۰۲۴ نیست.»^۱

امارات با تاسیس سازمان تنظیم مقررات بازی‌های تجاری یک قدم به قانونی کردن قمار نزدیک شد

امارات به تازگی سازمان کل تنظیم مقررات بازی‌های تجاری را ایجاد کرده و بسیاری از گزارش‌ها و اطلاعات حاکی از آن است که شاید امارات، نخستین کشور عضو شورای همکاری باشد که سالن‌های قمار را بازگشایی می‌کند. با وجود اینکه امارات، اصلاح قانون قمار در این کشور را رسماً اعلام یا رد نکرده است، بسیاری از گزارش‌ها و اطلاعات حاکی از آن است که شاید امارات، نخستین کشور عضو شورای همکاری باشد که سالن‌های قمار را بازگشایی می‌کند.

^۱<https://www.middleeasteye.net/opinion/india-modi-anti-muslim-riots-fuelling-elections-why?rand=۱۹۰۷۴>

به گزارش الخلیج آنلاین تا لحظه نگارش این گزارش، قمار که در اسلام حرام به شمار می‌رود، در امارات غیر قانونی است، به گونه‌ای که امکان جریمه متخلفان یا محکوم شدن آنها به دست کم ۱۰ سال یا هر دو مجازات وجود دارد.

سازمان تنظیم مقررات بازی‌های تجاری

از بارزترین نشانه‌های تغییر قریب الوقوع در امارات، ایجاد سازمان کل تنظیم مقررات بازی‌های تجاری در ۳ سپتامبر ۲۰۲۳ است، سازمانی که چارچوب بازی‌های تجاری و شانس را تنظیم خواهد کرد.

این سازمان جدید، محیطی را ایجاد خواهد کرد تا همه شرکت کنندگان به اصول و دستور العمل‌های دقیق پایبند باشند و از بالاترین استانداردهای جهانی در این حوزه پیروی کنند.

سازمان تنظیم مقررات بازی‌های تجاری، فعالیت‌ها و مجوز این بازی‌ها در امارات را ساماندهی خواهد کرد علاوه بر اینکه راه اندازی امکانات اقتصادی این بازی‌های تجاری را به صورت مسئولانه فراهم خواهد کرد.

کوین مولای، به عنوان مدیر عامل این سازمان تعیین شد؛ شخصی که کارشناس بین‌المللی است و تجربه بسیاری بالغ بر ۳۰ سال در تنظیم مقررات بازی‌های تجاری در سطح بین‌المللی دارد.

اصطلاح بازی‌های تجاری، معمولاً به فعالیت باشگاه‌های سنتی قمار و شرط بندی‌های ورزشی از طریق سایت‌ها و پلت فرم‌های الکترونیکی گفته می‌شود.

نشانه‌ها و گزارش‌ها

در همین راستا، خبرگزاری آسوشیتدپرس، گزارش کرد که تاسیس این سازمان در امارات، نشانه‌ای برای مجوز قریب الوقوع امارات برای قمار و حضور گسترده بزرگان آن در امارات است.

فرانس پرس نیز در سال گذشته به نقل از منابع اماراتی گزارش داد که امارات برخی از انواع قمار را مجاز شمرده به شرط اینکه هر امارت تصمیم خود را در این خصوص داشته باشد و به صورت مستقل این مساله را تنظیم کند. خبرگزاری بلومبرگ در ماه مه به نقل از مقامات اماراتی گزارش داد که امارات می‌تواند نخستین کشور شورای همکاری باشد که مجوز قمار را صادر می‌کند.

این خبرگزاری فاش کرد که یک شرکت تخصصی، مجموعه‌ای برای قمار در امارات به ارزش حدودی ۴ میلیارد دلار احداث خواهد کرد. براساس گزارش بلومبرگ شاید دبی نخستین شهر امارات باشد که قمار را مجاز می‌شمارد و سپس به سمت تبدیل شدن به مرکز جهانی قمار همانند سنگاپور حرکت کند.

۱۰ مسئول در امارات به بلومبرگ گفتند که این کشور شاید نخستین کشور شورای همکاری باشد که قمار در آن آزاد می‌شود. در چارچوب نشانه‌های فزاینده از اقدام امارات در مجاز شمردن قمار، شرکت عامل هتل‌ها و کازینوها در لاس وگاس، در بیانیه‌ای جزئیاتی را از مجموعه قمار که قرار است در امارات احداث شود را فاش کرد.

پیش از این راس الخیمه در ۲۰۲۲ اعلام کرده بود که یک شرکت امریکایی، قصد سرمایه‌گذاری چند میلیاردی برای احداث یک مجتمع بزرگ برای قمار و کازینو دارد.

عدم وجود تصمیم رسمی

پلیس دبی در ماه ژوئیه اعلام کرد که قمار در امارات غیر قانونی است و امارات این نوع بازی‌ها را شامل مجازات می‌داند.

پلیس دبی تأکید کرد که براساس قانون در ماده ۴۱۵، هر که یک مکان برای قمار مدیریت یا افتتاح کند، و هر که هر بازی قمار در محل عمومی یا خصوصی برای قمار ساماندهی کند، به حداکثر ۱۰ سال حبس محکوم می‌شود. همه این موارد نشان می‌دهد که امارات هنوز در حال بررسی صدور مجوز برای قمار است و تاکنون تصمیمی رسمی در این خصوص اتخاذ نکرده است.

یک مسئول اماراتی به فرانس پرس گفته بود که هم اکنون طرحی برای صدور مجوز قمار وجود ندارد اما یک مسئول دیگر گفت که زیرساخت سالن‌های قمار وجود دارد اما نیازمند تصمیمی برای آغاز فعالیت است.

اما تصمیم مجاز شمردن قمار در امارات، گامی اساسی در این کشور است که شریعت اسلام، منبع اصلی قانون‌گذاری در آن است.

شاید آنچه حدس ناظران برای صدور مجوز قمار در امارات را تقویت می‌کند، مجوز این کشور برای هتل‌ها برای فروش انواع مشروبات الکلی و افتتاح فروشگاه‌های بزرگ فروش آن است.

دلیل چیست؟

این اقدام امارات شاید با سرگرم کردن شمار بسیار گردشگرانی که به ویژه از اسرائیل و روسیه به این کشور می‌روند و بیشترین گردشگرانی هستند که به دنبال سالن‌های قمار می‌گردند، توجیه شود.

امارات همچنین به دنبال مقابله با رقابت فزاینده کشورهای همجوار از جمله عربستان و قطر است آن هم با توجه به اینکه شمار زیادی از گردشگران و صدها میلیارد گردشگران خارجی به این دو کشور عضو شورای همکاری می‌روند.

ممکن است وارد کردن سالن‌های قمار به امارات، منجر به تقویت گردشگری در کشوری شود که گردشگری یکی از پایه‌های اساسی اقتصاد آن است.

در همین راستا، آنجلا هانلی، تحلیلگر اقتصادی سایت بلومبرگ انتلیجنس گفت که گردشگری مرتبط با سالن‌های قمار می‌تواند یک محرک مهم اقتصاد امارات باشد چرا که این کشور تلاش می‌کند وابستگی خود به نفت را کاهش دهد.

هانلی اشاره کرد که امارات می‌تواند حدود ۶,۶ میلیارد دلار از درآمد قمار در سال کسب کند یعنی می‌تواند سنگاپور را در این زمینه پشت سر بگذارد. وی افزود که دبی و سایر امارت‌ها می‌توانند به بازارهای شلوغی برای قمار تبدیل شوند.

گفتنی است درآمد کازینوهای امریکا از قمار ۵۳ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۱ بوده است.^۱

تولید فیلم؛ راهکار مسلمانان اروپا برای مقابله با اسلام‌هراسی

مسلمانان در کشورهای اروپایی به منظور مقابله با پدیده اسلام‌هراسی به سمت تولید فیلم‌هایی روی آورده‌اند که تصویری صحیح از اسلام و مسلمانان ارائه کند.

در راستای مواجهه با گسترش اسلام‌هراسی از سوی سینمای غرب، مسلمانان اروپایی شروع به تولید فیلم‌هایی کردند که نشان دهنده چالش‌هایی است که آنها در جامعه غربی با آن روبرو هستند.

مجمع/هل-تصبح-الإمارات-أول-دولة-خليجية- / <https://alkhaleejonline.net/> ۱
تقنن-العاب-القمار؟

در این فیلم‌ها، آنان به دنبال مبارزه با پیش‌فرض‌ها، کلیشه‌ها و رفتارهای نژادپرستانه‌ای هستند که سینمای غرب به آن دامن می‌زند، به گونه‌ای که حتی اروپایی‌های غیرایدئولوژیک را نیز وادار به اتخاذ ایده‌های نادرست درباره مسلمانان و اسلام کرده است.

مسلمانان اروپایی همچنین با تولید این فیلم‌ها به دنبال پاسخگویی به سؤالاتی هستند که در بسیاری از فیلم‌هایی که موضوع آنها اسلام و رابطه آن با غرب است، به ویژه آنهایی که بین تعهد مذهبی و افراط‌گرایی تمایزی قائل نمی‌شوند، تکرار می‌شود.

آخرین مورد اینگونه تلاش‌ها در دومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم سارایوو بود که در ۱۱ آگوست ۲۰۲۳ با نمایش تعدادی فیلم موفق که بیانگر مشکلات مسلمانان در غرب است، افتتاح شد.

در این جشنواره فیلم‌هایی از اکثر کشورهای اروپایی از جمله رومانی، مجارستان، یونان، فرانسه، بلغارستان، اتریش و اوکراین نمایش داده شد و به همین دلیل مسلمانان آن را فرصتی برای نمایش تجربیات غنی سینمایی خود می‌دانستند. یکی از این فیلم‌های تاثیرگذار و موفق که در جشنواره سارایوو به نمایش درآمد فیلم رومانیایی «شوهر مسلمان من» به کارگردانی دانیل ایوان پرنوچی و الکساندرا لیسیتا پرنوچی محصول سال ۲۰۲۳ بود.

این یک مدل از فیلم‌هایی است که زندگی اروپایی‌های مسلمان شده در اروپای شرقی را نشان می‌دهد و مهم‌تر از همه اینکه یک فیلم واقع‌گرایانه و یک داستان واقعی است زیرا دو قهرمان فیلم در واقع کارگردان و همسر کارگردان هستند و فیلم داستان آنها را پس از مسلمان شدنشان بیان می‌کند.

این فیلم مشکلاتی را که مسلمانان در جامعه اروپایی با آن مواجه هستند را مرور می‌کند و درد و رنج مسلمانان در اروپا را توضیح می‌دهد.^۱

تاثیر سیاسی فرهنگی نوارکاست در خاورمیانه

اولین نوار کاست در ۶۰ سال پیش اختراع شد؛ اما در هیچ کجا به اندازه خاورمیانه تاثیرات سیاسی فرهنگی نوار کاست بر زندگی مردم ملموس نبوده است.

نوار کاست توسط لو اوتنز، مهندس هلندی اختراع شد و برای اولین بار در سال ۱۹۶۳ در نمایشگاهی در برلین به نمایش درآمد. از آن پس با فروش بیش از ۱۰۰ میلیارد نوار کاست در سراسر جهان، مردم دیگر مجبور به خرید دستگاه رادیو یا گوش دادن به محتوایی که با سانسور از طریق ایستگاه‌های رادیویی پخش

^۱ <https://iqna.ir/fa/news/۴۱۶۷۴۳۶>

می‌شد، نبودند و با خرید ضبط صوت جیبی می‌توانستند هر آن چیزی که علاقه دارند را گوش دهند.

در جهان عرب، نوار کاست به عنوان چیزی بسیار بیشتر از یک رسانه برای گوش دادن به موسیقی عمل می‌کرد. نوار کاست با ایجاد یک تحول، تبدیل به وسیله‌ای برای نشر محتوای فرهنگی، سیاسی و حتی مذهبی شد. موسیقی را توسعه داد و منجر به افزایش آگاهی شد و انقلاب‌ها را گسترش داد. خانواده‌ها و عزیزانی را که در اثر مهاجرت و جنگ داخلی از هم جدا شده بودند، به هم وصل کرد و....

در مصر، گسترش فناوری کاست بواسطه سفرهای فراملی در دوران رونق فروش نفت آغاز شد و منجر به تحرک اقتصادی و مهاجرت مردم از این کشور شد.

اندرو سیمون، نویسنده کتاب رسانه توده‌ها درباره فرهنگ کاست در مصر مدرن می‌گوید: «طلوع فرهنگ کاست به طور کلی با آغاز مصرف گرایبی در مصر همزمان است و نه تنها به دلیل رونق فروش نفت، بلکه به خاطر گشایش اقتصادی [۱۹۷۱-۱۹۸۰] استقبال مردم به خرید دستگاه‌ها پخش کاست و فن‌های برقی که اغلب آنها را از خارج می‌خریدند، افزایش یافت.

از سال ۱۹۴۳ تا دهه ۱۹۷۰ در مصر، همه محتواهای پخش شده رادیو از لحاظ مطابقت با مسائل سیاسی و مذهبی تحت پایش کمیته‌هایی که مسئول سانسور بودند، قرار می‌گرفت اما به یکباره با گسترش نوار کاست، هر کسی توانست صدای خود را بدون هیچ سانسوری ضبط کند و به گوش مخاطبان مختلف برساند.

پس از آن دولت، سخت‌گیری‌های را اعمال کرد که در نهایت منجر به قاچاق دستگاه‌های کاست از مرزهای مصر، فرودگاه‌ها و اسکله‌های آن در شهر ساحلی اسکندریه شد.

تصویر کارگران مصری که پس از تهاجم ارتش عراق، کویت را ترک کردند سایمون می‌گوید: «چه در میان نخبگان و چه در میان طبقه کارگر، دستگاه‌های کاست مورد استفاده قرار می‌گرفت. کاست‌ها، فناوری هستند که از طبقات فراتر می‌روند».

در تصویر فوق نیز مشاهده می‌شود که با آغاز تهاجم عراق به کویت در سال ۱۹۹۰ و همزمان با خروج کارگران مهاجر از این کشور، در حالی که آنها فقط می‌توانستند وسائل ضروری را همراه خود داشته باشند، دستگاه کاست را با خود بردند. دستگاه کاست که در دهه ۱۹۷۰ در مصر فراگیر شد، حتی در عکس انور سادات، رئیس‌جمهور مصر نیز مشاهده می‌شود.

وسيله‌ای برای نوآوری فرهنگی

استفاده از نوار کاست به مصری‌ها فرصت مشارکت در معرفی نمودن تاریخ و فرهنگ را داد. موسیقی شعبی یا مردمی، سبکی از موسیقی که توسط طبقه کارگر و به زبان عربی محاوره‌ای خوانده می‌شد. این نوع از موسیقی به ناگهان جای پایی در نوارهای کاست پیدا کرد و آن سانسوری که به دلیل اعتقاد دولت مبنی بر ابتذال این موسیقی وجود داشت و مانع پخش آن از ایستگاه‌های رادیویی می‌شد را از بین برد.

به گفته سایمون، در همان زمان، خوانندگان شعبی به واسطه تبلیغات در مصر محبوب شدند. از جمله نوازندگان شعبی که با شروع استفاده از نوار کاست معروف شد، احمد عدویه بود که اولین نوار او در سال ۱۹۷۳ «السح الدح امبو» یک میلیون نسخه فروخت. گسترش موسیقی شعبی سبب تغییر ذائقه عموم مردم شد و در نتیجه در دهه ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۰ فرهنگ مصر، متأثر از موسیقی شعبی نتوانست تولیدات فرهنگی غنی را عرضه کند.

دیجیتالی کردن نوارهای ضبط شده

این نوار کاست‌ها به منبعی غنی از نوستالژی و تاریخ برای اعراب و کسانی که دور از وطن هستند، تبدیل شده و در حال حاضر بخش زیادی از موسیقی‌های قدیمی دیجیتالی شده‌اند.

یکی از پروژه‌ها، دیجیتالی کردن نوارهای ضبط شده مربوط به ارشیو کاست‌های سوریه از سال ۱۹۷۰ تا ۲۰۰۰ است که توسط آرشیودار مارک گرگیس قبل از جنگ داخلی از مغازه‌ها و کیوسک‌های موسیقی در سرتاسر

سوریه خریداری شده است. این کاست‌ها که شامل انواع سبک‌های موسیقی است در حال تبدیل شدن به آلبوم‌های دیجیتالی می‌باشند.

Majazz Project، یک شرکت ضبط موسیقی و پلتفرم تحقیقاتی تحت رهبری فلسطین که توسط مومین سویتات تأسیس شده نیز پروژه دیگری است، که نوارهای کمیاب از فلسطین در بازه ۱۹۶۰ تا ۱۹۹۰ را دیجیتالی می‌کند.

در رابطه با مصر هم عمرو حمید با نگهداری ۷ هزار کاست به عنوان آرشیو دار مصری مقیم سوئد شناخته می‌شود که در ژانرهای مختلف کاست‌های موسیقی را جمع‌آوری کرده است.

نقش نوار کاست در سیاست

در سال‌های گذشته قبل از فراگیری اینترنت در سال ۱۹۷۸، آیت‌الله (امام) خمینی با استفاده از ضبط سخنرانی‌های خود در نوفل لوشاتو توانست با وجود تبعید، انقلاب ایران را رهبری کند.

همچنین پس از عقب‌نشینی اسرائیل از جنوب لبنان در سال ۲۰۰۰، نوار کاست آهنگ‌ها و سخنرانی‌های سید حسن نصرالله دبیر کل حزب‌الله به طور گسترده فروخته شد.

به گفته اریک شوه، استاد دانشگاه، رسانه‌های ارتباطی جدید، تلفن‌ها و ضبط‌کننده‌های نوار کاست منجر به شکلی از «احیای دینی» در کشورهای مسلمان‌نشین خاورمیانه شده است.

تنش‌های واتیکان و کلیساهای کاتولیک و ناامیدی کلیسای محافظه‌کار آمریکا از پاپ بعدی

به گفته تعدادی از کارشناسان الهیات، محافظه‌کاران کاتولیک آمریکایی که امیدوارند پاپ بعدی از نظر ایدئولوژیک بیشتر مورد پسند آنها باشد تا پاپ فرانسیس ۸۶ ساله، احتمالاً با توجه به تنش‌های مداوم بین واتیکان و برخی از کلیساهای کاتولیک در ایالات متحده ناامید خواهند شد.

در ۵ آگوست، فرانسیس در جریان نشستی در پرتغال، شدیداً به آنچه عقب ماندگی و نگرش ارتجاعی برخی از کلیسای کاتولیک ایالات متحده خواند حمله کرد.

فرانسیس از زمان تصدی سمت پاپ در سال ۲۰۱۳، لحن مترقی‌تری نسبت به دو سلف بلافصل خود، پاپ بندیکت شانزدهم و ژان پل دوم داشته است. او با شور و اشتیاق در مورد محیط زیست صحبت کرده و از کاتولیک‌ها خواسته

است که به مبارزه علیه تغییرات آب و هوایی بپیوندند. فرانسیس گسترش گرسنگی در جهانی را با «منطق سرد بازار آزاد» مرتبط دانسته است.

در مورد مسائل اجتماعی، فرانسیس همچنان به اتخاذ مواضع محافظه کارانه اجتماعی مانند گناه خواندن همجنس‌بازی ادامه داده است، اما علیه جرم‌انگاری آن صحبت کرده و در مصاحبه‌ای با آسوشیتدپرس در ژانویه خواستار درک بیشتر همجنسگرایان شد.

چنین اظهاراتی باعث واکنش شدید عناصر درون کلیسای آمریکا مانند اسقف جوزف استریکلند در تگزاس شده است. در ماه مه، او پاپ را به تضعیف منبع ایمان مومنان متهم کرد. او قبلاً در ویدیویی پاپ را «دلچک شیطان صفت» خوانده بود. پس از آنکه اسقف اعظم کارلو ماریا ویگانو در سال ۲۰۱۸ نامه‌ای را منتشر کرد که فرانسیس را به پوشش لابی همجنسگرایان متهم کرد و از او خواست استعفا دهد، دهها اسقف آمریکایی تصمیم گرفتند از پاپ دفاع نکنند.

دیوید گیسون، مدیر مرکز دین و فرهنگ در دانشگاه فوردهام نیویورک، در مطلبی برای واشنگتن پست، استدلال کرد که محافظه‌کاران آمریکایی نمی‌توانند تنها منتظر فرانسیس باشند و انتظار داشته باشند که پاپ بعدی متمایل به بازگشت به جریان راست در رم باشد.

وی افزود: فرانسیس اکنون بیش از ۷۰ درصد از مجمع کاردینال‌ها را که جانشین او را انتخاب می‌کنند معرفی کرده است.

گیسون گفت: مرکز ثقل کاتولیک اکنون در نیمکره جنوبی است و کلیسای ایالات متحده تنها ۵ درصد از اعضای آن را تشکیل می‌دهد.

میشل دیلون، جامعه شناس دانشگاه نیوهامپشایر و متخصص در مذهب کاتولیک موافق است که فرانسیس تعداد زیادی از کاردینال‌ها را منصوب کرده که حساسیت‌های کلی او برای تضمین یک جامعه فراگیرتر را تایید می‌کنند. او گفت: با این حال پیشینه فکری پاپ آینده نمی‌تواند دقیقاً مشخص کند که او در مسند پاپی چگونه رفتار خواهد کرد. پاپ بندیکت نمونه خوبی برای این موضوع است. او به مدت ۲۵ سال قبل از پاپ شدن، به دلیل تأکید شدیدش بر آموزه‌های کلیسا در مورد مسائل جنسی (جلوگیری از بارداری، ازدواج و همجنس گرایی) شناخته شده بود. با این حال، پس از انتخاب به عنوان پاپ، تأکید او بیشتر بر فضایل معنوی (مانند خیریه)، عدالت اجتماعی و چالش‌های اخلاقی ناشی از نابرابری اقتصادی متمرکز بود.^۱

^۱ <https://fa.shafaqna.com/news/۱۶۴۶۹۹۰>

بحران جدید تانیاها؛ شعله‌ور شدن اعتراضات یهودی‌های آفریقایی در سرزمین‌های اشغالی

روز شنبه ۱۱ شهریور ماه تل آویو شاهد درگیری‌هایی بود که یادآور هفته‌ها تظاهرات در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۹ در سرزمین‌های اشغالی است. ظهر روز یکشنبه درگیری‌های شدیدی میان نیروهای پلیس رژیم صهیونیستی و اتباع مهاجر اریتره‌ای و دیگر سیاه‌پوستان یهودی در تل آویو رخ داد.

بهانه درگیری‌ها

بهانه شروع این درگیری‌ها، حضور حامیان دولت اریتره و مخالفان رئیس‌جمهور این کشور یعنی ایسایاس افورکی بود. قرار بود که سفارت اریتره در تل آویو به مناسبت روز انقلاب، که یادآور آغاز جنگ استقلال اریتره علیه اتیوپی

در اول سپتامبر ۱۹۶۱ است، جشنی را برگزار کند. گفتنی است انقلاب اریتره در نهایت به استقلال این کشور از اتیوپی در سال ۱۹۹۱ منجر شد.

جشنی که البته به ساعت‌ها درگیری منجر شد و با ورود پلیس این درگیری‌ها شدت گرفت و تا بعداز ظهر و با زخمی شدن بیش از ۱۵۰ نفر ادامه یافت. گفته می‌شود که بیش از ۱۸ هزار پناهجوی اهل اریتره در فلسطین اشغالی حضور دارند که بیشتر آنها به طور غیرقانونی از طریق شبه جزیره سینا در مصر وارد آن کشور شده‌اند.

همچنین سودانی تبارها و اتیوپی تبارها نیز در این اعتراضات شرکت کردند و به نظر می‌رسد سایر سیاه‌پوستان فرصت را غنیمت شمرده تا اعتراضات خود را فراتر از اریتره تبارها علیه حاکمیت نژادپرستانه در تل‌آویو اعلام کنند. تصاویر زیادی منتشر شده که خونریزی شدید و زخمی شدن برخی معترضان را نشان می‌دهد.

تایمز اسرائیل خبر داده است که حال ۱۵ نفر از آسیب‌دیدگان اعتراضات وخیم است و ۱۱ نفر از آنها بر اثر شلیک گلوله زخمی شده‌اند، از جمله چهار نفر که تحت عمل جراحی قرار گرفته‌اند. جراحات دیگر معترضان شامل ضربات چاقو و ضربه به سر بوده است.

گزارش‌ها حکایت از خشونت گسترده نیروهای نظامی و پلیس علیه سیاه‌پوستان معترض در تل‌آویو دارد. از جمله روزنامه صهیونیستی تایمز اسرائیل خبر داده است که نیروهای پلیس از سلاح گرم به صورت گسترده علیه معترضان استفاده کردند. سیاه‌پوستان باور دارند که این حملات مانند مثال‌های قبل، ناشی از نگاه نژاد پرستانه به آنهاست.

سیاه پوستان در سرزمین‌های اشغالی و سابقه اعتراضات

همانگونه که گفته شد، اتفاقات تل آویو و برخورد شدید پلیس با سیاه پوستان، هرچند دلیل اولیه آن دیگری بین مخالفین و موافقین دولت کنونی اریتره بود، اما پیوستن دیگر آفریقایی‌های سیاه پوست به این تظاهرات و کشیده شدن این اعتراضات به خیابان‌ها، مغازه‌ها و درگیری شدید با پلیس طی چند ساعت، نشان از یک مسئله دیگر دارد که اتفاقاً در سرزمین‌های اشغالی مسبوق به سابقه است؛ و ریشه اصلی آن هم «نژاد پرستی علیه یهودیهای سیاه پوست» است.

سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۹ هم درگیری و تظاهرات‌های گسترده‌ای در تل آویو و دیگر مناطق از سوی سیاه پوستان رخ داد. سال ۲۰۱۹ اعتراضات یهودیان فلاشا با کشته شدن یک جوان ۱۸ ساله شروع شد. به باور فلاشا و خانواده مقتول، فرزندشان به دلیل آنکه تنها یهودی اتیوپیایی و سیاه‌پوست بوده به دنبال یک جدال کوچک از ناحیه سینه هدف گلوله قرار گرفته و به قتل رسیده است. سال ۲۰۱۵ هم انتشار ویدئوی ضرب و شتم یک جوان نظامی سیاه‌پوست توسط دو مأمور سفیدپوست پلیس، بیش از دو هزار تن از سیاه پوستان آفریقایی‌تبار در بیت‌المقدس و تل‌آویو را به خیابان‌ها کشاند.

سابقه درگیری‌ها و گسترده و وخیم بودن حال ۱۵ سیاه پوست در درگیری‌های دیروز مقامات تل آویو را نگران کرده که شاید اعتراضات گذشته تکرار شود. همین مسئله باعث شد دیروز نتانیاهو در اقدامی فوری به همه نهادهای امنیتی دستور داد به سرعت نظم عمومی را در جنوب تل‌آویو برقرار کنند.

این ترس زمانی مضاعف می‌شود که تظاهرات شبیه‌ها علیه قانون اصلاحات قضائی هنوز یقه نتانیاهو را رها نکرده و یکشنبه شب بعد از آرام شدن خیابان‌های جنوب تل‌آویو، تظاهرات‌های اعتراضی در مرکز شهر برپا شد.

یهودیانی که یهودی نیستند!

به صورت کلی به یهودیان آفریقایی در سرزمین‌های اشغالی فلاشا (فلاشه) یا یهودیان اتیوپی تبار می‌گویند. بخشی از یهودیانی که اکنون اریتره‌ای نامیده می‌شوند، همان یهودیان فلاشا هستند که در دهه‌های ۹۰ میلادی از اتیوپی به سرزمین‌های اشغالی آمده‌اند.

امروزه بیش از ۱۲۰ هزار اتیوپیایی تبار در فلسطین اشغالی زندگی می‌کنند که حدود ۲ درصد جمعیت آن را تشکیل می‌دهند. از این جمعیت، تنها یک سوم آن‌ها متولد خود سرزمین‌های اشغالی هستند و مابقی آن‌ها، از آفریقا مهاجرت نموده‌اند. پس از تشکیل رژیم جعلی صهیونیستی، در اصالت آئین اتیوپی‌ها بحث‌های زیادی رخ داد و تردید ایجاد شد و به نظر صهیونیست‌ها، آن‌ها یهودیانی «راستین» نبودند.

لذا در ابتدا از زندگی در اراضی مقدس منع شدند. این ممنوعیت تا سال ۱۹۷۵ ادامه داشت، اما در این سال اسحاق رابین، نخست‌وزیر وقت این رژیم، یهودیان فلاشا را به رسمیت شناخت و ممنوعیت مذکور برداشته و یهودیان اتیوپیایی از «حق» مهاجرت به سرزمین مقدس برخوردار شدند. رابین تنها یک هدف داشت، افزایش جمعیت.

بر طبق جدیدترین آمارهای وزارت رفاه و خدمات اجتماعی رژیم صهیونیستی، حدود ۷۵ درصد از خانواده‌های اتیوپیایی زیر خط فقر زندگی می‌کنند. دوسوم از آن‌ها- و در برخی از شهرها نزدیک به ۹۰ درصدشان- محتاج کمک‌های دولتی و اعانات برای گذران زندگی خود هستند. نرخ بیکاری در میان آن‌ها نزدیک به ۷۰ درصد است و تنها ۲۱ درصد از نوجوانان اتیوپیایی یا آفریقایی شرایط حضور در دانشگاه‌ها را پیدا می‌کنند.

امروزه یهودیان فلاشا بسیار از زندگی خود ناراضی‌اند. یکی از دلایلی که فلاشاها را به سوی اعتراض سوق داده تصویب قانون دولت-ملت یهود است. این قانون در بند نخست به تعریف آنچه «دولت اسرائیل» نامیده شده می‌پردازد؛ «اسرائیل» یک سرزمین برای «قوم یهود» بر اساس حق طبیعی، فرهنگی، دینی و تاریخی معرفی می‌شود. تأکید بر قوم یهود به جای آئین یهود، نژادپرستانه بودن این قانون را کاملاً عیان می‌کند. ضمن آنکه طبیعی، مذهبی و تاریخی دانستن سرزمین فلسطین برای قوم یهود کاملاً امری ضد حقوقی و ضد انسانی حتی بر اساس تمام قطعنامه‌های سازمان ملل، شورای امنیت و یونسکو است. در این بند تأکید شده حق تعیین سرنوشت «اسرائیل» تنها منحصر به قوم یهود است؛ این ادعا به معنای نادیده گرفتن و کنار گذاشتن اعراب یهودی، دروزی‌ها و حتی یهودیان فلاشا و آفریقایی است که اکثر صهیونیست‌ها آنان را از قوم یهود نمی‌دانند.

رژیم صهیونیستی در دوگانه، ادغام یا اخراج؟

علی رغم گذشت چند دهه از اجازه ورود یهودی‌های آفریقایی به سرزمین‌های اشغالی با هدف افزایش تعداد مهاجرین و جبران کمبود جمعیت در مقابل اعراب و فلسطینی‌ها، اما هنوز گویا در سطح اجتماعی و سیاسی صهیونیست‌ها، شرایط برای پذیرش آنها وجود ندارد. ضمن آنکه فقر، پایین بودن سطح سواد و در نتیجه پایین بودن منزلت اجتماعی باعث شده گروه‌های تبهکار در آنها زیاد بوده و جامعه سیاه بوستان آفریقایی رژیم صهیونیستی در یک دور باطل نژاد پرستی و احساس تحقیر قرار بگیرند.

از سوی دیگر تلاش‌هایی برای بهبود وضعیت آنها چه در سطح اقتصادی و چه منزلت اجتماعی رخ داده است. به طور نمونه می‌توان به ساخت فیلمی در سال ۲۰۱۹ پس از اعتراضات آن سال اهالی فلاشا در سرزمین‌های اشغالی با عنوان میعادگاه غوطه‌ور دریای سرخ (The Red Sea Diving Resort) اشاره کرد. این فیلم در خصوص مهاجرت یهودیان اتیوپی، به سرزمین‌های اشغالی طی دهه ۸۰ میلادی است. در فیلم یک گروه از اعضای موساد طی عملیات‌های گوناگون هزاران یهودی آواره اتیوپی را از اردوگاه‌های آوارگان در سودان از طریق دریا با کمک نیروی دریای ارتش اسرائیل و در عملیات آخر از طریق هواپیما وارد اسرائیل می‌کنند. محل پوشش این تیم نجات برای انجام عملیات، یک هتل ساحلی کنار دریای سرخ است. ساحلی که البته آن دوران جزئی از اتیوپی بوده است و از سال ۱۹۹۱ با اعلام استقلال اریتره از اتیوپی، دیگر جزو خاک اریتره است.

این فیلم سعی کرده است با قهرمان نشان دادن یک عضو موساد، یهودیان فلاش‌آفریقایی را هم در خانواده اسرائیل جا دهد و در حاشیه این مسئله به کلیدواژه همیشگی «آوارگی یهود» و «ظلم به یهود در تاریخ» بپردازد. اما با این حال طیف زیادی به دنبال اخراج فلاشا و اریتره تبارها هستند، امروز رسانه‌های عبری به نقل مقامات فاش کردند که دولت نتانیاهو قصد دارد برخی از اریتره و اتیوپی تبارهایی که هنوز پاسپورت ندارند و در درگیری‌های دیروز نقش داشته‌اند را اخراج کند. ای ۲۴ فاش کرد کمتر از یک روز پس از برگزاری تظاهرات گسترده سیاه پوستان اریتره تبار در تل آویو، حال کابینه نتانیاهو یک کمیته ویژه وزیران را تشکیل داده است که وظیفه آن بررسی امکان اخراج معترضان اریتره‌ای است.

نتیجه

رژیم صهیونیستی نه تنها از منظر سیاسی، حقوقی و شیوه شکل‌گیری یک موجود نامشروع و دروغین است، بلکه از منظر جامعه‌شناسی مختصات یک واحد نرمال را ندارد. شکل‌گیری بر اساس ادعای دروغ «آرمان صهیونیسم و سرزمین موعود» موجب شد در دهه‌های اول ۱۹۰۰ تا دهه ۱۹۵۰ یهودیان زیادی با نژاد، تفکر و حتی مذهب‌های گوناگونی از سراسر جهان با وعده‌های دروغین به سرزمین‌های اشغالی مهاجرت نمایند. این مهاجرت‌ها بر پایه یک هدف خیالی موجب شد جامعه شکل‌گرفته در سرزمین‌های اشغالی هیچ‌یک از الزامات شکل‌گیری یک جامعه را نداشته باشد.

با گذشت چند دهه این چند دستگی هویتی و شکاف اجتماعی جامعه یهودی سرزمین‌های اشغالی نه تنها ترمیم نشده است، بلکه روز به روز افزایش هم یافته است. اختلاف میان مذهبی‌ها و سکولارها، اعراب اسرائیلی با یهودی‌ها، سفاردی‌ها و اشکنازی‌ها، نژاد پرستی نسبت به یهودیان فلاشا و سیاه پوست و ... همگی بخشی از نزاع‌های اجتماعی زنده و پویای سرزمین‌های اشغالی است که روز بروز در حال تشدید است. نزاعی که برای صهیونیست‌ها یادآور فروپاشی دو حکومت یهودی تاریخ در دهه هشتم عمرشان است.^۱

آیا قدرت ارتدوکس‌های افراطی اسرائیل روبه‌افول خواهد گذاشت؟

جنگجالی که اکنون در اسرائیل بر سر اصلاحات قضایی دولت در جریان است، تنها به برنامه‌های آن برای محدود کردن اختیارات دادگاه‌ها و تحت کنترل

۱ <https://www.mehrnews.com/news/۵۸۷۸۰۳۷>

در آوردن سیاسی بیشتر آنها مربوط نمی‌شود. بلکه عمدتاً تمام جوانب جامعه اسرائیل را تحت تاثیر قرار خواهد داد. پرسش این است که آیا این جامعه لیبرال، دموکراتیک و عمدتاً سکولار باقی خواهد ماند یا بسته‌تر، کم‌مدارتر و مذهبی‌تر می‌شود. یهودیان فوق‌ارتدوکس اسرائیل موسوم به حریدی‌ها در مرکز این مناقشه قرار دارد.

اگرچه اپوزیسیون عمدتاً خشم خود را بر سر بنیامین نتانیاوو، یاریو لوین و سیمچا روتمن که معماران طرح اصلاحات قضایی هستند، ابراز می‌کنند، اما یهودیان فوق‌ارتدوکس که در زبان عبری به نام حریدی‌ها شناخته می‌شوند، نیز هدف انتقادات اپوزیسیون قرار گرفته‌اند.

معترضان در محله‌های حریدی‌ها و در مقابل «دادگاه‌های خاخام» تحت تسلط حریدی‌ها راهپیمایی و تجمع کردند. دادگاه‌های خاخام دادگاه‌هایی هستند که شکل سخت‌گیرانه‌ای از قوانین مذهبی را در مناطقی که در اختیارشان است بر جمعیت یهودی تحمیل می‌کنند.

سیاستمداران فوق‌ارتدوکس از جبهه‌های سیاسی «اتحاد یهودیت توراتی» و «احزاب شاس» به خنثی کردن قدرت دادگاه‌ها علاقه دارند و در ابتدا از اصلاحات قضایی نتانیاوو حمایت کردند. دلیل این حمایت، حفاظت از مردان جوان این جامعه (حریدی‌ها) در برابر تصمیم دادگاه عالی اسرائیل در رابطه با خدمت در ارتش بود.

اما حریدی‌ها مشارکت کمی در پیشبرد این طرح داشته‌اند، در واقع آنها کم‌کم عقب کشیده‌اند. هنگامی که جناح راست اولین تجمع بزرگ خود را به نفع اصلاحات قضایی در ماه مه ترتیب داد، یک روزنامه برجسته حریدی در

گزارشی نوشت که هرکسی که در آن تظاهرات شرکت کرد؛ «از ما نیست». در ۲۰ جولای، همین روزنامه سرمقاله‌ای را منتشر کرد که در آن ائتلاف خواسته بود تا به طور کلی از اصلاحات قضایی عقب نشینی کند.

بی تردید ترس از قرار گرفتن در خط مقدم دعوا بر سر اصلاحات قضایی یکی از عوامل موثر در عقب نشینی خریدی‌ها است. با این حال این مورد عامل اصلی نیست. عامل اساسی این است که رهبران خریدی از این می‌ترسند که بسیاری از پیروانشان، به ویژه جوانان، به طور فزاینده‌ای درگیر سیاست‌های راست افراطی شوند و از جامعه خریدی دور شوند و کنترل خاخام‌ها بر آنها دشوار گردد.

برای گروهی که می‌خواهد تا حد امکان از دنیای سکولار جدا بماند، پیوستن به تظاهرات، شرکت در رویدادهایی که مردان و زنان در آنها دوشادوش یکدیگر هستند، دنبال کردن رسانه‌های خبری و برقراری تماس با فعالان غیر خریدی، خطر شکستن حائلی که رهبران خریدی برای سالیان متمادی اطراف جامعه خود بنا کرده‌اند را افزایش می‌دهند.

اگرچه خریدی‌ها در تظاهرات اخیر راست‌گرایان افراطی طرفدار اصلاحات قضایی شرکت نکردند اما روندهای سیاسی و بازار کار نشان می‌دهند که نفوذ رهبران مذهبی برای همیشه دوام نخواهد آورد. وقتی این نفوذ آنقدر محو و کم‌رنگ شود که خاخام‌ها دیگر نتوانند رفتار پیروان خود را تعیین کنند، نفوذ احزاب افراطی ارتدوکس کاهش می‌یابد و نقشه سیاسی اسرائیل به شکل قابل توجهی تغییر می‌کند.

خشم معترضان نسبت به ارتدوکس‌های افراطی بیشتر از هر چیزی به حمایت آنها از اصلاحات قضایی مربوط می‌شود تا عامل دیگر. خریدی‌ها نه تنها بسیار پاینده به مذهب هستند، بلکه بسیاری از ارزش‌های لیبرال از جمله؛ استقلال شخصی، دموکراسی و برابری را تحقیر می‌کنند. دیدگاه یهودیان لیبرال و بسیاری از جناح‌های راست میانه‌رو در بسیاری از موارد در تقابل با خریدی‌ها قرار دارد. به اعتقاد معترضان موضوع نگران‌کننده‌تر این است که قدرت سیاسی خریدی‌ها در دهه گذشته رشد بی‌سابقه‌ای داشته است، زیرا احزاب سیاسی افراطی ارتدوکس به متحدان ثابت نتانیا‌هو و راست‌های افراطی اسرائیل تبدیل شده‌اند.

در زمان فعلی آنها قدرتمندتر از همیشه هستند. ائتلاف حکومتی نتانیا‌هو شامل هیچ یک از احزاب میانه‌رو نیست که به عنوان یک عامل مهارکننده عمل کند. این مسئله فضای قابل توجهی را برای خریدی‌ها مهیا ساخته است. آنها نه تنها مبالغ بی‌سابقه‌ای از بودجه دولتی را برای مؤسسات آموزشی خود به دست آورده‌اند، بلکه در حال تصویب قانونی هستند که معافیت مردان جوان خود را در پیش نویس لایحه نظامی که از جایگاهی مشابه جایگاه قانون اساسی برخوردار است، تضمین می‌کند. در صورت تصویب این لایحه به این صورت، حتی دادگاه عالی اسرائیل نیز توانایی تغییر و اصلاح آن را نخواهد داشت. خریدی‌ها همچنین به دنبال کسب اختیارات بیشتر برای دادگاه‌های خاخام هستند، تا قوانین موجود علیه تحریک نژادپرستی را گسترش دهند.

دموگرافی (جمعیت‌شناسی) خریدی‌ها هم منشاء قدرت سیاسی آنها است و هم عامل ضعف و پریشانی اقتصادی آنها. به عبارتی دموگرافی خریدی‌ها به مثابه یک شمشیر دولبه است. جامعه خریدی‌ها نه تنها به دلیل نرخ بالای زاد و ولد،

بلکه به دلیل نظام ارزشی که در طی نیم قرن اخیر ایجاد کرده و همینطور سرانه مطالعه بالا، توانسته از جایگاه متمایزی در اسرائیل برخوردار شود.

برپایه تفکر این جامعه افراطی انتظار می‌رود، مردان از تحصیلات سکولار، خدمت سربازی و مشاغل پردرآمد اجتناب کنند. اگر آنها زمانی کار پیدا کنند، اغلب در مشاغل کم دستمزد و کم مهارت مشغول به کار می‌شوند. از قضا، این واقعیت که زنان به عنوان شهروندان درجه دوم در نظر گرفته می‌شوند این امکان را برای آنها فراهم کرده که آنها اجازه خواهند داشت مهارت‌های مربوط به کار را در مدرسه کسب کنند تا بتوانند پس از ازدواج به حمایت از خانواده خود کمک کنند.

از آنجایی که مردان برای مطالعه امور دینی آموزش دیده‌اند و تشویق می‌شوند تا به خوبی به مطالعات خود تا بزرگسالی ادامه دهند، تنها کمی بیش از نیمی از مردان بالغ در بازار کار حضور دارند. این درحالی است که این رقم برای هم‌تایان یهودی غیرحریدی آنها ۸۹ درصد است. نرخ فقر در این جامعه دو برابر جمعیت عمومی است.

در نتیجه از آنجایی که جمعیت افراطی ارتدوکس افزایش یافته است، اقتصاد اسرائیل احتمالاً با یک ضربه سنگین مواجه شود. مردانی که از اشتغال خودداری می‌کنند، در حالی که از کمک هزینه‌ها و یارانه‌های دولتی بهره‌مند می‌شوند، کمک اندکی به پایه مالیاتی اسرائیل می‌رسانند و در برخی موارد حتی این مقدار کم هم وجود ندارد.

خانواده‌های پرجمعیت و جمعیت رو به رشد جامعه حریدی بر سیستم مراقبت‌های بهداشتی، زیرساخت‌ها و تامین مسکن فشار خواهد آورد. از سویی

دیگر تلاش‌های دولت برای تشویق خریدی‌ها به کسب آموزش سکولار بیشتر، از جمله ریاضی، علوم و انگلیسی، با مقاومت شدید رهبران جامعه خریدی و سیاستمداران آنها روبرو شده است.

در مواجهه با این فشارها، خریدی‌ها اصرار خود را بر آموزش کاملاً توراتی، زندگی تحصیلی به جای اشتغال و انزوا از جهان کاهش داده‌اند. تحقق این امر مستلزم زمان و خواست حقیقی رهبران این جامعه است. تغییرات در این جامعه به آرامی و در میان انکار هرگونه تغییر از سوی رهبران آن، رخ می‌دهند.

تغییر از قبل با زنان آغاز شده است. همسران و مادران شاغل زمانی پدیده‌ای حاشیه‌ای بودند، اما در دهه گذشته به ستونی از اقتصاد خریدی تبدیل شده‌اند، زیرا اشتغال زنان به ۷۸ درصد رسیده است که نزدیک به نرخ زنان یهودی غیرخریدی است.

در همین حال، سیاستمداران خریدی بر ایجاد شغل برای مردان فشار می‌آورند. قانونی که اخیراً در کنست تصویب شد، شرکت‌های دولتی و مقامات محلی را ملزم کرد که خریدی‌ها و سایر اقلیت‌ها را با نرخ‌های بالاتر استخدام کنند. قانون جدید خدمت اجباری با حمایت احزاب افراطی ارتدوکس، سنی که در آن یک مرد جوان دیگر نیازی به تحصیل در یشیوا برای معافیت از خدمت سربازی ندارد را از ۲۶ سال به ۲۱ سال کاهش داده است. تعجب آور نیست که بسیاری از سیاست‌گذاران از این طرح حمایت می‌کنند، زیرا این امر باعث می‌شود مردان جوانی که از تحصیل در یشیوا خوششان نمی‌آید شغلی پیدا کنند. آنچه شگفت‌آورتر است این است که رهبران حزب خریدی نیز از این طرح حمایت کرده‌اند.

خاخام‌ها بدون شک امیدوارند که شغلی ایجاد کنند که نیاز به آموزش سکولار نداشته باشد و پیروان خود را در محدوده تفکرات جامعه خریدی نگه دارند. اما این یک چالش بزرگ خواهد بود. در اقتصاد اسرائیل که بشدت با فناوری‌های پیشرفته ترکیب شده است تعداد محدودی از مشاغل متناسب با این خواسته وجود دارند.

هنگامی که یک مرد از جامعه خریدی در اقتصاد اسرائیل ادغام شود و دیگر به صورت ۲۴ ساعته به مطالعه تورات نپردازد، احتمالاً توسط کالاها و خدمات مصرفی وسوسه می‌شود، مستقل‌تر از خاخام‌ها و سیاستمداران فوق‌ارتدوکس می‌گردد و مانند دیگران به مسائل سیاسی علاقه‌مند خواهد شد. این روند منجر به افزایش نرخ ترک تحصیل در جامعه خریدی خواهد شد و شدت دینداری افراطی ارتدوکس آنها را تعدیل خواهد کرد.

برای آینده قابل پیش‌بینی، بعید است که این امر به دستاوردهای سیاسی تبدیل شود. سیاستمداران خریدی به طور سنتی بین چپ و راست در مورد سیاست خارجی و سایر موضوعاتی که هیچ ارتباط مستقیمی با منافع جامعه آنها ندارند، حرکت می‌کنند. با این حال، در طول دهه گذشته، آنها غالباً به سمت راست حرکت کرده‌اند.

نظرسنجی‌ها نشان می‌دهند که دیدگاه‌های سیاسی خریدی‌های معمولی در سمت راست نیز محکم‌تر است. اما این کمک چندانی به احزاب سیاسی خریدی نخواهد کرد. قفل آنها بر جامعه نه بر اساس ایدئولوژی راست گرایانه، بلکه بر اساس توانایی آنها در پمپاژ کردن پول از دولت و سپس تخصیص آن به اعضای جامعه و نهادهای خود است. همچنین از مرجعیت دینی خاخام‌های وابسته به

آنها نیز ناشی می‌شود. از آنجایی که رفته رفته خریدی‌ها کمتر به کمک‌های دولتی و اقتدار رهبران خاخام تکیه می‌کنند، این قدرت ناگزیر از بین خواهد رفت. در انتخابات سال گذشته، حزب راست افراطی صهیونیسم مذهبی بسیاری از رای دهندگان خریدی را از احزاب سنتی افراطی ارتدوکس به سمت خود کشاند.

با توجه به جهتی که اسرائیل در پیش گرفته است – که با تصویب اولین قانون اصلاحات قضایی در ۲۴ جولای تقویت شد – نگرانی معترضان در مورد خریدی‌ها قابل درک است. اکنون یک جنگ فرهنگی در اسرائیل در جریان است که توانایی تحت تاثیر قرار دادن تمامی بخش‌های آن را دارد. آنچه امروز شاهد آن هستیم احتمالاً اوج قدرت سیاسی یهودیان افراطی ارتدوکس را نشان می‌دهد و البته که افراطیون ارتدوکس به این مسئله آگاه هستند.^۱

^۱ <https://foreignpolicy.com/۲۷/۰۷/۲۰۲۳/israel-ultra-orthodox-judicial-religion-netanyahu/>

بخش چهارم: گزارش‌ها

ماجرای دستگیری روحانی شیعه پاکستانی و آغاز بزرگترین اعتراض شیعیان پاکستان

اواخر مردادماه در جریان اعتراضات شیعیان پاکستان به لایحه جنجالی مقابله با توهین به مقدسات، روحانی شیعه حجت الاسلام سید باقر حسین الحسینی جانشین امام جمعه اسکار دو که در تجمع شیعیان سخنرانی کرده بود، توسط نیروهای امنیتی پاکستان دستگیر شد. این دستگیری سرآغازی برای شعله ور شدن اعتراضات جدید شیعیان در این منطقه شد.

لایحه جنجالی

بهمن ماه ۱۴۰۱ لایحه اصلاحی قانون جلوگیری از توهین به صحابه پیامبر (صلی الله علیه وآله) و اهل بیت (علیهم السلام) و امهات المؤمنین با اتفاق آراء اعضای مجلس ملی پاکستان به تصویب رسید تا پس از تصویب در مجلس سنای پاکستان و امضای رئیس جمهور به قانون تبدیل شود. براساس اصلاحیه قانون

«دفاع از ناموس صحابه»، مجازات توهین به صحابه و اهل بیت علیهم السلام شامل ۱۰ سال حبس و در مواردی هم می‌تواند منجر به حبس ابد شود. چندی پیش نیز این لایحه جهت تصویب در سنا مطرح و این بار بدون بررسی و حتی مشاهده متن لایحه، به تصویب رسید. اگرچه عارف علوی رئیس جمهور پاکستان حاضر به تایید این قانون جنجالی نشد و آن را برای بازنگری بیشتر به پارلمان پس فرستاد اما تصویب فوری این لایحه علیرغم ابهامات موجود در آن موجب اعتراض شیعیان این کشور شد. مجلس وحدت مسلمین به عنوان حزب پیشرو شیعیان پاکستان تصویب اصلاحیه قوانین توهین به مقدسات در مجلس این کشور را ترفند عناصر تکفیری برای تخریب فضای صلح و برادری میان پیروان مذاهب اسلامی در پاکستان دانست.

حجت الاسلام و المسلمین ناصر عباس جعفری رئیس این حزب تصویب لایحه یادشده را یک قانون سیاه و مغایر با قانون اساسی پاکستان دانست و نسبت به سوء استفاده نیروهای افراطی در پاکستان از قانون به اصطلاح مقابله با توهین به مقدسات و عقاید مذاهب اسلامی هشدار داد.

تجمعات اعتراضی

اواخر مردادماه بزرگترین اجتماع شیعیان پاکستان در پایتخت این کشور در اعتراض به تصویب قوانین جنجالی مقابله با توهین به مقدسات برگزار شد و رهبران مذهبی و سیاسی شیعه طی اولتیماتومی به دولت اعلام کردند که در صورت عدم توجه به هشدار شیعیان، ۲۵ شهریور دست به تحصن بزرگ در پایتخت خواهند زد.

حجت الاسلام سید باقر حسین الحسینی جانشین امام جمعه اسکار دو مرکز ایالت گلگت بلتستان نیز در حمایت از این گردهمایی سخنانی ایراد کرد و تصریح داشت که در اول ماه ربیع الاول (۲۵ شهریور) در اجتماع عظیم معترضین به تصویب این لایحه شرکت خواهد کرد.

اما اعلام این حمایت به مزاج عناصر تکفیری که خود را «اهل سنت و جماعت» (گروه تروریستی سپاه صحابه سابق) می‌نامند، خوش نیامد و به همین

منظور انجمن اهل سنت و جماعت گلگت بلتستان ۲۸ مرداد شکایتی علیه جانشین امام جمعه اسکار دو ثبت کرد. این گروه تندرو در متن شکایت مدعی شدند که سید باقر الحسینی ضمن سخنرانی علیه لایحه ناموس صحابه، علیه معاویه و ابوسفیان از کلمات توهین‌آمیزی استفاده کرده است که این امر منجر به جریحه‌دار شدن احساسات مسلمانان شد.

دستگیری حجت‌الاسلام حسینی

با عدم موفقیت این اقدام، این افراد فراخوانی را برای برگزاری اجتماع در مسجد الاقصی منطقه منتشر کردند. به همین منظور تعدادی از پیروان مکتب تکفیری و تروریستی سپاه صحابه روز سه شنبه ۳۱ مرداد گردهم آمدند. سخنرانان پس از ایراد سخنان خود، اعلام کردند که تحصن ما با بستن جاده قره قروم آغاز شده است و تا دستگیری سید باقر الحسینی ادامه خواهد داشت.

در اجتماعات برگزار شده از سوی این عناصر تکفیری علیه سید باقر الحسینی در منطقه دیامر، شعارهای «شیعه کافر» نیز سر داده شد. این تجمع اعتراضی در نهایت منجر به دستگیری حجت‌الاسلام حسینی شد.

ناگفته نماند سید باقر الحسینی پروژه آبرسانی به یکی از مناطق ایالت گلگت-بلتستان را پیگیری می‌کرد که موفقیت بزرگی از جنبه سیاسی برای شیعیان منطقه بود. برخی از فعالین رسانه‌ای بر این باورند که تحرکات اخیر عناصر سپاه صحابه به منظور شکست دادن این پروژه است. همچنین گفته شده سخنرانی سید باقر الحسینی تنها یک بهانه بوده و هدف اصلی شکست دادن شیعه در این پروژه مردمی است.

واکنش شیعیان

از سوی دیگر انجمن‌ها و گروه‌های شیعه ایالت گلگت-بلتستان ضمن اعلام حمایت از سید باقر حسین الحسینی، اقدامات صورت گرفته از سوی عناصر سپاه صحابه را گامی برای ناامن کردن منطقه و ایجاد درگیری و شعله‌ور ساختن تفرقه مذهبی عنوان کردند.

شیعیان این ایالت در واکنش به دستگیری سید باقر حسینی به خیابان‌ها آمدند. اگر چه رسانه‌های پاکستان این اعتراضات را پوشش ندادند اما تصاویر و فیلم‌های منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی نشان‌دهنده جمعیت بالای شیعیان در این اعتراضات بود تا جایی که برخی رسانه‌ها این تجمعات را بزرگترین تظاهرات اعتراضی این منطقه تا کنون اعلام کردند. حجت الاسلام محمد حسن جعفری از علمای شیعه پاکستان و امام جمعه اسکار دو با اعلام اینکه ما خواهان آزادی سید باقر الحسینی هستیم گفت اگر این خواسته ما برآورده نشود از مردم می‌خواهیم یک بار دیگر به خیابان‌ها بیایند.

تهدید به جدایی در ایران کوچک

منطقه گلگت-بلتستان از نظر اداری به سه بخش تقسیم می‌شود: بلتستان، دیامر و گلگت. این منطقه از غرب با استان پاکستانی خیبر پختونخوا، در شمال با دالان و اخان افغانستان، در شرق و شمال شرق با ناحیه سینکیانگ چین، در جنوب غرب با ناحیه کشمیر آزاد تحت کنترل پاکستان، در جنوب شرق هم با ایالت جامو و کشمیر هم‌مرز است. این ناحیه به همراه دو ناحیه دیگر، منطقه

مورد مناقشه کشمیر را تشکیل می‌دادند که سبب درگیری‌هایی میان هند و پاکستان از زمان استقلال این دو کشور و چندپارگی هند در ۱۹۴۷ است.

گلگت بلتستان در نقشه کشور پاکستان یک منطقه خود مختار به شمار می‌آید. به همین دلیل سال‌هاست مردم این منطقه با برگزاری تجمعات و اعتراضات گسترده خواستار موافقت حکومت پاکستان با قانون ایالتی شدن این منطقه هستند اما هنوز با درخواست آنها موافقت نشده است.

در طی این سال‌ها مردم این منطقه با کمبود آرد، برق و آب آشامیدنی روبرو هستند و با این همه محرومیت‌ها، پول‌های هنگفتی دولت پاکستان از مردم به دلیل ارائه خدمات برق می‌گیرد و به گفته یکی از شهروندان: مردم اسلام آباد برق مصرف می‌کنند و مردم محروم گلگت بلتستان بهای آن را می‌پردازند.

همچنین دانش‌آموزان و دانشجویان بایستی برای تحصیل علم به مناطق دوردست رفت‌وآمد کنند و این رفت‌وآمدها خسارت‌های جانی و مالی بسیاری به بار آورده است.

گلگت بلتستان تنها منطقه با اکثریت شیعه در پاکستان عمدتاً سنی است. در زمان ژنرال ضیاءالحق، دولت پاکستان سعی کرد با انتقال اهل سنت به منطقه، ترکیب جمعیتی این ایالت را تغییر دهند.

«اسکار دو»، مرکز منطقه «بلتستان» شهری زیبا در دل کوه‌های هیمالیاست که در بالاترین نقطه شمالی پاکستان واقع شده و با چین و هند هم‌مرز است. مردم این شهر از شدت علاقه به اهل بیت (ع) سالی دو بار برای سرور و سالار شهیدان عزاداری می‌کنند. هر سال مردم مناطق مختلف «بلتستان» غیر از ماه محرم ایامی را با نام «اسد» در وسط تابستان به عزاداری سالار شهیدان اختصاص می‌دهند. اسد

چونان محرم است و به مدت یک دهه دقیقاً مشابه عاشورای حسینی اقامه عزا در آن صورت می‌گیرد.

عشق و محبت اهل بیت علیهم‌السلام است که باعث شده مردم بلتستان انقلاب ایران را عاشقانه دوست داشته باشند و به آن منطقه لقب «ایران کوچک» را بدهند. «اسکاردو» بدون شک امن‌ترین نقطه پاکستان محسوب می‌شود، که حتی یک حمله تروریستی در آن صورت نگرفته است! حتی زندان این شهر در بسیاری از روزهای سال تنها یکی دو زندانی دارد!

در جریان اعتراضات اخیر برخی شیعیان در واکنش به بسته شدن جاده قره قروم توسط گروه‌های تکفیری، اعلام کردند در صورت عدم آزادی سید باقر حسینی و مسدود ماندن جاده قره قروم به جای سند و پنجاب به سمت کارگیل خواهند رفت که اشاره به جدایی از پاکستان و ادغام در هند دارد.

واکنش مسئولین منطقه

پس از شعله ور شدن اعتراض شیعیان، دولت اینترنت منطقه را قطع کرد. همچنین تمام موسسات آموزشی در اسکاردو تعطیل شد. بنا بر گزارش‌ها، گردشگران زیادی به دلیل بسته شدن مسیرها در این منطقه دچار مشکل شدند. هفته گذشته حاجی گلبرخان، از مسئولین ایالت گلگت-بلتستان، در نشست خبری با وزیر حقوق و وزیر داخله در دارالانشای الوزرا اعلام کرد که دولت از علمای سراسر پاکستان دعوت کرده است تا این موضوع بحث‌برانگیز را که در یک هفته گذشته باعث تنش‌های جمعی در منطقه شده است، حل کنند. حاجی

گلبر خان مدعی شد که بلاتکلیفی کنونی منطقه تا ۲ روز دیگر برطرف خواهد شد.^۱

بهشت روی زمین؛ گزارش رئیس سازمان بین‌المللی صلح در آمریکا از پیاده‌روی اربعین

دکتر مهدی علوی نویسنده ایرانی‌تباری که از سال ۱۹۶۵ مقیم آمریکاست، سال ۲۰۱۸ در سفری به عراق در راهپیمایی اربعین حسینی شرکت می‌کند. وی چندی پیش تجربیات خود از این سفر را طی گزارشی در سایت [fairobserver](http://fairobserver.com) منتشر کرد.

^۱ <https://syaaq.com/۲۷۶۶۲>

دکتر علوی که بنیانگذار و رئیس سازمان بین‌المللی صلح (یک سازمان خیریه غیر مذهبی و غیر حزبی در ایالات متحده) است در مورد آشنایی خود با راهپیمایی اربعین می‌نویسد: پس از خواندن مقاله سید محمد مدرسی در هافینگتون پست با عنوان «بزرگترین زیارت جهان اکنون در راه است و چرا تا به حال از آن نشنیده‌اید؟»، برایم سوال شد که چطور ما در آمریکا نمی‌توانیم بدون دردسر کنسرتی با چند هزار شرکت‌کننده داشته باشیم اما در گوشه‌ای از همین کره خاکی میلیون‌ها نفر اینقدر عاشقانه و مسالمت‌آمیز دور هم جمع می‌شوند؟ لذا تصمیم گرفتم که حتماً به عراق سفر کنم و از نزدیک این مراسم را بینم.

تجربه من در اربعین چشمانم را به احتمالات زیادی برای دستیابی به صلح جهانی باز کرد. هرگز در عمرم با چنین مهمان‌نوازی، عشق و سخاوتی روبرو نشده بودم.

یک گردهمایی چندفرهنگی

علوی با بیان اینکه سفر اربعین یکی از مناسک اختصاصی شیعه است می‌نویسد: با این حال من شاهد بودم که شرکت‌کنندگان نه تنها شیعیان، بلکه سنی‌ها، اباضی‌ها، مسیحیان، یهودیان، هندوها، ایزدی‌ها و زرتشتیان بودند. وی که چهار سال قبل در مراسم حج نیز شرکت کرده در مقایسه بین سفر حج و اربعین می‌نویسد: در کربلا متوجه ازدحام بیشتری شدم. اربعین پنج برابر یا بیشتر از حج مردم را جذب می‌کند. در حالی که حج منحصراً متشکل از مسلمانان است، اربعین از موانع هویتی عبور می‌کند.

این نویسنده در ادامه گزارش خود به مهمان‌نوازی مردم عراق می‌پردازد و می‌نویسد: عراقی‌ها در سرتاسر مسیر زائران برای خدمت به آن‌ها حاضر بودند. درمانگاه‌ها و پزشکان برای درمان زائران در دسترس بودند. تمام امکانات، تا پوشک بچه، رایگان بود. تمامی خدمات، از جمله تدابیر شدید امنیتی، توسط داوطلبان ارائه می‌شد، نه دولت. عراقی‌ها نه تنها بابت خدمات پول نمی‌گرفتند بلکه به خاطر خدمت به زائرین بسیار خوشحال می‌شدند و افتخار می‌کردند. من در این سفر ۱۲ روزه هیچ پولی برای غذا و اسکان پرداخت نکردم.

استقبال بی‌نظیر با وجود تهدید داعش

علوی در بخش دیگری از گزارش خود در مورد تهدید داعش در عراق و استقبال مردم از راهپیمایی اربعین می‌نویسد: مقاله‌مدرسی را در سال ۲۰۱۵ خواندم و متوجه شدم که میلیون‌ها نفر از سراسر جهان برای شرکت در اربعین، تهدید داعش را نادیده گرفته‌اند. از آنجایی که داعش بخش زیادی از عراق را تحت کنترل داشت، خانواده من به شدت مخالف سفر من در خاورمیانه، به ویژه در داخل عراق بودند. به همین خاطر مجبور شدم سفرم را به تاخیر بیندازم.

نقش شهید سلیمانی در امنیت زیارت اربعین

این نویسنده همچنین با اشاره به رشادت‌های شهدای مدافع حرم و به ویژه شهید سلیمانی در برقراری امنیت عراق می‌نویسد: به لطف (شهید) قاسم سلیمانی، ژنرال فقید ایران، اوضاع از آن زمان به بعد در منطقه تغییر کرده است. در اواسط سال ۲۰۱۸، عراق از ایران و روسیه برای بیرون راندن داعش از کشور کمک

گرفت. نیروهای ویژه عراقی به رهبری (شهید) ژنرال سلیمانی و فرمانده شبه‌نظامیان عراقی (شهید) ابومهدی المهندس داعش را شکست دادند. آن اقدام شجاعانه به من فرصت داد تا خانواده‌ام را متقاعد کنم تا در اربعین شرکت کنم.

بهشت روی زمین

علوی حرکت عظیم اربعین را به بهشت روی زمین تعبیر می‌کند و می‌نویسد: دور هم جمع شدن آنی میلیون‌ها نفر از سراسر جهان در اربعین باید از الهامات بهشتی باشد.

علوی که در «سازمان بین‌المللی صلح» هر ساله گزارشی مفصل را درباره ارزیابی عملکرد سازمان ملل متحد و شورای امنیت سازمان ملل منتشر می‌کند، در این یادداشت نوشت: به نظر من، اربعین نشان‌دهنده واقعی مشارکت و انسجام بین‌فرهنگی است، حتی بهتر از سازمان ملل متحد. سازمان ملل نیز مانند دیگر نهادهای سیاسی، مملو از جانبداری و فساد است. برخلاف سازمان ملل، در اربعین با همه مردم با احترام برابر رفتار می‌شود. در سفرم متوجه شدم که میلیون‌ها زائر پیاده از ایران، کویت، سوریه، لبنان، کشورهای عربی خلیج فارس و به ویژه شهرهایی از عراق به سمت کربلای معلی حرکت می‌کنند.

در تمام عمرم هرگز سخاوت را در این حد ندیده بودم. حتی فقیرترین عراقی‌ها هم برای رسیدن به آنجا روزها با پای پیاده سفر می‌کردند، فقط برای اینکه به زائران خرما بدهند.

مراسم اربعین نماد یک مناسبت مذهبی است که سالانه بیشترین تعداد مردم را از سراسر جهان به امید ترویج شفقت، عشق، هماهنگی و صلح گرد هم می‌آورد.

رویای زندگی من برای اتحاد و صلح در سفرهایم محقق شد. من افرادی را تماشا کردم که نیازهای اولیه خود را با غریبه‌ها به اشتراک می‌گذارند. اربعین به ندرت خبرساز می‌شود، اما زمانی می‌رسد که این حرکت عظیم بشریت را برای تحقق صلح جهانی امیدوار می‌کند.^۱

جدیدترین آمار از جمعیت اقوام و مذاهب در عراق

دکتر علی المؤمن پژوهشگر برجسته عراقی با پژوهشی مستمر از سال ۲۰۰۳ تاکنون و با اتکا به آمارهای رسمی داخلی، جمعیت اقوام و مذاهب #عراق در سال ۲۰۲۳ را منتشر کرد.

از ۱۹۹۰ تاکنون شیعیان ۵/۰ (نیم درصد) افزایش یافته‌اند. به همین نسبت جمعیت مسیحیان کاهش یافته است. جمعیت لرها، ترک‌ها و ایرانی‌ها نیز به دلایل مختلف از جمله مهاجرت اجباری یا سیاست عرب سازی کم شده است. از حدود ۶۰۰/۲۸ میلیون جمعیت کل شیعیان عراق، ۱۰۰/۱ میلیون ایرانی هستند. ۰۸/۱۴ میلیون نفر از عراقی‌ها اهل سنت هستند. (۶۵٪ شیعه، ۵/۳۲٪ سنی)

اما در میان عرب‌های عراق جمعیت شیعیان ۵/۳ برابر سنی هاست. به این معنا که شیعیان عرب ۴/۲۴ میلیون نفر و سنی‌های عرب ۷ میلیون نفر هستند.

^۱ <https://www.fairobserver.com/world-news/a-first-hand-look-at-arbaeen-the-worlds-largest-annual-pilgrimage/>

در چارچوب این پژوهش عرب‌ها ۷۲٪ کردها ۱۴٪ لرها (فیلی‌ها) ترکمن‌ها (جمعیت ترکمن‌های سنی و شیعی تقریباً برابر است) هر کدام ۴٪ ایرانی‌ها ۵/۲٪ و مسیحیان ۳/۲٪ است.

قرار است به زودی مطالعات و تحلیل‌های این پژوهش توسط نویسنده منتشر شود.^۱

^۱ <https://t.me/tahrearcom/۲۵۸۴>

إحصاء تقريبي لأتباع الأديان والمذاهب والقوميات في العراق - 2023 م

المجموع	الصابئة	الإيزيديون	المسيحيون	المسلمون		أتباع الأديان والمذاهب	
				السنة	الشيعة	أتباع القوميات	
71.9	0,2	0,1	0,1	16	55,5	النسبة	العرب
31,636	88	44	44	7,040	24,420	العدد/ بالألف	
14	0	0,1	0	13,5	0,4	النسبة	الكرديون
6,160	0	44	0	5,940	176	العدد/ بالألف	
4	0	0	0	0	4	النسبة	الفيلينيون وعشيرة اللر
1,760	0	0	0	0	1,760	العدد/ بالألف	
4	0	0	0	2	2	النسبة	التركمان
1,760	0	0	0	880	880	العدد/ بالألف	
2,5	0	0	0	0	2,5	النسبة	الإيرانيين
1,100	0	0	0	0	1,100	العدد/ بالألف	
1,2	0	0	0	0,9	0,3	النسبة	الأثرياء وعموم العثمانيين
528	0	0	0	396	132	العدد/ بالألف	
0,4	0	0	0	0,1	0,3	النسبة	الشيعة
176	0	0	0	44	132	العدد/ بالألف	
2,3	0	0	2,0	0	0	النسبة	الكلدان والآشوريين
920	0	0	880	0	0	العدد/ بالألف	
100	0,2	0,2	02,1	32,5	65	النسبة	المجموع
44,000	88	88	924	14,080	28,600	العدد/ بالألف	

المصدر: د. علي المؤمن، كتاب سنوات الحصاد (مخطوط)

«جرات ایجاد صلح»؛ کنفرانس بین‌المللی صلح در برلین

برلین، پایتخت آلمان، شاهد برگزاری «کنفرانس جهانی صلح» با هدف هماهنگی تلاش‌های نمایندگان ادیان مختلف اعم از مسیحیت، اسلام، یهودیت، هندو، بودایی و غیره به منظور توقف جنگ و برقراری صلح در سراسر جهان است.

از ۱۰ تا ۱۲ سپتامبر، برلین، پایتخت آلمان، صحنه گفتگوهای مذهبی جهانی است. سی و هفتمین کنفرانس بین‌المللی صلح زیر نظر جامعه کاتولیک Sant'Egidio که مقر آن در رم است، با شعار «جرات ایجاد صلح» در برلین برگزار می‌شود.

سزار زوکونی، دبیرکل جامعه سنت اگیدو، در مصاحبه با دویچه وله گفت که این نشست فرصتی عالی برای گفتگو و تفاهم خواهد بود. امروز بیش از هر زمان دیگری به گفتگو، یادگیری از دیگران و درک تفاوت‌ها نیاز داریم. به گفته زوکونی «این چالش بزرگ زمان ماست؛ چگونه می‌توانیم با وجود اختلافاتمان

با هم زندگی کنیم؟ چگونه می‌توانیم گفتگو را ترویج کنیم؟ چگونه می‌توانیم جرأت کنیم که صلح را قوی‌تر کنیم وقتی زبان جنگ غالب است؟»

جنگ‌های خشونت‌آمیز

جنگ‌ها امروز در نقاطی از جهان در جریان است: از طرفی اوکراین و روسیه، از طرفی سوریه که نزدیک به ۱۲ سال است از بلای درگیری رنج می‌برد و از طرفی هم آفریقا. به گفته دبیرکل جامعه کاتولیک سنت آگیدو، «همه‌گیری کرونا به دنیا نشان داده است که مردم بیش از آنچه فکر می‌کردند با یکدیگر مرتبط هستند و همه در یک کشتی در مواجهه با بیماری‌ها و بلایا به سر می‌برند، بنابراین باید با هم برای برقراری صلح همکاری کنیم.»

بسیاری از روحانیون مسلمان، خاخام‌های یهودی، اسقف‌ها و پاتریارک‌ها از فرقه‌های مختلف مسیحی در این کنفرانس شرکت می‌کنند. علاوه بر این، نمایندگان هندو و بودیسم نیز شرکت می‌کنند. گفتنی است آلمان در گذشته میزبان کنفرانس صلح مشابهی در سال ۲۰۱۷ در شهرهای مونستر و اوسنابروک بوده است.

آنگلا مرکل صدراعظم سابق و امام‌الزهر محمد الطیب در کنفرانس بین‌المللی صلح که در شهرهای مونستر و اسنابروک در سال ۲۰۱۷ برگزار شد.

فرانک والتر اشتاین مایر، رئیس‌جمهور آلمان و عمر المختار سیکو امبالو، رئیس‌جمهوری گینه بیسائو، مهمانان ویژه مراسم افتتاحیه هستند. در این کنفرانس نمایندگان برجسته مذهبی سخنرانی خواهند کرد. با این حال، این کنفرانس همچنین شاهد رویدادهای قابل توجهی مانند مشارکت افغانستان خواهد بود که در آن زهرا سرابی به عنوان شاهدی معاصر از وضعیت فعلی حاکم بر کشورش سخنرانی خواهد کرد. علاوه بر شرکت‌کنندگان و فعالان حقوق بشر از مکزیک و اوکراین، یک قاضی از ساحل عاج نیز برای صحبت در مورد وضعیت آنجا حضور خواهد داشت.

احمد الطیب، شیخ‌الزهر، در سخنرانی افتتاحیه نشست بین‌المللی صلح در آلمان گفت: حوادث اخیر بر همگان روشن ساخت که متأسفانه با وضعیت بی‌سابقه‌ای مواجه هستیم که در آن نفرت از ادیان و هتک حرمت مقدسات آنها به اوج خود رسیده است. به گفته وی سوزاندن قرآن در برخی از کشورهای غربی، عملی بود که در نگاه نخست ناشی از عمل فردی منحرف و یا بیمار انگاشته می‌شد اما تعجب هنگامی بیشتر می‌شود که این اقدام از سوی برخی از دولت‌های غربی به بهانه آزادی بیان مورد حمایت قرار می‌گیرد. این امر به صراحت تحقیر عقل و ذهن انسان است چرا که بشر به شکلی قاطع میان آزادی بیان و آزادی هرج و مرج و حمله به دیگران و مقدسات آنها تمایز قائل است.

میانجیگری در درگیری‌ها و پیگیری صلح، هسته اصلی کار سازمان Sant'Egidio است که توسط آندره آریکاردی ایتالیایی در سال ۱۹۶۸ تأسیس

شد. حدود ۶۰۰۰ نفر از بیش از هفتاد کشور عضو این سازمان هستند. این سازمان خود را به عنوان یک جنبش صلح کاتولیک تعریف می‌کند که هدف آن میانجی‌گری سیاسی حتی در سخت‌ترین درگیری‌ها است. در سال ۲۰۰۹، بنیانگذار ریکاردی جایزه بین‌المللی شارلمانی را که توسط شهر آخن آلمان اعطا می‌شود، دریافت کرد.

کریدورهای بشر دوستانه برای آوارگان جنگی

بزرگترین موفقیت این سازمان توافقنامه صلح در موزامبیک در سال ۱۹۹۲ بود که در مقر جنبش در رم به امضا رسید. بازیگران Sant'Egidio همچنین به عنوان میانجی در سایر درگیری‌ها در آفریقا عمل می‌کنند. این سازمان همچنین با هماهنگی مقامات ایتالیایی و فرانسوی، هزاران نفر را که اکثراً خانواده‌های سوری دارای فرزند بودند، از اردوگاه‌های پناهندگان در خاورمیانه به دو کشور آورده و به ادغام آنها کمک کرده است.

ابتکار برگزاری «کنفرانس صلح بین‌المللی» از سوی پاپ ژان پل دوم بود که از نمایندگان ادیان و مذاهب مختلف جهان در سال ۱۹۸۶ در شهر آسیزی ایتالیا دعوت کرد.

زوکونی با تأکید بر «مسئولیتی» که نمایندگان ادیان باید بر عهده بگیرند، می‌گوید: «مذاهب می‌توانند منبع درگیری باشند، اما در ریشه‌شان پیام صلح را به همراه دارند». زوکونی معتقد است که جلسات و ارتباطات طولانی مدت انگیزه‌ای برای ادیان برای تلاش در جهت ایجاد صلح و خروج از خود محوری

است. این موضوع مسئولیت پذیری بیشتر با یکدیگر در مواجهه با جنگ‌های جهان است.

منافع رسمی و مردمی

به نظر می‌رسد این کنفرانس مورد توجه اولاف شولتس صدراعظم آلمان است که قصد دارد پس از بازگشت از اجلاس G-۲۰ در هند در یکی از فعالیت‌های آن شرکت کند. این کنفرانس همچنین برخی از مدارس برلین را در فعالیت‌های خود مشارکت خواهد داد. برگزارکنندگان این رویداد همچنین مشتاق شنیدن نقطه نظرات ساکنان پایتخت آلمان هستند.

در هر صورت، جلسات کنفرانس با نشست نمایندگان بسیاری از مذاهب در مقابل دروازه تاریخی براندنبورگ، جایی که دیوار زمانی به عنوان نماد تقسیم سیاسی از آن عبور می‌کرد، به پایان می‌رسد. کسانی که در آنجا جمع شده‌اند همبستگی خود را نشان خواهند داد و برای از بین بردن هر گونه خشونت متحد خواهند شد.^۱

الجرأة- علی- صنع- السلام- مؤتمر- دینی- عالمی- فی- <https://www.dw.com/ar/-الجرأة- علی- صنع- السلام- مؤتمر- دینی- عالمی- فی- برلین/a-۶۶۷۴۶۵۸۲?rand=۱۹۰۷۴>

الله در اروپا؛ روایتی مستند که به دنبال تشریح اسلام در اروپا است

مستند «الله در اروپا» در سال ۲۰۱۷ توسط کشور بلژیک در ۸ قسمت تهیه شده و به دنبال تشریح اسلام و مسلمانان در اروپا است. یان لیرز مستند ساز، خواننده، نویسنده و مجری برنامه‌های تلویزیونی به عنوان شخصیت اصلی در این مستند ایفای نقش می‌کند. او آشنایی خوبی با اسلام و ملت‌های مسلمان دارد و کتب متعددی در این زمینه نوشته است. او همچنین در سال ۲۰۰۷ نیز مستندی با عنوان «راه مکه» را ساخته است. در ادامه به بررسی این مستند خواهیم پرداخت.

قسمت ۱: صربستان و بوسنی

بوسنی در بین کشورهای اروپایی، بالاترین درصد مسلمانان را در خود جای داده است و شاخصه اصلی آنان، تعامل بین گروه‌های مسلمان و غیر مسلمان است. در این مستند علاوه بر تاثیر جنگ بر این کشور، مردم مسلمان بوسنی را افرادی معرفی می‌کند که تاکید بر قومیت خود دارند و اسلام خود را یک اسلام بوسنیایی و اروپایی اعلام می‌کنند.

قسمت ۲: نصیحت‌های روحانی (مجارستان)

مسلمانان در کشور مجارستان در مقایسه با دیگر کشورهای اروپایی درصد اندکی از جمعیت این کشور را تشکیل داده‌اند. البته سیاست‌های این کشور در راستای جذب مسلمانان نبوده است که در مصاحبه با شهردار شهر پیچ کاملاً مشهود است. گروه‌های مسلمانان در مجموعه‌هایی کوچک هستند و با مشکلاتی مانند عدم آگاهی کافی، نگرش‌های متفاوت از دین و همچنین عدم حمایت از سوی دولت مواجه هستند.

قسمت ۳: راه بهشت (اتریش)

اتریش، اولین کشور اروپایی است که دین اسلام را به طور رسمی پذیرفته است. به همین دلیل مسلمانان در این کشور از جایگاه خوبی برخوردار هستند. این کشور به علت داشتن کوه‌های پوشیده از برف و تعامل نسبتاً خوب دولت با مسلمانان، یکی از مقاصد گردشگری برای مسلمانان حوزه خلیج فارس و شمال آفریقا است.

موضوعاتی مانند حجاب و حقوق زنان از موضوعات چالشی است که مستند ساز با مسلمانانی که برای تفریح به اتریش آمده‌اند، صحبت می‌کند و در مقابل، هیچ پاسخ قانع‌کننده‌ای دریافت نمی‌کند.

قسمت ۴: تناقض در روابط با شهروندان مسلمان (فرانسه)

فرانسه کشوری است که بیشترین جمعیت مسلمانان اروپا را در خود جای داده است. تمرکز اصلی در این قسمت بر موضوع فشار دولت و مردم فرانسه بر

مسلمانان این کشور است. پس از حملات تروریستی همچون حادثه شهر نیس در سال ۲۰۱۶، نگاه‌ها به مسلمانان بیش از پیش منفی شده است. در این قسمت تمرکز مستند بر مسائل و مشکلات زندگی مسلمانان از نگاه آنان بوده است.

قسمت ۵: برکت شریعت (انگلستان)

شاخصه اصلی که انگلستان را از اکثر کشورهای اروپایی متمایز می‌کند، آزادی‌های بالایی است که این کشور برای مسلمانان لحاظ کرده است که می‌توان از جمله آن‌ها به آزادی در پوشش، اجرای مراسم دینی و حضور اجتماعی اشاره کرد. این قسمت اکثراً به مباحثه با علما (اهل سنت) پرداخته شده است و موضوعاتی همچون حکم ارتداد در اسلام و جهاد با کفار مطرح می‌شود. نکته‌ای که نمایان است عدم وجود منطق در پاسخ‌های مطرح شده از سوی علمای دینی است.

قسمت ۶: پناهندگی در شمال (اسکاندیناوی)

در این قسمت به مسلمانان کشورهای سوئد و دانمارک پرداخته می‌شود و تمرکز بر روی پناهندگان سوریه‌ای و افغانستانی است. آزادی در کشورهای حوزه اسکاندیناوی بیش از دیگر کشورهای اروپایی است و به همین دلیل مهاجران و پناهندگان باید فرهنگ این منطقه را بیاموزند و با آن آشنا شوند. همچنین به مسائلی مانند چند همسری در مسلمانان و چالش‌های این سبک زندگی در اروپا پرداخته می‌شود. در این قسمت با نماینده مجلس سوری الاصل و همچنین نقاش کاریکاتور توهین آمیز به پیامبر اکرم در دانمارک مصاحبه شده است.

قسمت ۷: با ما در مسجد (آلمان)

این قسمت نگاهی کوتاه به برگزاری مسابقات قرآن در مسجد امام علی (ع) در هامبورگ دارد. سپس به معضل تبعیض نژادی و اسلام‌هراسی که یکی از مسائل اساسی در آلمان است، پرداخته شده است. همچنین مسلمانانی (عموما ایرانی) که اکنون می‌خواهند مسیحی شوند و مراسم غسل تعمید را در کلیسا انجام می‌دهند را به تصویر می‌کشد و با آنان مصاحبه می‌کند.

قسمت ۸: مسلمانان فردا (هلند – بلژیک)

در قسمت آخر این مجموعه مسلمانان هلند و بلژیک را بررسی می‌کند که عموماً به صورت منسجم و فعال عمل می‌کنند. همچنین جامعه آنان به مراتب فرهیخته‌تر از اکثر کشورهای اروپایی است. این بخش از مستند به عقل‌گرایی در جوامع نوین مسلمان در این کشورها پرداخته می‌شود.^۱

وقف در روسیه

در روسیه قبل از انقلاب، نهاد وقف منبع اصلی ساخت و اداره مساجد، مدارس و مؤسسات خیریه بود. اگرچه در حال حاضر تأسیس نهاد وقف در روسیه مشکل به نظر می‌رسد، اما در دوران پیش از شوروی، علی‌رغم عدم تمایل آشکار مقامات نسبت به آن، وقف در فضای قانونی روسیه وجود داشت.

در قلمرو روسیه کنونی، وقف‌ها برای اولین بار در خانات کازان ظاهر شدند؛ مقامات تزاری بیشتر آنها را در منطقه ولگا بلافاصله پس از فتح خانات کازان مصادره کردند. بقیه موقوفات هم در دهه ۱۷۳۰ مصادره شدند. بعدها، تحت فشار جامعه مسلمانان، به تدریج شرایط برای احیای نهاد وقف فراهم شد؛ اما اموال مصادره شده مسترد نگردیدند. در سال ۱۸۲۹، در ناحیه استرلیتاماک در استان اورنبورگ (اکنون جمهوری باشقورتوستان)، ایبرایف که یک کارآفرین بود ۵ مغازه تجاری با درآمد ۲۰۰ روبل را وقف کرد. درآمد این موقوفات برای تعمیر

و نگهداری ساختمان‌های مسجد جامع استرلیتامک و دو مدرسه که با هزینه شخصی خود ساخته بود، صرف می‌شد. این اولین اقدام مستند در تشکیل وقف در روسیه است. با گسترش وقف در سال ۱۸۶۳ قوانین وقف اراضی در قانون باشقیرها تصویب شد. اولین وقف درآمدزای رسمی ثبت شده در استان کازان (جمهوری تاتارستان کنونی) در سال ۱۸۳۰ بود. یونس-اف تاجر، دو مغازه را به اولین مسجد جامع (المرجانی) وقف کرد. تا سال ۱۹۱۷، تقریباً تمام مساجد در کازان دارای اموال وقفی بودند.

بخش‌های مختلف امپراتوری تزاری - منطقه ولگا، کریمه، آسیای مرکزی، قفقاز و ماورای قفقاز - با داشتن تجربیات متفاوت از تعامل با دولت تزاری، نهاد وقف را به طرق مختلف احیا کردند. اولین سند تنظیم اموال وقفی در رابطه با منطقه ترکستان به تصویب رسید. طبق مقررات هیئت روحانی تائورید محمدی در سال ۱۸۳۱ که در قانون امپراتوری روسیه گنجانده شد، وقف‌ها دارای دولت نبودند و درآمد حاصل از آنها از طریق کمیسیون‌های ویژه تحت نظارت توزیع می‌شد.

دولت تزاری متوجه شد که اموال وقفی محور اساسی اقتصاد جوامع مسلمان است و آنها را قوی‌تر و مستقل‌تر می‌کند، بنابراین از آنجایی که نمی‌توانست وقف را ممنوع کند، تلاش کرد تا جایی که ممکن است روند ثبت رسمی اموال وقف را پیچیده کند. مثلاً مقرر شد که برخی از اراضی فقط با اجازه خاص سران ولایت‌ها و گاهی با اجازه خود شاهنشاه وقف شوند. در کنار مسئله ثبت وقف معافیت مالیاتی اموال وقفی مسئله دیگر بود. در نتیجه، تنها ۱۰ درصد از وقف‌های موجود در زمان انقلاب اکتبر به رسمیت شناخته شده بود.

با وجود شرایط سخت، نهاد وقف تا سال ۱۹۱۷ به طور فعال توسعه یافت. در بخارا تا سال ۱۹۲۰، وقف‌ها یک‌چهارم کل زمین‌های آبی را تشکیل می‌دادند. در کازان، سامارا، اورنبورگ، سن‌پترزبورگ و ایرکوتسک مراکزی برای کمک به مسلمانان وجود داشت. سازمان‌های خیریه برای کمک به زنان مسلمان نیازمند ایجاد شده بود. علاوه بر این، مشهور است که تاتارها قبل از انقلاب دارای ملک وقفی در جده، مکه، مدینه و استانبول بودند که زائران در آنجا اقامت داشتند. بر اساس برخی برآوردها، تنها در مکه حدود صد واحد اموال وقفی متعلق به مسلمانان روسیه بود.

علی‌رغم پیشرفت کم‌وبیش نهاد وقف، گاهی در وقف تخطی از الزامات شرعی مشاهده می‌شد. مهم‌ترین تخطی قرارداد پول وقف شده در بانک و استفاده از سود آن برای نیازهای دینی و اجتماعی بود که این کار به دلیل ربوی بودن جایز نیست.

پس از کودتای بلشویکی، دولت جدید شوروی، تصمیم به انحلال کامل موقوفات گرفت. این طرح به تدریج، طی ۱۰ تا ۲۵ سال، بسته به منطقه و تعداد مسلمانان ساکن در آنجا اجرا شد. در برخی مقاطع، دولت شوروی عقب‌نشینی کرد و حمایت خود را از نهاد وقف نشان داد، اما این تصمیمات فرصت‌طلبانه بود و به محض اینکه نیازی به ابراز دوستی با جامعه مسلمانان دیده نمی‌شد، دوباره سیاست ضد وقف به کار گرفته می‌شد.

احیای نهاد وقف بعد از فروپاشی شوروی از سر گرفته شد. ابتدا موقوفاتی که مسلمانان حفظ کرده بودند، آشکار کردند که زمین‌های کشاورزی داغستان جزو آنها بود. این زمین‌ها با وجود واگذاری به مالکیت مزارع جمعی، هنوز به طور

غیررسمی وقف محسوب می‌شدند. محصولات آنها با رضایت ضمنی مقامات محلی، مخفیانه برای نیازهای مذهبی و اجتماعی جوامع محلی، از جمله برای افطار روزه‌داران، دانش‌آموزان مدارس، فقرا و یتیمان، مهمانان روستا، مؤذن، دانشمندان، آبرسانی به مسجد، خرید دام، پتو و روغن برای مسجد و مساجد روستاهای مجاور صرف می‌شد.

پس از آن مرمت مؤسسات مذهبی آغاز شد، صدها مسجد و عبادتگاه افتتاح گردید، سیستم مدیریتی برای مساجد مسلمانان ایجاد شد، ساختارهای ادارات روحانی در مناطق مختلف کشور شکل گرفت و شبکه آموزش اسلامی گسترده‌ای در روسیه به وجود آمد. به عنوان مثال، تا سال ۲۰۰۲، تنها در تاتارستان یک دانشگاه اسلامی، دو مدرسه عالی، شش مدرسه متوسطه تخصصی و یک مدرسه متوسطه مسلمانان وجود داشت. همه آنها نیاز به بودجه منظم داشتند. باین‌حال، مرمت نهاد وقف با مشکلات جدی مواجه شد که سازمان‌های مذهبی را مجبور به استفاده از منابع مالی دیگر کرد. متأسفانه مانند همه جای جهان اسلام قوانین روسیه اجازه تشکیل وقف‌های تمام‌عیار را نمی‌دهد.

(برگرفته از کتاب «وقف: مفهوم، مدیریت، توسعه و تأمین مالی» ایلدوس رافیکوف، گاپور اوزیف)^۱

^۱ <https://syaaq.com/۲۷۵۸۳>